

# Suomalaisten matkailu 2001

## Finnish Travel



# *Suomalaisten matkailu 2001*

*Finnish Travel*

---

---

*Tiedustelut – Inquiries:*

*SVT*

*Suomen virallinen tilasto  
Finlands officiella statistik  
Official Statistics of Finland*

*Elisabeth Hintikka  
Mervi Luukko  
(09) 17 341*

*sähköposti: [liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi](mailto:liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi)*

*Kansikuva – Cover photograph: Eeva Mehto*

*2002 Tilastokeskus*

*Tietoja lainattaessa lähteenä mainittava Tilastokeskus.  
Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.*

*ISSN 1236–3014  
= Liikenne ja matkailu  
ISSN 1239–7342  
ISBN 952–467–048–8*

*Valopaino, Helsinki 2002*

## *Esipuhe*

Suomalaisten matkailu 2001 -julkaisu sisältää tietoa 15–74 -vuotiaan väestön tekemistä kotimaan- ja ulkomaanmatkoista vuonna 2001. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen puhelinhaastattelukeskuksen kuukausittain tekemiin haastatteluihin. Tilasto sisältää lisäksi tietoa vuoden aikana matkustaneista henkilöistä. Nämä tiedot perustuvat työvoimatutkimuksen yhteydessä tehtyyn vuositutkimukseen.

Suomalaisten matkailu -tutkimusta on tehty Tilastokeskuksessa vuodesta 1995 lähtien. Vuosien 1995–1997 aikana tilaston sisältöä laajennettiin vastaamaan EU:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuoden 2000 alussa siirryttiin neljännesvuosittaisesta tiedonkeruusta kuukausittaiseen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti Suomalaisten matkat -tutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen toimeksiannosta.

Tilaston tuotannosta on vastannut Elisabeth Hintikka. Julkaisun laadintaan on osallistunut myös Mervi Luukko.

## *Foreword*

The Finnish Travel 2001 Survey contains information on domestic and outbound travel of the population aged 15 to 74 in 2001. The data are based on interviews made by Statistics Finland's telephone interview centre each month. The statistics also include information on persons having made a trip during the year. These data are based on an annual survey carried out in connection with the Labour Force Survey.

The Finnish Travel Survey has been produced by Statistics Finland since 1995. Between 1995 and 1997 the contents of the statistics were extended to meet the requirements of the tourism statistics directive of the European Union (95/57/EC). At the beginning of 2000 quarterly data collection was replaced with monthly collection. From 1991 to 1994 the travel survey was produced on commission by the Finnish Tourist Board.

Elisabeth Hintikka is responsible for the production of the statistics. Mervi Luukko has also participated in the compilation of the publication.

Helsingissä, kesäkuussa 2002  
Helsinki, June 2002

Ilkka Hyppönen

# Sisältö

Tilaston kuvausalue	6
Yhteenvedo suomalaisten matkailusta vuonna 2001	10
Vapaa-ajanmatkat kotimaassa vuonna 2001	18
Vapaa-ajanmatkat ulkomaille vuonna 2001	34
Työ- ja kokousmatkat	48
Tuoteseloste	54
Kirjallisuutta	63

## Taulukot:

1. 15–74 -vuotiaan väestön yöpymisen sisältäneet matkat 1993–2001	11
2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vuonna 2001	12
3. Matkoja tehneet 15–74 -vuotiaat matkaryhmittäin vuonna 2001	13
4. Matkoja tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001	14
5. Kotimaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden ja keston mukaan vuonna 2001	18
6. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnan mukaan vuonna 2001	20
7. Kotimaan vapaa-ajanmatkojen suosituimmat kohdekunnat matkatyypeittäin vuonna 2001	22
8. Yöpymiset majoitusmuodoittain meksullisen majoituksen sisältäneillä kotimaan vapaa-ajanmatkoilla vuonna 2001	23
9. Menot meksullisen majoituksen sisältäneillä kotimaan vapaa-ajanmatkoilla vuonna 2001	24
10. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa asuin- ja kohdemaakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2001	28
11. Matkat omalla mökille asuin- ja kohdemaakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2001	30
12. Vierailumatkat sukulaisten ja tuttavien luo asuin- ja kohdemaakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2001	30
13. Kotimaan vapaa-ajanmatkoja tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001	32
14. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden ja keston mukaan vuonna 2001	34
15. Vapaa-ajanmatkat ulkomaille majoitusmuodon ja kulkuvälineen mukaan vuonna 2001	36
16. Yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen suosituimmat kohdemaat vuonna 2001	38
17. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat kohdemaittain vuonna 2001	39
18. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille vuonna 2001 – vertailua muihin tilastoihin	40
19. Yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen keskimääräiset kustannukset vuonna 2001	42
20. Vapaa-ajanristeilyjen ja vapaa-ajan päivämatkojen kohdemaat vuonna 2001	43
21. Menot henkilöä kohden vapaa-ajanristeilyillä ja päivämatkoilla vuonna 2001	43
22. Vapaa-ajanmatkailu lähialueille vuonna 2001	45
23. Yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja ulkomaille tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001	46
24. Työ- ja kokousmatkat päättymiskuukauden ja keston mukaan vuonna 2001	48
25. Ulkomaille tehdyt työ- ja kokousmatkat kohdemaan mukaan vuonna 2001	51
26. Menot yöpymisen sisältäneillä työ- ja kokousmatkoilla vuonna 2001	51
27. Työ- ja kokousmatkat lähialueille vuonna 2001	52
28. Yöpymisen sisältäneitä työ- tai kokousmatkoja (pl. risteilyt) tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001	53
29. Matkan tehneet 15–74 -vuotiaat henkilöt matkaryhmittäin ja 95 %:n luottamusväli	54
30. Suomalaisten tekemät matkat matkaryhmittäin ja 95 %:n luottamusväli	55
31. Tutkimuksiin osallistuneet henkilöt ja 15–74 -vuotias väestö	58
32. Tutkimusten kadot ja 15–74 -vuotias väestö	59
33. Tutkimusten otokset, kato ja kadon syyt	60

# Contents

Description of the Statistics	8
Review of the Year 2001	16
Bibliography	63

## *Tables:*

1. Overnight trips by persons aged 15–74 in 1993–2001	11
2. Overnight leisure trips by type of trip, sex, age and area of residence in 2001	12
3. Persons aged 15–74 having made a trip by type of trip in 2001	13
4. Persons aged 15–74 having made a trip in 2001	14
5. Domestic leisure trips by month of ending and number of overnights in 2001	18
6. Domestic leisure trips by region of destination in 2001	20
7. The most popular municipalities of destination for domestic leisure trips by type of trip in 2001	22
8. Overnights by mode of accommodation in domestic leisure trips with paid accommodation in 2001	23
9. Expenditure on domestic leisure trips with paid accommodation in 2001	24
10. Domestic leisure trips with paid accommodation by region of residence and destination in Mainland Finland in 2001	28
11. Trips to own free-time residence by region of residence and destination in Mainland Finland in 2001	30
12. Visit to friends and relatives by region of residence and destination in Mainland Finland in 2001	30
13. Persons aged 15–74 with domestic leisure trips in 2001	32
14. Leisure trips abroad by month of ending and number of overnights in 2001	34
15. Leisure trips abroad by mode of accommodation and means of transport in 2001	36
16. The most popular destination countries for overnight leisure trips abroad in 2001	38
17. Overnight leisure trips abroad by destination country in 2001	39
18. Overnight leisure trips abroad in 2001 – comparison between different statistics	40
19. Average expenses of overnight leisure trips abroad in 2001	42
20. Overnight leisure cruises and same-day leisure trips by destination country in 2001	43
21. Expenditure per person on leisure cruises and same-day leisure trips in 2001	43
22. Leisure trips to the neighbouring countries in 2001	45
23. Persons aged 15–74 with overnight leisure trips abroad in 2001	46
24. Business and professional trips by month of ending and number of overnights in 2001	48
25. Business and professional trips by destination country in 2001	51
26. Expenditure on overnight business and professional trips in 2001	51
27. Business and professional trips to the neighbouring countries in 2001	52
28. Persons aged 15–74 with overnight business and professional trips (excl. cruises) in 2001	53
29. Persons aged 15–74 having travelled by type of trip and 95 % confidence intervals	54
30. Trips made by Finnish residents and 95 % confidence intervals	55
31. Survey participants and population aged 15 to 74	58
32. Survey non-responses and population aged 15 to 74	59
33. Samples, non response and reasons for non-response of surveys	60

# Tilaston kuvausalue

## *Tilastokeskuksen matkailutilastot*

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Tutkimusta tarvitaan suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamiseen.

Tutkimus on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkimuksen käyttöön. Sekä neljännesvuosi- että vuositiedot raportoidaan Euroopan unionin tilastovirastolle Eurostatille. EU:n ohella tietoja käyttää mm. Maailman matkailujärjestö, WTO (World Tourism Organization).

Euroopan unionin matkailutilastodirektiivi (95/57/EY) edellyttää matkailun kysynnän lisäksi myös tarjontaa koskevien tilastotietojen keräämistä. Matkailun tarjontapuolta kuvataan kuukausittain ilmestyvässä Matkailutilasto-julkaisussa, jonka keskeisin osa on majoitustilasto. Se sisältää tietoja majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä majoitusmuodon, matkan tarkoituksen ja matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

## *Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kuvausalue*

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja matkoja tehneistä henkilöistä.

Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille. Kotimaanmatkat luokitellaan julkaisussa vapaa-ajanmatkoihin, joiden aikana on käytetty maksullista majoitusta, mökkimatkoihin, vierailumatkoihin sekä työ- ja kokousmatkoihin. Ulkomaanmatkat luokitellaan vapaa-ajanmatkoihin, joiden aikana on yövytty kohdemaassa, risteilymatkoihin, päivämatkoihin sekä työ- ja kokousmatkoihin.

Suomalaisten matkailu -tutkimuksessa ovat mukana myös pienet majoitusliikkeet (alle kymmenen huonetta, mökkiä tai matkailuvaunupaikkaa) ja yksityiset lomamökit, jotka eivät sisälly majoitustilastoon. Tutkimus sisältää myös tietoa ilmaismajoitusta sisältäneiden matkojen määristä sekä niiden alueellisesta jakautumisesta. Ilmaismajoitusmatkoista tutkimus erotelee matkat omalle mökille sekä vierailumatkat sukulaisten ja tuttavien luo. Vierailumatkojen kanssa samaan ryhmään on luokiteltu myös ryhmä ”muut ilmaismajoituksen sisältäneet matkat”. Lisäksi tutkimus sisältää tietoja lähtö- ja kohdealueiden välisistä matkailuvirroista.

Suomalaisten matkailu -tutkimus antaa mahdollisuuden matkailun kehityssuuntien ja majoituspalvelujen käytön arvioimiseksi. Lisäksi se antaa välineitä matkailun osuuden arvioimiseksi myös muiden matkailuun liittyvien palvelujen, kuten ravitsemus- ja virkistyspalvelujen sekä kuljetuspalvelujen kysynnästä. Näitä tietoja voidaan käyttää mm. matkailun kokonaistaloudellisten vaikutusten arvioinneissa. Kotimaan päivämatkailun puuttuminen heikentää tutkimuksesta saatavaa kuvaa kotimaanmatkailun laajuudesta ja sen taloudellisista vaikutuksista.

Tilastokeskuksen lisäksi ulkomaanmatkailua tilastoivat Ilmailulaitos (lentoliikenne) ja Merenkululaitos (meriliikenne). Lento- ja meriliikennetilastot perustuvat rekisteritietoihin, joten ne antavat kattavan kuvan Suomen kansainvälisestä henkilöliikenteestä ja matkailijavirroista. Tilastoista ei käy kuitenkaan ilmi matkailijoiden kotimaa. Suomalaisten matkailua tutkittaessa voidaan kuitenkin käyttää tilauslentoliikenteen matkustajatilastoja, sillä tilauslennoilla ulkomaille matkustavat ovat pääasiassa suomalaisia. Ulkomaille suuntautuvasta matkailusta tilauslennot kattavat kuitenkin

vain osan. Niiden ulkopuolelle jäävät vuorolennoilla liikennöity vapaa-ajanmatkailu sekä työmatkat lähes kokonaan. Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa myös näistä matkoista.

Matkailuun liittyviä tilastoja ja tutkimuksia tekevät myös Suomen matkatoimistoalan liitto (SMAL), Suomen Matkailun Kehitys Oy (SMAK) sekä Matkailun edistämiskeskus (MEK), joka julkaisee mm. rajahaastattelututkimusta.

## *Tietojen keruu*

Tilastokeskuksen puhelinhaastattelukeskus keräsi Suomalaisten matkailu -tutkimuksen tiedot vuoden 2001 helmikuun ja vuoden 2002 helmikuun välisenä aikana. Tutkimuksen kohteena olivat 15–74 -vuotiaat vakituisesti Suomessa asuvat henkilöt.

Kuukausittain lähtöotoksen koko oli 2 200 henkilöä. Jokaisen kuukauden matkoista saatiin tietoja kahdesta eri otoksesta (ks. Tuoteseloste s. 54). Vuotta 2001 koskevat tiedot on kerätty 13 erillisellä otoksella, joten tutkimuksen lähtöotoksissa oli yhteensä 28 600 henkilöä. Haastattelut saatiin 20 715 henkilöltä. Keskimääräinen vastauskato oli 27,6 prosenttia.

Matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaatit on saatu erillisellä vuositutkimuksella, joka tehtiin työvoimatutkimuksen yhteydessä tammi-helmikuussa 2002. Vuositutkimuksen lähtöotos koostui 2 145 iältään 15–74 -vuotiaasta henkilöstä. Haastattelut saatiin 1 763 henkilöltä. Vuositutkimuksen kato oli 17,8 prosenttia.

### *Taulukoissa käytetyt symbolit*

- [ .. ] Tietoa ei ole saatu, tai se on liian epävarma esitettäväksi.
- [ ] Tutkimuksessa ei ollut yhtään havaintoa.

Alleviivattujen lukujen kohdalla tilastoinnissa on tapahtunut muutoksia. Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Pyörityksistä johtuen taulujen summat eivät aina täsmää.

# Description of the statistics

## *Statistics Finland's tourism statistics*

The Finnish Travel Survey concerns statistics on tourism demand. The survey is necessary for monitoring the domestic and outbound travel of Finnish residents.

The survey is primarily intended for central government bodies, tourism enterprises and organisations and for research and information needs. Quarterly and annual data are reported to Eurostat, the Statistical Office of the European Communities. In addition to the EU, other users of the data include the WTO (World Tourism Organization).

The tourism statistics directive of the European Union (95/57/EC) places an obligation to collect statistical information on tourism demand as well as on tourism supply. The supply of tourism is described in the monthly issued Tourism Statistics publication where the central part concerns accommodation statistics. It contains information on accommodation capacity and its use and overnight stays in accommodation establishments by mode, purpose of trip and home country of tourists.

## *The Finnish Travel Survey and other statistics describing tourism*

The Finnish Travel Survey contains information on trips made by Finnish residents and on persons having travelled.

The survey concerns domestic and outbound trips with overnight stays and same-day trips abroad. In the publication domestic travel is grouped into trips during which paid accommodation was used, trips to free-time residences, visits to friends and relatives, and business and professional trips. Outbound travel is classified into leisure trips with overnight stays in destination country, cruises, same-day trips, and business and professional trips.

The Finnish Travel Survey includes small accommodation establishments (less than ten rooms, cottages or places for caravans) and rented private holiday cottages excluded from the accommodation statistics. The survey also contains information on the numbers of trips involving free accommodation and their regional distribution, separating travel to one's own free-time residence and visits to friends and relatives. Other trips with free accommodation are grouped together with visits to friends and relatives. The statistics also provide information about travel flows between the area of departure and destination.

The Finnish Travel Survey serves as a basis for evaluating the future trends of tourism and use of accommodation services. Besides the information regarding the use of domestic accommodation services, the survey provides us with tools for estimating the consumption of other tourism-related services, such as catering and recreational services and transportation services. With the help of these it is possible to assess the overall economic impact of tourism. The picture on the extent of domestic travel and its economic effects is, however, slightly blurred by the absence of domestic same-day trips from the survey.

In addition to Statistics Finland, statistics are produced on outbound travel by the Civil Aviation Administration (air transport) and the Finnish Maritime Administration (sea transport). Statistics on air transport and sea transport are based on register data, for which reason they give a compre-

hensive picture of Finnish international passenger transport and passenger flows. However, these statistics do not give information on the home country of tourists. Charter flight passenger statistics can be used for examining travelling by Finnish residents, since most of those travelling abroad on charter flights are Finnish. The picture based solely on charter flight travel is flawed as it covers only a part of Finnish residents' trips abroad, disregarding holiday trips in scheduled traffic as well as nearly the entire business travel. The Finnish Travel Survey contains information on those trips as well.

Statistics and surveys connected with tourism are also produced by the Association of Finnish Travel Agents (AFTA), Travel Development Centre Finland Ltd (TDCF) and the Finnish Tourist Board (MEK), which publishes the Border Interview Survey, for example.

## *Data collection*

The results of the Finnish Travel Survey were collected by Statistics Finland's telephone interview centre between February 2001 and February 2002. The target population were permanent residents of Finland aged 15 to 74.

The size of the original monthly sample was 2,200 persons. The data on travel in each month were obtained from two different samples. The data for 2001 were collected with 13 separate samples, which makes the size of the original sample 28,600. The actual sample was 20,715. The average non-response was 27,6 per cent.

The data on persons having made a trip were obtained by a separate annual survey carried out in association with the Labour Force Survey from January to February 2002. The original sample of the annual survey consisted of 2,145 persons aged 15 to 74, of whom 1,763 were interviewed, the non-response being 17.8 per cent.

### *Explanation of symbols*

- [ .. ] Data not available or too uncertain for presentation.
- [ ] No observations in the survey.

Underlined figures denote revisions in statistical methodology.  
The data are not fully comparable.

In some tables the sums do not amount to the totals shown because of rounding.

# Yhteenveto suomalaisten matkailusta vuonna 2001

## Matkat

Matkoihin liittyvät tiedot on saatu kuukausittain tehtyjen puhelinhaastattelujen avulla. Vuotta 2001 koskevat tiedot perustuvat 20 715 haastatteluun. Haastatteluissa 15–74 -vuotiailta kohdehenkilöiltä kysyttiin tietoja kahden edellisen kuukauden aikana päättyneistä matkoista. Jokaisen kuukauden matkojen määristä saatiin tiedot kahdesta eri otoksesta. Näin jokaista kuukautta koskeva aineisto koostuu varsinaisesta aineistosta sekä ns. vertailuaineistosta.

### Vapaa-ajanmatkat kotimaassa

(Taulukot 1, 2, 5-12)

Suomalaiset tekivät vuonna 2001 lähes 21 miljoonaa kotimaan vapaa-ajanmatkaa, kun mukaan lasketaan maksullisen majoituksen sisältäneiden matkojen lisäksi mökki- ja vierailumatkat. Tämä on noin 9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000. Pitkiä, vähintään neljä yöpymistä sisältäneitä matkoja tehtiin runsaat 4 miljoonaa ja lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja yli 16 miljoonaa.

Suomalaiset tekivät 4 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, joiden aikana yövyttiin hotelleissa, vuokratuissa mökeissä tai muussa maksullisessa majoituksessa. Näiden matkojen lisäksi suomalaiset tekivät noin 3 miljoonaa matkaa omille mökeilleen ja runsaat 13 miljoonaa vierailumatkaa sukulaisten ja tuttavien luo. Maksullisen majoituksen sisältäneiden matkojen ja vierailumatkojen suosituimmat kohteet olivat edellisen vuoden tapaan Helsinki, Tampere ja Turku. Mökkimatkoja tehtiin eniten Tammisaareen, Kuusamoon ja Mäntyharjulle.

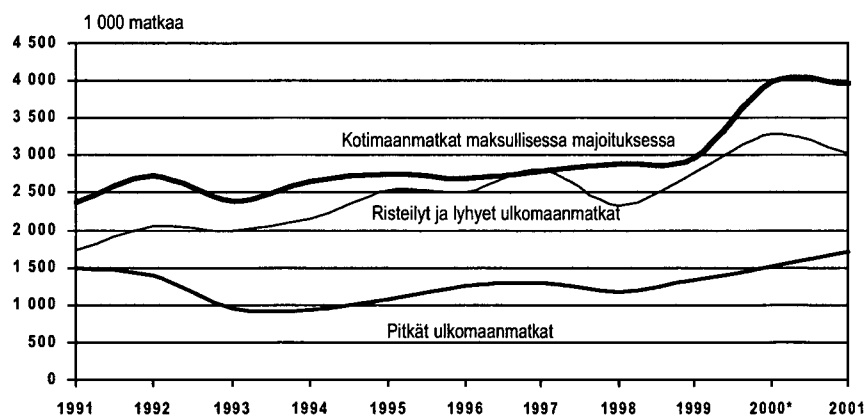
### Vapaa-ajanmatkat ulkomaille

(Taulukot 1, 2, 14-22)

Sellaisia vapaa-ajanmatkoja ulkomaille, jotka sisälsivät yöpymisen kohdemaassa tehtiin vuonna 2001 noin 2,6 miljoonaa, mikä on 10 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Syyskuun 11. päivän terrori-iskuilla ei näytä olleen vaikutusta suomalaisten matkailuun tämän tutkimuksen mu-

## Kuvio 1. Suomalaisten tekemät yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat 1991–2001

Figure 1. Finns' overnight leisure trips 1991–2001



\* vuodesta 2000 lähtien luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruumenetelmän muutoksen vuoksi

kaan. Pitkiä, vähintään neljän yöpymisen matkoja tehtiin 1,7 miljoonaa ja lyhyitä 1–3 yöpymisen matkoja runsaat 900 000.

Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen suosituimmat kohdemaat ovat säilyttäneet edelleen asemansa. Matkoja tehtiin vuonna 2001 edellisten vuosien tapaan eniten Viroon, Espanjaan, Ruotsiin, Venäjälle ja Kreikkaan. Näihin tehtiin yhteensä noin 1,6 miljoonaa matkaa, mikä on noin 61 prosenttia kaikista ulkomaille suuntautuneista yöpymisen sisältäneistä vapaa-ajanmatkoista. Matkailu Viroon ja Kreikkaan lisääntyi vuodesta 2000 ja pysyi lähes edellisen vuoden tasolla kolmen muun suosikkikohteen osalta.

Vapaa-ajarristeilyjä suomalaiset tekivät 2,1 miljoonaa, mikä on noin 13 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Risteilyt sisältävät vain laivayöpymisiä. Jos matkan aikana yövytään kohdemaassa, luokitellaan matka ulkomaanmatkaksi. Risteilyt, jotka eivät sisällä yöpymistä laivalla luokitellaan päivämatoiksi. Sekä Viroon että Ruotsiin tehtiin noin miljoona risteilyä. Maissakäynnit olivat

**Taulukko 1. 15–74 -vuotiaan väestön yöpymisen sisältäneet matkat 1993–2001**

*Table 1. Overnight trips by persons aged 15–74 in 1993–2001*

	Tuhansia matkoja - Thousands of trips								
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 <sup>1)</sup>	2001
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips, total</b>	29 517	33 269	33 287	31 253	33 561	30 671	33 821	<u>27 602</u>	29 235
Vapaa-ajanmatkoja - Leisure trips	24 940	28 321	28 038	26 280	29 873	26 369	29 394	<u>23 741</u>	25 304
Työ- ja kokousmatkoja - Business and professional trips	4 577	4 948	5 249	4 973	3 688	4 302	4 427	<u>3 861</u>	3 931
<b>KOTIMAANMATKAT - Domestic trips</b>	25 407	28 945	28 140	26 335	28 328	25 928	28 507	<u>21 688</u>	23 410
Vapaa-ajanmatkat - Leisure trips	21 984	25 244	24 440	22 535	25 786	22 871	25 304	<u>18 958</u>	20 571
Maksullisessa majoituksessa - With paid accommodation	2 384	2 644	2 740	2 684	2 790	2 886	2 971	<u>3 988</u>	3 962
Lyhyet matkat, 1-3 yötä - Short trips, 1-3 nights	1 525	1 920	1 950	1 940	2 021	2 142	2 177	<u>2 995</u>	3 013
Pitkät matkat, vähintään 4 yötä - Long trips, 4 or more nights	859	725	790	744	769	744	794	<u>993</u>	949
Matkat omalle mökille ja vierailut sukulaisten tai tuttavien luo - Trips to own free-time residence and visits to friends and relatives	19 600	22 600	21 700	19 851	22 996	19 985	22 333	14 970	16 609
Lyhyet matkat, 1-3 yötä - Short trips, 1-3 nights	15 800	17 500	19 100	17 560	20 637	17 709	19 694	<u>12 209</u>	13 442
Pitkät matkat, vähintään 4 yötä - Long trips, 4 or more nights	3 800	5 100	<u>2 600</u>	2 291	2 359	2 276	2 639	<u>2 761</u>	3 167
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa Domestic business and professional trips	3 423	3 701	3 700	3 800	<u>2 542</u>	3 057	3 203	<u>2 730</u>	2 839
<b>ULKOMAANMATKAT - Outbound trips</b>	4 110	4 324	5 147	4 918	5 233	4 743	5 314	<u>5 914</u>	5 825
Vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa Leisure trips, overnight in country of destination	1 363	1 358	1 626	1 846	1 915	1 748	2 144	<u>2 396</u>	2 646
Lyhyet matkat, 1-3 yötä - Short trips, 1-3 nights	403	428	550	601	627	582	817	<u>890</u>	936
Pitkät matkat, vähintään 4 yötä - Long trips, 4 or more nights	960	930	1 076	1 245	1 288	1 166	1 327	<u>1 506</u>	1 710
Työ- ja kokousmatkat, yöpyminen kohdemaassa Business and professional trips, overnight in country of destination	913	998	1 264	<u>856</u>	786	1 035	1 045	<u>902</u>	861
Risteilyt, yöpyminen vain laivalla Cruises, overnight on board only	1 834	1 968	2 257	2 216	2 532	1 960	2 125	<u>2 616</u>	2 318
Vapaa-ajarristeilyt - Leisure cruises	1 593	1 719	1 972	1 899	2 172	1 750	1 946	<u>2 387</u>	2 087
Työ- ja kokousristeilyt - Business and professional cruises	241	249	285	317	360	210	179	<u>229</u>	231
Maissakäyntejä - Visits ashore	1 040	1 222	1 546	1 531	1 340	1 084	1 169	<u>1 446</u>	1 213

<sup>1)</sup> Vuodesta 2000 lähtien luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien lukujen kanssa tiedonkeruun menetelmän muutoksen vuoksi.  
The figures since the year 2000 are not comparable with the figures for previous years due to the change in the data collection method.

Viron-risteilyjen yhteydessä yleisempiä kuin Ruotsin-risteilyjen yhteydessä. Viron-risteilyistä 60 prosenttia sisälsi maissakäynnin ja Ruotsin-risteilyistä vajaan puolet.

Vuonna 2001 vapaa-ajan päivämatoja ulkomaille tehtiin 5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000. Yhteensä päivämatoja tehtiin 430 000. Noin puolet päivämatoista suuntautui Viroon.

### *Työ- ja kokousmatkat* (Taulukot 1, 24-27)

Työmatkoja ulkomaille tehtiin vuonna 2001 noin 5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Matkoja tehtiin vajaan 900 000. Syyskuun 11. päivän terrori-iskujen vaikutus ei näy tämän tutkimuksen tuloksissa. Eniten työmatkoja tehtiin Ruotsiin, Viroon ja Saksaan. Ruotsiin matkoja tehtiin 175 000, Viroon 117 000 ja Saksaan 96 000. Kotimaan työmatkoja tehtiin noin 2,8 miljoonaa, mikä on 4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000.

Työristeilyjä tehtiin 230 000. Risteilyt jakaantuivat tasan Ruotsin ja Viron välille, kumpaankin maahan tehtiin 115 000 työhön liittyvää risteilyä. Työristeilyistä noin kolme neljästä oli laivakouksia tai -seminaareja. Ulkomaille tehtiin lisäksi noin 85 000 työhön liittyvää päivämatkaa.

## **Taulukko 2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vuonna 2001**

*Table 2. Overnight leisure trips by type of trip, sex, age and area of residence in 2001*

	Kotimaanmatkat <i>Domestic trips</i>		Ulkomaanmatkat <i>Trips abroad</i>	
	Maksullisessa majoituksessa <i>With paid accommodation</i>	Mokki- ja vierailumatkat <i>Trips to free-time residence and visits to friends and relatives</i>	Yöpyminen kohdemaassa <i>Overnight stay abroad</i>	Risteilyt, yöpyminen vain laivalla <i>Cruises, overnight on board only</i>
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	3 962 000	16 609 000	2 645 000	2 087 000
<b>Sukupuoli - Sex</b>				
Mies - Male	2 074 000	8 001 000	1 325 000	976 000
Nainen - Female	1 888 000	8 608 000	1 320 000	1 111 000
<b>Ikä - Age</b>				
15 - 24	568 000	3 701 000	319 000	360 000
25 - 34	652 000	3 595 000	402 000	341 000
35 - 44	991 000	2 928 000	524 000	394 000
45 - 54	967 000	2 887 000	633 000	399 000
55 - 64	497 000	2 351 000	493 000	362 000
65 - 74	287 000	1 147 000	274 000	229 000
<b>Asuinalue - Area of residence</b>				
Pääkaupunkiseutu <i>Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniainen)</i>	599 000	3 507 000	745 000	573 000
Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities	1 834 000	7 685 000	1 139 000	906 000
Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities	708 000	2 495 000	339 000	305 000
Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities	822 000	2 923 000	422 000	302 000

## Matkustaneet henkilöt

(Taulukot 3, 4, 13, 23, 28)

Vuotta 2001 koskevat tiedot matkustaneista henkilöistä on saatu erillisellä työvoimatutkimuksen yhteydessä tehdyllä tutkimuksella. Tiedot ovat siis eri otoksesta kuin matkoja koskevat tiedot. Tiedot perustuvat 1 763 haastatteluun.

Matkustaneiden henkilöiden lukumäärä pysyttelee melko vakaana vuodesta toiseen. Vuoden 2001 aikana 3,5 miljoonaa eli 89 prosenttia 15–74 -vuotiaista suomalaisista teki ainakin yhden yöpymisen sisältäneen matkan. Mukaan on laskettu kaikki kotimaan- ja ulkomaanmatkat, myös mökki-, vierailu- ja työmatkat. Edelliseen vuoteen verrattuna matkan tehneiden osuus väestöstä lisääntyi prosenttiyksiköllä.

### Matkailuaktiivisuus vaihteli taustamuuttujien mukaan

Matkailuaktiivisuus vaihteli jonkin verran eri taustamuuttujien mukaan. Ikäryhmittäin tarkasteltuna ei suuria muutoksia edellisestä vuodesta ole havaittavissa. Ikäluokista 15–24 -vuotiaat, 25–34 -vuotiaat ja 35–44 -vuotiaat ainakin yhden yöpymisen sisältäneen matkan teki yli 90 prosenttia. Matkailuaktiivisuus vähenee iän noustessa, 65–74 -vuotiaista yöpymisen sisältäneitä matkoja teki kolme neljästä.

Tutkimuksen mukaan myös koulutuksella oli vaikutusta matkailuaktiivisuuteen. Korkea-asteen koulutuksen omaavista henkilöistä 96 prosenttia teki vähintään yhden yöpymisen sisältäneen matkan. Henkilöistä, joilla oli perusasteen koulutus, matkan teki 83 prosenttia. Matkan tehneiden osuus vaihteli myös sosioekonomisen aseman mukaan. Eläkeläiset ja maanviljelijät matkailivat vähemmän kuin yrittäjät, toimihenkilöt tai opiskelijat.

### Taulukko 3. Matkoja tehneet 15–74 -vuotiaat matkaryhmittäin vuonna 2001

Table 3. Persons aged 15–74 having made a trip by type of trip in 2001

	Miehet Male	Naiset Female	Yhteensä Total
<b>YÖPYMISEN SISÄLTÄNEITÄ MATKOJA TEHNEITÄ</b> <i>Persons having made a trip with overnight stay</i>	1 710 000	1 760 000	3 469 000
<b>Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa</b> <i>Domestic leisure trips with paid accommodation</i>	813 000	822 000	1 634 000
Lyhyitä matkoja, 1-3 yötä - <i>Short trips, 1-3 nights</i>	671 000	660 000	1 332 000
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yötä - <i>Long trips, 4 or more nights</i>	308 000	318 000	627 000
<b>Matkoja omalle mökille tai vierailumatkoja sukulaisten tai tuttavien luo</b> - <i>Trips to own free-time residence and visits to friends and relatives</i>	1 326 000	1 471 000	2 798 000
<b>Vapaa-ajanmatkoja ulkomaille</b> - <i>Leisure trips abroad</i>	746 000	774 000	1 521 000
Lyhyitä matkoja, 1-3 yötä - <i>Short trips, 1-3 nights</i>	374 000	400 000	775 000
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yötä - <i>Long trips, 4 or more nights</i>	539 000	557 000	1 096 000
<b>Työ- ja kokousmatkoja (pl. työ- ja kokousristeilyt)</b> <i>Business and professional trips (excl. business and professional cruises)</i>	591 000	361 000	953 000
Kotimaassa - <i>Domestic trips</i>	504 000	314 000	819 000
Ulkomaille - <i>Abroad</i>	290 000	138 000	428 000
<b>Risteilyt, yöpyminen vain laivalla (ml. työ- ja kokousristeilyt)</b> <i>Cruises, overnight on board only (incl. business and professional cruises)</i>	676 000	699 000	1 375 000

Asuinalueittain tarkasteltuna pääkaupunkiseudulta ja muista kaupunkimaisista kunnista matkailtiin useammin kuin taajaan asutuista kunnista ja maaseutumaisista kunnista.

Maakunnittain tarkasteltuna aktiivisimmin matkailtiin Uudeltamaalta, Kanta-Hämeestä, Kymenlaaksosta, Pirkanmaalta sekä Pohjois-Pohjanmaalta. Näiden maakuntien 15–74 -vuotiaasta väestöstä yli 90 prosenttia teki vähintään yhden yöpymisen sisältäneen matkan. Matkailuaktiivisuus oli pienintä Etelä-Savossa, Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa ja Lapissa. Näiden maakuntien väestöstä noin 80 prosenttia teki vuonna 2001 vähintään yhden yöpymisen sisältäneen matkan.

**Taulukko 4. Matkoja tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001**

*Table 4. Persons aged 15–74 having made a trip in 2001*

	Yöpymisen sisältäneitä matkoja tai päivämatoja ulkomaille <i>Trips with overnight stay or same-day visits abroad</i>		Yöpymisen sisältäneitä matkoja <i>Trips with overnight stay</i>	
	Henkilöitä <i>Persons</i>	% väestöstä <i>% of population</i>	Henkilöitä <i>Persons</i>	% väestöstä <i>% of population</i>
<b>HENKILÖITÄ YHTEENSÄ - Number of persons</b>	3 487 000	89	3 469 000	89
<b>Sukupuoli - Sex</b>				
Mies - Male	1 721 000	88	1 710 000	88
Nainen - Female	1 766 000	90	1 760 000	90
<b>Ikä - Age</b>				
15 - 24	605 000	92	601 000	91
25 - 34	621 000	95	621 000	95
35 - 44	706 000	93	704 000	93
45 - 54	729 000	88	726 000	88
55 - 64	499 000	88	495 000	87
65 - 74	327 000	75	323 000	74
<b>Koulutus - Education</b>				
Perusaste - Lower secondary education	1 235 000	84	1 222 000	83
Keskiaste - Upper secondary education	1 384 000	90	1 379 000	90
Korkea-aste - Tertiary education	868 000	96	868 000	96
<b>Asuinalue - Area of residence</b>				
Pääkaupunkiseutu <i>Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniainen)</i>	705 000	95	701 000	95
Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities	1 520 000	90	1 513 000	90
Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities	543 000	86	540 000	86
Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities	719 000	84	715 000	84
<b>Kotitaloustyyppi - Type of household</b>				
Yksinasuvat - Singles	709 000	84	705 000	84
Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia) <i>Families with children under 15</i>	1 001 000	92	997 000	92
Muut kotitaloudet - Other households	1 777 000	90	1 768 000	89
<b>Sosioekonominen asema - Socio-economic group</b>				
Yrittäjät - Self-employed persons, employers	232 000	94	230 000	93
Ylemmät toimihenkilöt - Upper salaried employees	487 000	100	487 000	100
Alenmat toimihenkilöt - Lower salaried employees	710 000	94	710 000	94
Työntekijät - Manual workers	726 000	89	724 000	88
Maanviljelijät - Farmers	72 000	80	72 000	80
Opiskelijat ja koululaiset - Students and schoolchildren	420 000	93	415 000	92
Eläkeläiset - Retired persons, pensioners	598 000	78	589 000	77
Muut kotona olevat - Other economically not active	224 000	82	224 000	82
Muu tai tuntematon - Other or unknown	18 000	100	18 000	100

Kotimaan matkoja maksullisessa majoituksessa tehneiden määrä lisääntyi edellisestä vuodesta noin 200 000 henkilöllä. Vähintään yhden tällaisen matkan tehneistä oli 1,6 miljoonaa, joka vastaa 42 prosenttia 15–74 -vuotiaasta väestöstä. Niin ikään vapaa-ajanmatkoja ulkomaille tehneiden osuus väestöstä kasvoi 39 prosenttiin edellisen vuoden 36 prosentista.

Vapaa-ajanmatkoja (pl. vain kotimaan ilmaismajoitusmatkoja tehneet) <i>Leisure trips with overnight stay (excl. domestic trips in free accommodation)</i>		15-74 -vuotias väestö <i>Population aged 15-74</i>	
Henkilöitä <i>Persons</i>	% väestöstä <i>% of population</i>		
2 772 000	71	3 904 000	<b>HENKILÖITÄ YHTEENSÄ - Number of persons</b>
1 363 000	70	1 945 000	<b>Sukupuoli - Sex</b>
1 409 000	72	1 960 000	Mies - Male
			Nainen - Female
			<b>Ikä - Age</b>
469 000	71	659 000	15 - 24
495 000	76	653 000	25 - 34
564 000	74	761 000	35 - 44
611 000	74	828 000	45 - 54
394 000	69	567 000	55 - 64
238 000	54	437 000	65 - 74
			<b>Koulutus - Education</b>
913 000	62	1 464 000	Perusaste - Lower secondary education
1 096 000	71	1 537 000	Keskiaste - Upper secondary education
763 000	84	904 000	Korkea-aste - Tertiary education
			<b>Asuinalue - Area of residence</b>
613 000	83	741 000	<b>Pääkaupunkiseutu</b> <i>Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniainen)</i>
1 182 000	70	1 680 000	Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities
432 000	69	630 000	Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities
545 000	64	854 000	Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities
			<b>Kotitaloustyyppi - Type of household</b>
519 000	62	842 000	Yksinasuvat - Singles
828 000	76	1 085 000	Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia) <i>Families with children under 15</i>
1 425 000	72	1 977 000	Muut kotitaloudet - Other households
			<b>Sosioekonominen asema - Socio-economic group</b>
185 000	75	248 000	Yrittäjät - Self-employed persons, employers
449 000	92	487 000	Ylemmät toimihenkilöt - Upper salaried employees
599 000	80	752 000	Alemmät toimihenkilöt - Lower salaried employees
561 000	68	820 000	Työntekijät - Manual workers
70 000	78	90 000	Maanviljelijät - Farmers
325 000	72	453 000	Opiskelijat ja koululaiset - Students and schoolchildren
419 000	55	764 000	Eläkeläiset - Retired persons, pensioners
146 000	54	272 000	Muut kotona olevat - Other economically not active
18 000	100	18 000	Muu tai tuntematon - Other or unknown

# Review of the year 2001

## *Trips*

The data relating to trips were obtained by means of telephone interviews made each month. The data for 2001 are based on 20,715 interviews. In the interviews target persons aged 15 to 74 were inquired about trips terminated during the two preceding months. Data on the numbers of trips for each month were obtained from two different samples. The data concerning each month are thus composed of the actual data and the so-called reference data.

### *Domestic leisure trips*

(Tables 1, 2, 5-12)

In 2001 Finnish residents made almost 21 million domestic leisure trips, including, in addition to trips with paid accommodation, trips to free-time residences and visits to friends and relatives. This is about nine per cent more than in 2000. Long trips with at least four overnights numbered good four million and short trips with 1 to 3 overnights over 16 million.

Finns made four million leisure trips including overnight stays at hotels, rented cottages or in other paid accommodation. In addition to these, Finnish residents made about three million trips to their own free-time residences and over 13 million visits to friends and relatives. As the year before, the most popular destinations for trips with paid accommodation and visits to friends and relatives were Helsinki, Tampere and Turku. Trips to free-time residences were the most often directed to Tammisaari, Kuusamo and Mäntyharju.

### *Leisure trips abroad*

(Tables 1, 2, 14-22)

In 2001 the number of such leisure trips abroad that included overnight stays in the country of destination was about 2.6 million, which is ten per cent more than one year previously. According to this survey, the terror attacks in September 11 appear to have had no effect on Finnish tourism. Long trips with at least four overnight stays totalled 1.7 million and short trips with 1 to 3 overnights good 900,000.

The most popular destinations of leisure trips abroad have still maintained their position. As in the previous years, trips were made most to Estonia, Spain, Sweden, Russia and Greece. About 1.6 million trips were made altogether to these countries, which is around 61 per cent of all outbound leisure trips with overnight stays. Travelling to Estonia and Greece increased from 2000 and it remained at almost the previous year's level for the other three favourite destinations.

Finnish residents undertook 2.1 million cruises, which is about 13 per cent less than in 2000. Cruises include overnights on board only. If trips comprise overnight stays in the country of destination, they are classified as trips abroad. Cruises without overnight stays on board are counted as same-day trips. Around one million cruises were undertaken to both Estonia and Sweden. Visits ashore were more common with cruises to Estonia than with those to Sweden. Sixty per cent of cruises to Estonia included visits ashore and under one half of cruises to Sweden.

In 2001 five per cent more same-day leisure trips abroad were made than in 2000. In all, same-day trips abroad numbered 430,000. About one half of them were directed to Estonia.

### *Business and professional trips*

(Tables 1, 24-27)

In 2001 Finnish residents made around five per cent fewer business and professional trips abroad than the year before. The number of trips was nearly 900,000. The effect of the terror attacks on September 11 is not visible in the results of this survey. The highest numbers of business trips were made to Sweden, Estonia and Germany. Trips to Sweden numbered 175,000, to Estonia 117,000 and to Germany 96,000. Around 2.8 million business and professional trips were made within Finland, which is up by four per cent on 2000.

The number of business cruises was 230,000. To both Sweden and Estonia were made 115,000 work-related cruises. About three quarters of business trips were meetings or conferences on board. In addition, some 85,000 work-connected same-day trips were made abroad.

### *Persons having made a trip*

(Tables 3, 4, 13, 23, 28)

The data for 2001 on persons having made a trip were obtained by a separate survey made in connection with the Labour Force Survey. The data are thus from a different sample than those concerning trips. The data are based on 1,763 interviews.

The number of persons having travelled remains fairly stable from one year to another. During 2001, 3.5 million, or 89 per cent of Finnish residents aged 15 to 74 made at least one trip involving overnight stay. Included are all domestic and outbound trips as well as trips to one's free-time residences, visits to friends and relatives and business trips. The proportion of persons having travelled grew by one percentage point compared to the year before.

#### *Travelling activity varied according to background variables*

Travelling activity varied somewhat according to background variables. In distributions by age group, no large changes could be seen from the year before. Over 90 per cent of persons in age groups 15 to 24, 25 to 34 and 35 to 44 made at least one trip with overnight stay. Travelling activity lessens with age, as three quarters of those aged 65 to 74 had been on trips with overnight stay.

The survey indicates that education also had an impact on how actively people travelled. Of persons with tertiary education 96 per cent made at least one trip with overnight stay. In all, 83 per cent travelled among the population with lower secondary education. The proportion of those having travelled also varied by socio-economic group. Pensioners and agricultural entrepreneurs travelled less than entrepreneurs, salaried employees or students.

Examined by area of residence, travelling was clearly more active from the Helsinki area and other urban municipalities than from semi-urban and rural municipalities. The most active regions for travelling were Uusimaa, Kanta-Häme, Kymenlaakso, Pirkanmaa and North Ostrobothnia. Over 90 per cent of the population aged 15 to 74 living in those regions made at least one trip with overnight stay. Travelling was the least active in Etelä-Savo, Pohjois-Savo, North Karelia and Lapland. About 80 per cent of the population in these regions had been at least on one trip with overnight stay in 2001.

The number of Finnish residents having made a domestic leisure trip with paid accommodation increased by around 200,000 from the year before. The number of those having made at least one such trip was 1.6 million, which makes up 42 per cent of the population aged 15 to 74. The number of persons having made a leisure trip abroad grew to 39 per cent from the previous year's 36 per cent.

# Vapaa-ajanmatkat kotimaassa vuonna 2001

## Kotimaan vapaa-ajanmatkat

Suomalaisten matkailu -tutkimuksen mukaan vuonna 2001 tehtiin lähes 21 miljoonaa kotimaan vapaa-ajanmatkaa. Tämä on 9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000. Pitkiä vähintään neljä yöpymistä sisältäneitä matkoja tehtiin runsaat 4 miljoonaa, ja lyhyitä 1–3 yöpymisen matkoja tehtiin 16 miljoonaa. Pitkiä matkoja tehtiin 11 prosenttia ja lyhyitä matkoja 8 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Matkailuseasonki keskittyy kesäkuukausien ajalle. Näiden kuukausien aikana tehtiin kotimaanmatkoista lähes 40 prosenttia. Pitkiä kotimaanmatkoja tehtiin runsaasti myös joulukuussa, kun suomalaiset suuntaavat itsenäisyyspäivän ja joulun viettoon omille mökeilleen ja vierailuille sukulaisten ja tuttavien luo. Kotimaassa matkailtiin vuonna 2001 edellisvuotta vilkkaammin kevätkuukausia (maalis-, huhti- ja toukokuuta) lukuun ottamatta. Kesäisten säiden jatkuminen pitkälle syksyn lisäsi osaltaan syysmatkailua.

**Taulukko 5. Kotimaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden ja keston mukaan vuonna 2001**  
*Table 5. Domestic leisure trips by month of ending and number of overnights in 2001*

	Matkat maksullisessa majoituksessa <i>Trips with paid accommodation</i>			Matkat omalle mökille <i>Trips to own free-time residence</i>		
	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips</i> 4 or more overnights	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips</i> 1-3 overnights	Yhteensä <i>Total</i>	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips</i> 4 or more overnights	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips</i> 1-3 overnights	Yhteensä <i>Total</i>
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	949 000	3 013 000	3 962 000	835 000	2 344 000	3 179 000
<b>Matkan päättymiskuukausi</b> <i>Trips by month of ending</i>						
Tammikuu - January	42 000	216 000	258 000	19 000	105 000	123 000
Helmi-kuu - February	86 000	243 000	329 000	29 000	93 000	122 000
Maaliskuu - March	100 000	239 000	339 000	32 000	97 000	130 000
Huhtikuu - April	103 000	204 000	307 000	54 000	143 000	197 000
Toukokuu - May	34 000	164 000	198 000	48 000	241 000	289 000
Kesäkuu - June	79 000	271 000	350 000	126 000	278 000	404 000
Heinäkuu - July	224 000	527 000	751 000	223 000	306 000	529 000
Elokuu - August	106 000	383 000	489 000	131 000	297 000	428 000
Syyskuu - September	68 000	214 000	283 000	46 000	267 000	313 000
Lokakuu - October	29 000	211 000	240 000	57 000	226 000	283 000
Marraskuu - November	31 000	175 000	206 000	25 000	156 000	181 000
Joulukuu - December	48 000	165 000	213 000	47 000	134 000	181 000
<b>Matkan kesto - Number of overnight stays</b>						
1 yö - 1 night		1 236 000	1 236 000		513 000	513 000
2 yötä - 2 nights		1 261 000	1 261 000		1 399 000	1 399 000
3 yötä - 3 nights		517 000	517 000		432 000	432 000
4 yötä - 4 nights	241 000		241 000	197 000		197 000
5 yötä - 5 nights	204 000		204 000	122 000		122 000
6 yötä - 6 nights	164 000		164 000	76 000		76 000
7 yötä - 7 nights	198 000		198 000	159 000		159 000
8-14 yötä - 8-14 nights	127 000		127 000	159 000		159 000
Vähintään 15 yötä - 15 nights or more	16 000		16 000	122 000		122 000
<b>Yöpymisiä keskimäärin matkalla</b> <i>Overnights on average</i>	7,7	1,8	3,2	11,0	2,0	4,3

**Matkat maksullisessa majoituksessa**  
(Taulukot 5-10)

Kotimaan vapaa-ajanmatkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa tehtiin vuonna 2001 neljä miljoonaa, mikä on saman verran kuin edellisvuonna. Näistä matkoista lähes joka neljäs eli vajaa miljoona oli pitkä, vähintään neljä yöpymistä sisältänyt matka. Lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja tehtiin kolme miljoonaa. Matkat sisälsivät keskimäärin 3,2 yöpymistä ja olivat hieman pidempiä kuin vuonna 2000.

Suosituimmat kohdemaakunnat vuonna 2001 olivat Uusimaa ja Lappi edellisvuoden tapaan. Kumpaankin maakuntaan tehtiin runsaat 500 000 matkaa. Pitkiä, vähintään neljän yöpymisen matkoja tehtiin eniten Lappiin. Myös Pohjois-Pohjanmaalle suuntautui runsaasti pitkiä matkoja. Lyhyistä matkoista valtaosa suuntautui sen sijaan eteläisempään Suomeen, Uudellemaalle, Pirkanmaalle ja Varsinais-Suomeen. Näissä kolmessa maakunnassa olivat myös kolme suosituinta kotimaanmatkojen kohdekuntaa Helsinki, Tampere ja Turku. Helsinkiin tehtiin noin 400 000 maksullisen majoituksen sisältänyttä matkaa, mikä on 10 prosenttia kaikista matkoista.

Vierailumatkat sukulaisten ja tuttavien luo <i>Visits to friends and relatives</i>			Kaikki kotimaan vapaa-ajanmatkat <i>All domestic leisure trips</i>			
Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips 4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips 1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips 4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips 1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>	
2 332 000	11 099 000	13 430 000	4 116 000	16 456 000	20 571 000	<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>
						<b>Matkan päättymiskuukausi</b> <i>Trips by month of ending</i>
						Tammikuu - January
157 000	768 000	925 000	218 000	1 089 000	1 306 000	Helmikuu - February
147 000	774 000	920 000	262 000	1 110 000	1 371 000	Maaliskuu - March
169 000	669 000	838 000	301 000	1 005 000	1 307 000	Huhtikuu - April
136 000	782 000	918 000	293 000	1 129 000	1 422 000	Toukokuu - May
92 000	781 000	873 000	174 000	1 186 000	1 360 000	Kesäkuu - June
251 000	916 000	1 166 000	456 000	1 465 000	1 920 000	Heinäkuu - July
480 000	1 412 000	1 892 000	927 000	2 245 000	3 172 000	Elokuu - August
275 000	1 252 000	1 526 000	512 000	1 932 000	2 443 000	Syyskuu - September
121 000	919 000	1 039 000	235 000	1 400 000	1 635 000	Lokakuu - October
116 000	994 000	1 110 000	202 000	1 431 000	1 633 000	Marraskuu - November
76 000	919 000	995 000	132 000	1 250 000	1 382 000	Joulukuu - December
313 000	915 000	1 228 000	408 000	1 214 000	1 622 000	
						<b>Matkan kesto - Number of overnight stays</b>
	3 944 000	3 944 000		5 693 000	5 693 000	1 yö - 1 night
	5 369 000	5 369 000		8 029 000	8 029 000	2 yötä - 2 nights
	1 786 000	1 786 000		2 735 000	2 735 000	3 yötä - 3 nights
838 000		838 000	1 276 000		1 276 000	4 yötä - 4 nights
455 000		455 000	781 000		781 000	5 yötä - 5 nights
245 000		245 000	485 000		485 000	6 yötä - 6 nights
391 000		391 000	748 000		748 000	7 yötä - 7 nights
310 000		310 000	596 000		596 000	8-14 yötä - 8-14 nights
91 000		91 000	229 000		229 000	Vähintään 15 yötä - 15 nights or more
6,7	1,8	2,7	7,5	1,8	3,0	<b>Yöpymisiä keskimäärin matkalla</b> <i>Overnights on average</i>

Maksullisen majoituksen sisältäneistä matkoista kaupunkeihin suuntautui lähes 70 prosenttia. Lyhyet, 1–3 yöpymisen matkat suuntautuvat pitkiä, vähintään neljän yöpymisen matkoja useammin kaupunkeihin. Lyhyistä matkoista kolme matkaa neljästä oli kaupunkimatka. Pitkistä matkoista kaupunkimatkoja oli noin 40 prosenttia.

Uudellemaalle tehdyistä matkoista runsas viidennes eli 110 000 matkaa oli maakunnan sisäisiä matkoja. Uudeltamaalta tehtiin saman verran matkoja Lappiin.

Maksullisen majoituksen sisältäneitä matkoja tehtiin lukumääräisesti eniten, runsaat 850 000, Uudeltamaalta, mutta asukasta kohden suhteutettuna matkoja tehtiin eniten Etelä-Pohjanmaalta, Keski-Pohjanmaalta, Etelä-Karjalasta, Pohjois-Karjalasta sekä Itä-Uudeltamaalta. Sen sijaan Uudeltamaalta, Kanta-Hämeestä, Päijät-Hämeestä, Etelä-Savosta, Kainuusta ja Ahvenanmaalta matkoja tehtiin vähiten asukasta kohden. (Kuvio 5)

Suomalaiset tekivät kotimaan vapaa-ajanmatkojen varaukset pääasiassa suoraan majoitusliikkeistä ja liikenteenharjoittajilta. Tällä tavoin järjestettiin 70 prosenttia maksullisen majoituksen sisältäneistä matkoista vuonna 2001. Matkatoimiston palveluja käytettiin runsaassa 10 prosentissa matkoista. Ilman varauksia tehtiin 15 prosenttia matkoista. Pakettimatkoja, jotka sisälsivät sekä matkat

**Taulukko 6. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnan mukaan vuonna 2001**  
*Table 6. Domestic leisure trips by region of destination in 2001*

	Matkat maksullisessa majoituksessa			Matkat omalle mökille		
	<i>Trips with paid accommodation</i>			<i>Trips to own free-time residence</i>		
	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips</i> <i>4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips</i> <i>1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips</i> <i>4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips</i> <i>1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	949 000	3 013 000	3 962 000	835 000	2 344 000	3 179 000
<b>Kohdemaakunta - Region of destination</b>						
Uusimaa	41 000	470 000	511 000	25 000	202 000	227 000
Itä-Uusimaa	..	22 000	27 000	12 000	63 000	75 000
Kanta-Häme	11 000	47 000	58 000	26 000	124 000	150 000
Päijät-Häme	10 000	99 000	109 000	39 000	124 000	163 000
Kymenlaakso	12 000	59 000	71 000	24 000	89 000	113 000
Etelä-Karjala - <i>South Karelia</i>	22 000	85 000	107 000	40 000	106 000	146 000
Varsinais-Suomi	50 000	337 000	387 000	48 000	174 000	222 000
Satakunta	12 000	53 000	65 000	37 000	67 000	103 000
Pirkanmaa	31 000	376 000	408 000	70 000	211 000	281 000
Keski-Suomi - <i>Central Finland</i>	50 000	155 000	206 000	47 000	230 000	277 000
Etelä-Pohjanmaa - <i>South Ostrobothnia</i>	29 000	133 000	162 000	22 000	87 000	109 000
Pohjanmaa - <i>Ostrobothnia</i>	20 000	55 000	74 000	12 000	44 000	56 000
Keski-Pohjanmaa - <i>Central Ostrobothnia</i>	..	33 000	35 000	12 000	17 000	29 000
Etelä-Savo	51 000	154 000	205 000	115 000	244 000	359 000
Pohjois-Savo	31 000	176 000	207 000	39 000	152 000	191 000
Pohjois-Karjala - <i>North Karelia</i>	34 000	126 000	160 000	51 000	107 000	158 000
Pohjois-Pohjanmaa - <i>North Ostrobothnia</i>	140 000	247 000	387 000	60 000	126 000	186 000
Kainuu	39 000	161 000	200 000	38 000	73 000	111 000
Lappi - <i>Lapland</i>	328 000	188 000	516 000	111 000	102 000	213 000
Ahvenanmaa - <i>Aland</i>	31 000	36 000	67 000	..	..	..
<b>Kohdekunnan kuntamuoto - Municipality type</b>						
Kaupunki - <i>Urban municipality</i>	391 000	2 284 000	2 675 000	260 000	637 000	898 000
Muu kunta - <i>Other municipality</i>	558 000	729 000	1 288 000	576 000	1 707 000	2 283 000

kohteeseen että majoituksen oli ainoastaan 6 prosenttia kaikista matkoista. Nämä sisältyvät matkatoimiston kautta järjestettyihin matkoihin. (Kuvio 2)

Internetin käyttö matkojen varaamisessa oli vuonna 2001 edelleen vähäistä. Matkakohteisiin tutustumiseen sitä käytettiin jonkin verran enemmän. Kotimaanmatkoista noin 6 prosenttia varattiin internetin välityksellä. Internetissä käytiin tutustumassa lähes joka viidennen matkan kohteeseen.

Pitkiin, vähintään neljä yöpymistä sisältäneisiin matkoihin käytettiin rahaa keskimäärin 390 euroa henkilöä kohden, kun mukaan lasketaan majoitus- ja matkustusmenot sekä kaikki muut menot matkan aikana. Tämä tekee 62 euroa päivässä. Lyhyisiin 1–3 yöpymisen matkoihin rahaa kului keskimäärin 200 euroa henkilöä kohden, mikä tekee 120 euroa päivää kohden laskettuna. Kotimaanmatkojen kustannukset pysyivät vuonna 2001 lähes samalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Majoitusmenot ovat matkojen suurin yksittäinen menoerä. Pitkillä matkoilla majoitusmenojen osuus oli 36 prosenttia kokonaismenoista ja lyhyillä matkoilla 32 prosenttia. Matkustusmenoihin kului viidennes matkan kokonaismenoista sekä lyhyillä että pitkillä matkoilla. Ravintolamenojen osuus oli lähes viidennes pitkillä matkoilla ja noin neljännes lyhyillä matkoilla. (Kuvio 4)

Murtomaahiihtoa harrastettiin noin 470 000 matkalla, mikä on yli kymmenen prosenttia kaikista maksullisen majoituksen sisältäneistä kotimaan vapaa-ajanmatkoista. Laskettelua harrastettiin 320 000 matkalla.

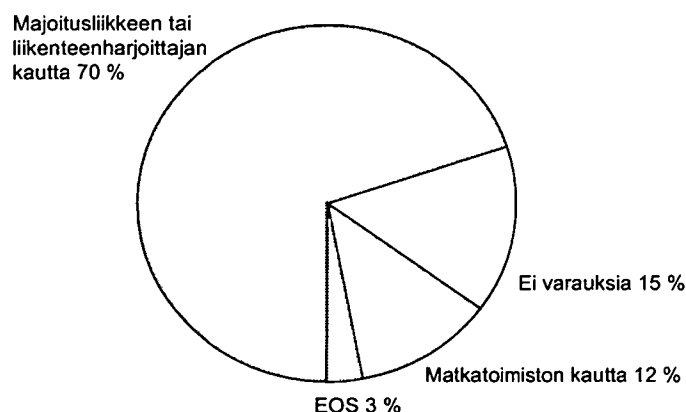
Vierailumatkat sukulaisten ja tuttavien luo <i>Visits to friends and relatives</i>			Kaikki kotimaan vapaa-ajanmatkat <i>All domestic leisure trips</i>			
Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips 4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips 1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips 4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips 1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>	
2 332 000	11 099 000	13 430 000	4 116 000	16 456 000	20 571 000	<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>
<b>Kohdemaakunta - Region of destination</b>						
307 000	1 786 000	2 092 000	373 000	2 458 000	2 830 000	Uusimaa
23 000	188 000	211 000	40 000	273 000	313 000	Itä-Uusimaa
55 000	313 000	368 000	92 000	484 000	576 000	Kanta-Häme
53 000	556 000	609 000	102 000	779 000	881 000	Päijät-Häme
58 000	398 000	456 000	94 000	546 000	640 000	Kymenlaakso
63 000	400 000	463 000	125 000	591 000	716 000	Etelä-Karjala - South Karelia
121 000	957 000	1 078 000	219 000	1 468 000	1 687 000	Varsinais-Suomi
72 000	557 000	630 000	121 000	677 000	798 000	Satakunta
175 000	1 048 000	1 224 000	276 000	1 635 000	1 913 000	Pirkanmaa
129 000	764 000	893 000	226 000	1 149 000	1 376 000	Keski-Suomi - Central Finland
98 000	533 000	631 000	149 000	753 000	902 000	Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia
57 000	283 000	340 000	89 000	382 000	470 000	Pohjanmaa - Ostrobothnia
41 000	135 000	176 000	55 000	185 000	240 000	Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia
151 000	646 000	798 000	317 000	1 044 000	1 362 000	Etelä-Savo
148 000	648 000	797 000	218 000	976 000	1 195 000	Pohjois-Savo
137 000	411 000	547 000	222 000	644 000	865 000	Pohjois-Karjala - North Karelia
280 000	664 000	944 000	480 000	1 037 000	1 517 000	Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia
98 000	276 000	375 000	175 000	510 000	686 000	Kainuu
252 000	502 000	754 000	691 000	792 000	1 483 000	Lappi - Lapland
13 000	32 000	45 000	49 000	71 000	120 000	Ahvenanmaa - Åland
<b>Kohdekunnan kuntamuoto - Municipality type</b>						
1 452 000	7 467 000	8 919 000	2 103 000	10 388 000	12 490 000	Kaupunki - Urban municipality
880 000	3 631 000	4 511 000	2 014 000	6 067 000	8 082 000	Muu kunta - Other municipality

**Yöpymiset majoitusmuodoittain**  
(Taulukko 8)

Maksullisen majoituksen sisältäneillä matkoilla yövyttiin yhteensä 12,6 miljoona kertaa. Tämä on noin 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000. Pitkillä, yli neljä yöpymistä sisältäneillä matkoilla yövyttiin noin miljoonaa kertaa enemmän kuin edellisvuonna. Pitkillä matkoilla yövyttiin 7,3 miljoonaa kertaa vuonna 2001. Lyhyet, 1–3 yöpymisen matkat sisälsivät 5,3 miljoonaa yöpymistä, mikä on noin 100 000 yöpymistä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Hotelliyöpymiset lisääntyivät edellisestä vuodesta prosentilla. Yhteensä hotelleissa yövyttiin 5,2 miljoonaa kertaa. Vuokratuissa mökeissä yöpymisiä oli 3,4 miljoonaa.

**Kuvio 2. Maksullisen majoituksen sisältäneiden matkojen järjestäminen vuonna 2001**  
*Figure 2. Organisation of trips with paid accommodation in 2001*



**Taulukko 7. Kotimaan vapaa-ajanmatkojen suosituimmat kohdekunnat matkatyypeittäin vuonna 2001**  
*Table 7. The most popular municipalities of destination for domestic leisure trips by type of trip in 2001*

Matkat maksullisessa majoituksessa <i>Trips with paid accommodation</i>		Mökkimatkat <i>Trips to own free-time residence</i>		Vierailumatkat sukulaisten tai tuttavien luo <i>Visits to friends and relatives</i>	
Kunta <i>Municipality</i>	Matkoja <i>Trips</i>	Kunta <i>Municipality</i>	Matkoja <i>Trips</i>	Kunta <i>Municipality</i>	Matkoja <i>Trips</i>
<b>Matkoja yhteensä - Trips total</b>	<b>3 962 000</b>	<b>Matkoja yhteensä - Trips total</b>	<b>3 179 000</b>	<b>Matkoja yhteensä - Trips total</b>	<b>13 430 000</b>
Helsinki	401 000	Tammisaari	66 000	Helsinki	1 159 000
Tampere	269 000	Kuusamo	52 000	Tampere	645 000
Turku	231 000	Mäntyharju	49 000	Turku	509 000
Kuusamo	174 000	Sysmä	40 000	Jyväskylä	372 000
Kittilä	140 000	Ruovesi	38 000	Oulu	327 000
Kuopio	100 000	Kittilä	38 000	Kuopio	312 000
Sotkamo	91 000	Jaala	38 000	Lahti	282 000
Oulu	88 000	Tampere	37 000	Lappeenranta	206 000
Inari	84 000	Ruokolahhti	36 000	Joensuu	202 000
Ikaalinen	65 000	Mikkeli	33 000	Pori	192 000
Mikkeli	65 000	Hankasalmi	33 000	Espoo	186 000
Jyväskylä	64 000	Kangasniemi	33 000	Mikkeli	178 000
Kolari	61 000	Ristina	33 000	Vaasa	164 000

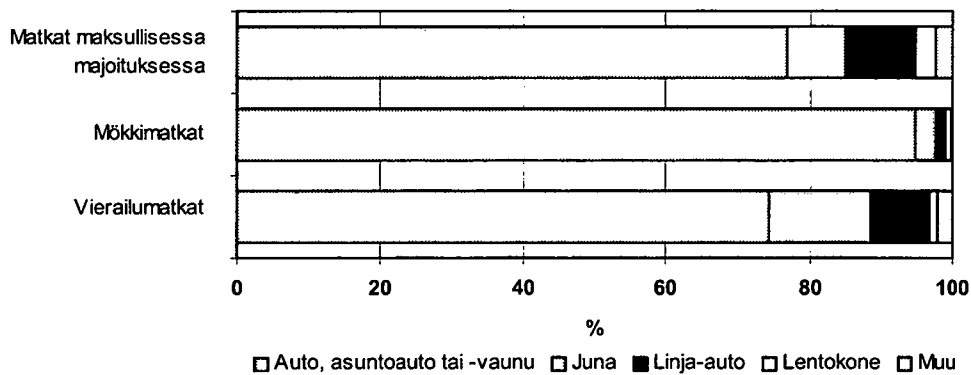
Hotelli oli lyhyiden, 1–3 yöpymisen matkojen eniten käytetty majoitusmuoto. Yli 60 prosenttia lyhyiden matkojen yöpymisistä oli hotellyöpymisiä. Pitkillä, vähintään neljän yöpymisen matkoilla yövyttiin useimmiten vuokratuissa mökeissä. Pitkien matkojen yöpymisistä runsas kolmannes eli 2,6 miljoonaa yöpymistä tapahtui niissä.

*Suomalaisten matkailu -tutkimus ja Tilastokeskuksen majoitustilasto menevät osittain päällekkäin täydentäen toinen toisiaan. Majoitustilastoon kerätään yöpymistietoja kaiken ikäisiltä suomalaisilta, kun Suomalaisten matkailu -tutkimuksessa ovat mukana vain 15–74 -vuotiaat.*

*Majoitustilasto ei kuitenkaan sisällä kaikkia yöpymisiä. Sen ulkopuolelle jäävät mm. osa vuokratuista lomamökeistä. Lisäksi tilastossa ei ole mukana tietoja pienissä alle 10 huonetta, mökkiä tai asuntovaunupaikkaa sisältävissä majoitusliikkeissä tapahtuvista yöpymisistä. Täältä osin Suomalaisten matkailu -tutkimus täydentää majoitustilastoa.*

**Kuvio 3. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kulkuvälineen mukaan vuonna 2001**

*Figure 3. Domestic leisure trips by means of transport in 2001*



**Taulukko 8. Yöpymiset majoitusmuodoittain maksullisen majoituksen sisältäneillä kotimaan vapaa-ajanmatkoilla vuonna 2001**

*Table 8. Overnights by mode of accommodation in domestic leisure trips with paid accommodation in 2001*

	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä Long trips 4 or more overnights	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä Short trips 1-3 overnights	Yhteensä Total
<b>YÖPYMISIÄ YHTEENSÄ - Total overnights</b>	7 328 000	5 307 000	12 635 000
Hotelli - Hotel	1 923 000	3 284 000	5 208 000
Lomakylä - Holiday village	1 025 000	376 000	1 401 000
Leirintäalue - Camping site	771 000	526 000	1 297 000
Vuokrattu mökki - Rented private holiday cottage	2 632 000	775 000	3 407 000
Muu maksullinen majoitus - Other paid accommodation	733 000	316 000	1 049 000
Maksuton majoitus - Free accommodation	244 000	30 000	274 000

**Matkat omalle mökille**  
(Taulukot 5, 6, 7, 11)

Suomalaiset tekivät vuonna 2001 noin 3,2 miljoonaa matkaa omille mökeilleen. Tämä oli 8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000. Lähes kolme neljästä mökkimatkasta oli lyhyt, 1–3 yöpymisen matka. Mökkimatkoista runsaat 40 prosenttia ajoittui kesä-elokuulle. Keskimäärin mökkimatkoilla yövyttiin 4,3 kertaa.

Mökkimatkoja tehtiin vuonna 2001 eniten Etelä-Savoon, jonne suuntautui noin 360 000 matkaa. Mökkimatkoja tehtiin runsaasti myös Pirkanmaalle, Keski-Suomeen, Uudellemaalle, Varsinais-Suomeen sekä Lappiin. Näihin maakuntiin tehtiin kuhunkin yli 200 000 mökkimatkaa.

Suosituimmat kohdekunnat olivat Tammisaari, Kuusamo ja Mäntyharju. Tilastokeskuksen Kesä-mökki-tilaston mukaan Kuusamossa oli vuoden 2000 lopussa eniten kesämökkejä, Tammisaarissa toiseksi eniten ja Mäntyharjulla neljänneksi eniten.

**Taulukko 9. Menot maksullisen majoituksen sisältäneillä kotimaan vapaa-ajanmatkoilla vuonna 2001**  
*Table 9. Expenditure on domestic leisure trips with paid accommodation in 2001*

Pitkät matkat pl. pakettimatkat, vähintään 4 yöpymistä <i>Long trips (excl. package tours), 4 or more overnights</i>	Euroa - EUR					
	Kaikki <i>All</i>		Hotellimajoituksessa <i>With hotel accommodation</i>		Lappiin <i>To Lapland</i>	
	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>
Majoitus <sup>2)</sup> - <i>Accommodation</i> <sup>2)</sup>	140	22	190	29	140	23
Matkat - <i>Transport</i>	71	11	73	12	91	14
Ravintolat - <i>Restaurants</i>	71	11	82	13	78	12
Ruokaostokset - <i>Foodstuff shopping</i>	50	8	37	6	55	9
Muut ostokset - <i>Other shopping</i>	30	5	42	7	24	4
Pääsyliput ja osallistumismaksut - <i>Admission and participation fees</i>	8	1	8	1	9	2
Välinevuokrat - <i>Sport equipment rents</i>	4	1	1	0	8	1
Hiihtohissit - <i>Ski lifts</i>	12	2	4	1	23	4
Muut menot - <i>Other expenses</i>	6	1	8	1	6	1
Menot yhteensä - <i>Total expenditure</i>	390	62	440	69	430	69
<b>Lyhyet matkat</b> <b>pl. pakettimatkat, 1-3 yöpymistä</b> <i>Short trips (excl. package tours), 1-3 overnights</i>	<b>Kaikki</b> <i>All</i>		<b>Hotellimajoituksessa</b> <i>With hotel accommodation</i>		<b>Pääkaupunkiseudulle</b> <i>To Helsinki area</i>	
	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>
Majoitus <sup>2)</sup> - <i>Accommodation</i> <sup>2)</sup>	64	37	72	45	72	46
Matkat - <i>Transport</i>	40	23	41	28	47	30
Ravintolat - <i>Restaurants</i>	48	27	54	33	54	34
Ruokaostokset - <i>Foodstuff shopping</i>	13	7	9	6	10	6
Muut ostokset - <i>Other shopping</i>	26	15	31	19	58	37
Pääsyliput ja osallistumismaksut - <i>Admission and participation fees</i>	8	5	9	6	10	7
Välinevuokrat - <i>Sport equipment rents</i>	0	0	0	0	0	0
Hiihtohissit - <i>Ski lifts</i>	1	1	1	0	0	0
Muut menot - <i>Other expenses</i>	3	2	3	2	2	2
Menot yhteensä - <i>Total expenditure</i>	200	120	220	140	250	160

<sup>2)</sup> Matkalla on voitu yöpyä maksullisen majoituksen lisäksi maksuttomassa majoituksessa.  
*Trips with paid accommodation may also include some overnights in free accommodation.*

Uudeltamaalta tehtiin mökkimatkoja 1,2 miljoonaa, mikä on noin 40 prosenttia kaikista mökkimatkoista. Väestömäärään suhteutettuna Uudenmaan ohella mökkimatkoja tehtiin paljon myös Päijät-Hämeestä. Vähiten mökkimatkoja asukasta kohden tehtiin Pohjanmaalta, Etelä-Savosta ja Ahvenanmaalta. (Kuvio 6)

Mökkimatkan aikana käytettiin rahaa henkilöä kohti keskimäärin 17 euroa päivässä. Koko matkan aikana rahaa kului keskimäärin 163 euroa henkilö kohden. Kustannuksiin on laskettu matkustusmenot kohteeseen, ruokaostokset kotipaikkakunnan ulkopuolella ja muut menot matkan aikana.

Kalastusta harrastettiin 337 000 mökkimatalla eli joka kymmenennellä mökkimatalla. Murto-maahiihtoa harrastettiin 228 000 matkalla ja pilkintää 120 000 matkalla.

#### Vierailumatkat sukulaisten tai tuttavien luo

(Taulukot 5, 6, 7, 12)

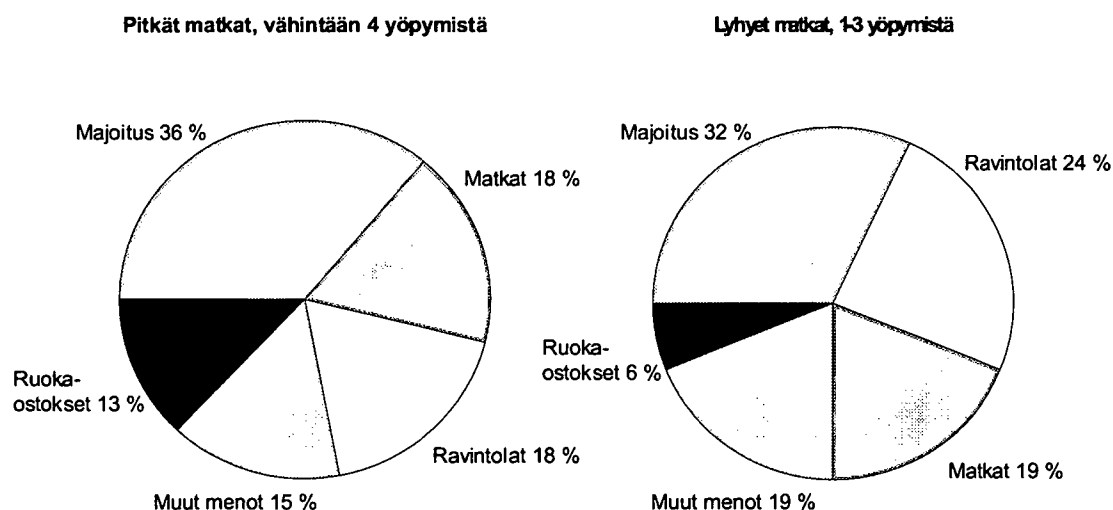
Vuonna 2001 vierailumatkoja sukulaisten tai tuttavien luo tehtiin noin 13,4 miljoonaa, mikä on 2 prosenttia edellisvuotta enemmän. Mukana ovat myös muut ilmaismajoitusmatkat (pl. matkat omalle mökille). Vierailumatkoista 11,1 miljoonaa eli yli 80 prosenttia oli lyhyitä, 1–3 yöpymistä sisältäneitä matkoja. Mökkimatkojen tapaan eniten vierailumatkoja tehtiin kesällä. Kesä-elokuun aikana vierailumatkoista tehtiin runsas kolmannes. Myös joulukuulle ajoittui runsaasti vierailumatkoja. Vierailumatkat sisälsivät keskimäärin 2,7 yöpymistä.

Vierailumatkoja tehtiin eniten Uudellemaalle, jonne suuntautui yli 2 miljoonaa matkaa. Tämä on 16 prosenttia kaikista vierailumatkoista. Neljännes Uudenmaan-matkoista oli maakunnan sisäisiä matkoja. Seuraavaksi suosituimmat kohdemaakunnat olivat Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi.

Vierailumatkoista yli 65 prosenttia suuntautui kaupunkeihin. Suosituimmat kohdekunnat olivatkin Helsinki, Tampere ja Turku. Näistä Helsinkiin tehtiin 1,2 miljoonaa vierailumatkaa.

#### Kuvio 4. Menot maksullisen majoituksen sisältäneillä kotimaanmatkoilla vuonna 2001

Figure 4. Expenditure on domestic leisure trips with paid accommodation in 2001



Vierailumatkoista 3,3 miljoonaa tehtiin Uudeltamaalta. Sekä Pirkanmaalta että Varsinais-Suomesta matkoja tehtiin noin 1,2 miljoonaa. Asukasta kohden suhteutettuna eniten matkoja tehtiin Etelä-Savosta, Pohjois-Savosta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Pohjanmaalta. Vähiten vierailumatkoja suhteessa väkilukuun tehtiin Kanta-Hämeestä. (Kuvio 6)

Vierailumatkojen aikana käytettiin rahaa keskimäärin 35 euroa päivässä henkilöä kohden, mikä on kaksinkertainen määrä mökkimatkojen keskimääräisiin menoihin verrattuna. Matkustusmenot ja muut menot olivat vierailumatkoilla noin kaksi kertaa suuremmat kuin mökkimatkoilla. Ruokaostoksiin käytettiin mökkimatkoilla hieman enemmän rahaa kuin vierailumatkoilla.

Vierailumatkoilla suosituin harrastus oli murtomaahiihto. Sitä harrastettiin 470 000 matkalla, eli noin kolmella prosentilla kaikista vierailumatkoista. Kalastusta harrastettiin 260 000 matkalla ja pilkintää 210 000 matkalla.

*Liikenne- ja viestintäministeriön ja Tiehallinnon toimeksiannosta tehty Henkilöliikennetutkimus 1998–1999 kuvaa kuusi vuotta täyttäneiden suomalaisten liikkumista. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää suomalaisten liikkumista kokonaisuutena. Tutkimuksen mukaan suomalaiset tekivät vuoden aikana keskimäärin 18,3 yhdensuuntaista mökkimatkaa eli noin 9,2 edestakaista mökkimatkaa henkilöä kohden.*

*Henkilöliikennetutkimuksessa kohdehenkilöiltä kysyttiin matkoja ”käytössä olevaan mökkiin”, mikä on laajempi käsite kuin Suomalaisten matkailu -tutkimuksen ”matkat omalle mökille”. Henkilöliikennetutkimuksen mukaan noin puolella suomalaisista on käytössään mökki. Jos puolet 15–74 -vuotiaasta väestöstä (3,9 miljoonaa) teki 9,2 mökkimatkaa, tehtiin mökkimatkoja lähes 18 miljoonaa vuoden aikana. Tämä sisältää myös päivämatkat sekä matkat, jotka kuuluvat ”tavanomaisen elinpiiriin”. Tällaiset matkat jäävät Suomalaisten matkailu -tutkimuksen ulkopuolelle.*

*Tilastokeskuksen Kesämökit 2000 -tilaston mukaan kesämökkejä oli vuoden 2000 lopussa 451 000. Eniten mökkejä on Kuusamossa, Tammisaaressa, Mikkelissä ja Mäntyharjulla. Maakunnista eniten mökkejä on Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Etelä-Savossa, joissa kaikissa on yli 40 000 mökkiä. Kesämökeistä kolmannes sijaitsee omistajansa asuinkunnan alueella.*

*Kesämökeistä 375 000 eli 83 prosenttia on yksityisessä omistuksessa. Loput ovat joko yritysten, yhteisöjen, perikuntien tai ulkomaalaisten omistuksessa. Kesämökin omistaviin asuntokuntiin kuuluu lähes 800 000 suomalaista.*

*Suomalaisten matkailu -tutkimuksen mukaan mökkimatkoja tehtiin 3,2 miljoonaa vuonna 2001, mikä tekee jokaista kesämökkiä kohden 7 matkaa. Mökinomistajaa kohden se on keskimäärin 5,3 mökkimatkaa, jos oletetaan että 15–74 -vuotiaista 600 000 (ikäryhmän osuus koko väestöstä on 75 prosenttia) kuuluu sellaiseen kotitalouteen, joka omistaa kesämökin.*

## *Kotimaan vapaa-ajanmatkoja tehneet henkilöt*

(Taulukko 13)

Vuonna 2001 vähintään yhden maksullisen majoituksen sisältäneen kotimaanmatkan teki yli 1,6 miljoonaa 15–74 -vuotiasta suomalaista. Tämä on 42 prosenttia kaikista ikäryhmään kuuluvista. Matkoja maksullisessa majoituksessa teki noin 200 000 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Mökkimatkoja teki runsaat 30 prosenttia väestöstä ja vierailumatkoja noin 60 prosenttia. Näissä matkaryhmissä matkan tehneiden määrä pysyi liki edellisen vuoden tasolla.

Vierailumatkoilla naisten osuus matkoja tehneistä oli miehiä suurempi. Matkoilla, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa ja mökkimatkoilla naisten ja miesten osuudet matkoja tehneistä olivat yhtä suuret.

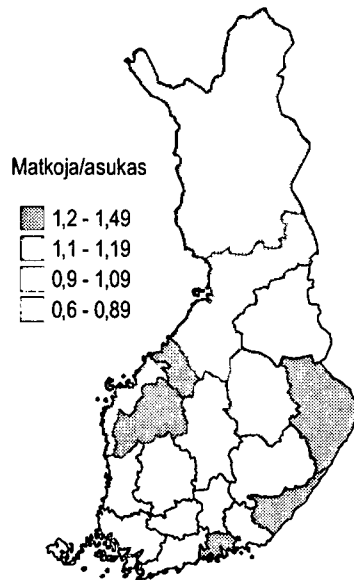
Koulutusasteen noustessa myös matkustusaktiivisuus lisääntyi. Yli puolet korkea-asteen koulutuksen saaneista teki ainakin yhden maksullisen majoituksen sisältäneen matkan. Perusasteen koulutuksen suorittaneista tällaisen matkan teki noin joka kolmas ja keskiasteen koulutuksen suorittaneista runsaat 40 prosenttia. Mökki- ja vierailumatkojen kohdalla koulutusasteiden väliset erot olivat vastaavat, ainoastaan tasot poikkesivat.

Matkustaneiden henkilöiden osuudet eivät poikenneet asuinaleen mukaisessa tarkasteluissa kovin paljon, lukuun ottamatta mökkimatkoja. Pääkaupunkiseudun, muiden kaupunkimaisten kuntien ja taajaan asuttujen kuntien väestöstä runsaat 40 prosenttia teki vähintään yhden maksullisen majoituksen sisältäneen matkan. Maaseutumaisista kunnista tällaisen matkan tehneiden osuus oli 39 prosenttia. Vähintään yhden mökkimatkan teki 46 prosenttia pääkaupunkiseudun väestöstä, muista kaupunkimaisista kunnista matkan teki noin joka kolmas, taajaan asutuista kunnista runsas viidennes ja maaseutumaisista kunnista vajaa viidennes.

Yli puolet lapsiperheisiin (perheet, joihin kuuluu alle 15-vuotiaita lapsia) kuuluvista 15–74 -vuotiaista teki ainakin yhden matkan, jonka aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa. Muihin kotitalouksiin kuuluvista (kotitaloudet, joissa ei ole alle 15-vuotiaita, mutta kuitenkin useampia henkilöitä) matkan teki noin 40 prosenttia. Yksinasuvista matkan teki joka kolmas. Matkan tehneiden osuus lisääntyi kaikissa kotitaloustyypeissä noin viidellä prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta. Mökkimatkoja tekivät aktiivisimmin muihin kotitalouksiin kuuluvat.

Sosioekonomisen aseman mukaan tarkasteltuna ylemmät toimihenkilöt tekivät maksullisen majoituksen sisältäneitä kotimaanmatkoja muita useammin. Heistä runsaat 60 prosenttia eli noin 300 000 teki matkan. Väestömäärään suhteutettuna vähiten maksullisen majoituksen sisältäneitä matkoja tekivät eläkeläiset ja muut kotona olevat.

**Kuvio 5. Kotimaanmatkat maksullisessa majoituksessa asukasta kohden asuinmaakunnittain vuonna 2001**  
**Figure 5. Domestic leisure trips with paid accommodation per resident by region of residence in 2001**



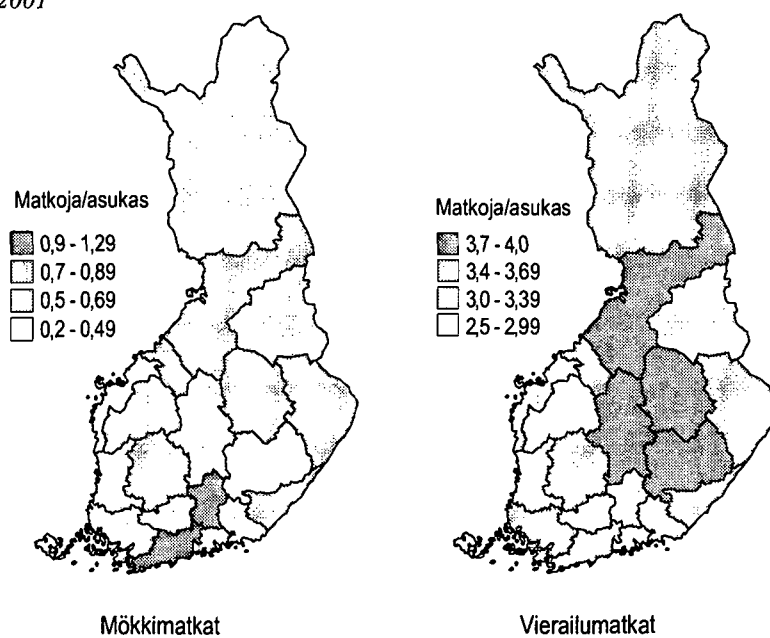
**Taulukko 10. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa asuin- ja kohdemaakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2001**

**Table 10. Domestic leisure trips with paid accommodation by region of residence and destination in Mainland Finland in 2001**

Asuinmaakunta - Region of residence	Yhteensä Total	Kohdemaakunta - Region of destination					
		Uusimaa	Päijät-Häme	Varsinais-Suomi	Pirkanmaa	Keski-Suomi Central Finland	Etelä-Pohjanmaa South Ostrobothnia
Uusimaa	851 000	112 000	24 000	84 000	89 000	45 000	35 000
Itä-Uusimaa	75 000	10 000	..	..	..	..	..
Kanta-Häme	106 000	14 000	..	10 000	11 000	..	..
Päijät-Häme	99 000	13 000	..	10 000	10 000	..	..
Kymenlaakso	151 000	20 000	..	15 000	16 000	..	..
Etelä-Karjala - South Karelia	121 000	16 000	..	12 000	13 000	..	..
Varsinais-Suomi	334 000	44 000	..	33 000	35 000	18 000	14 000
Satakunta	162 000	21 000	..	16 000	17 000	..	..
Pirkanmaa	337 000	44 000	..	34 000	35 000	18 000	14 000
Keski-Suomi - Central Finland	197 000	26 000	..	20 000	21 000	10 000	..
Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia	205 000	27 000	..	20 000	21 000	11 000	..
Pohjanmaa - Ostrobothnia	144 000	19 000	..	14 000	15 000	..	..
Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia	76 000	10 000	..	..	..	..	..
Etelä-Savo	102 000	13 000	..	10 000	11 000	..	..
Pohjois-Savo	221 000	29 000	..	22 000	23 000	12 000	..
Pohjois-Karjala - North Karelia	165 000	22 000	..	16 000	17 000	..	..
Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia	316 000	41 000	..	31 000	33 000	17 000	13 000
Kainuu	59 000	..	..	..	..	..	..
Lappi - Lapland	158 000	21 000	..	16 000	16 000	..	..
<b>Yhteensä - Total</b>	<b>3 877 000</b>	<b>510 000</b>	<b>109 000</b>	<b>384 000</b>	<b>405 000</b>	<b>207 000</b>	<b>160 000</b>

**Kuvio 6. Mökki- ja vierailumatkat asukasta kohden asuinmaakunnittain vuonna 2001**

Figure 6. Trips to own free-time residence and visits to friends and relatives per resident by region of residence in 2001



Kohdemaakunta - Region of destination							Asuinmaakunta - Region of residence
Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala North Karelia	Pohjois-Pohjanmaa North Ostrobothnia	Kainuu	Lappi Lapland	Muut maakunnat Other regions	
45 000	45 000	35 000	85 000	44 000	113 000	95 000	Uusimaa
..	..	..	..	..	10 000	..	Itä-Uusimaa
..	..	..	10 000	..	14 000	13 000	Kanta-Häme
..	..	..	10 000	..	13 000	12 000	Päijät-Häme
..	..	..	15 000	..	20 000	17 000	Kymenlaakso
..	..	..	12 000	..	16 000	13 000	Etelä-Karjala - South Karelia
18 000	18 000	14 000	33 000	17 000	44 000	37 000	Varsinais-Suomi
..	..	..	16 000	..	21 000	17 000	Satakunta
18 000	18 000	14 000	34 000	17 000	45 000	37 000	Pirkanmaa
10 000	10 000	..	20 000	10 000	26 000	22 000	Keski-Suomi - Central Finland
11 000	11 000	..	20 000	11 000	27 000	23 000	Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia
..	..	..	14 000	..	19 000	16 000	Pohjanmaa - Ostrobothnia
..	..	..	..	..	10 000	..	Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia
..	..	..	10 000	..	14 000	13 000	Etelä-Savo
12 000	12 000	..	22 000	11 000	29 000	25 000	Pohjois-Savo
..	..	..	16 000	..	22 000	18 000	Pohjois-Karjala - North Karelia
17 000	17 000	13 000	31 000	16 000	42 000	36 000	Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia
..	..	..	..	..	..	..	Kainuu
..	..	..	16 000	..	21 000	17 000	Lappi - Lapland
205 000	207 000	158 000	386 000	197 000	514 000	434 000	Yhteensä - Total

**Taulukko 11. Matkat omalle mökille asuin- ja kohdemaakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2001**  
**Table 11. Trips to own free-time residence by region of residence and destination in Mainland Finland in 2001**

Asuinmaakunta - Region of residence	Yhteensä Total	Kohdemaakunta - Region of destination					
		Uusimaa	Kanta- Häme	Päijät- Häme	Etelä- Karelia South Karelia	Varsinais- Suomi	Pirkanmaa
Uusimaa	1 241 000	89 000	59 000	64 000	57 000	87 000	110 000
Itä-Uusimaa	59 000	..	..	..	..	..	..
Kanta-Häme	65 000	..	..	..	..	..	..
Päijät-Häme	149 000	11 000	..	..	..	10 000	13 000
Kymenlaakso	83 000	..	..	..	..	..	..
Etelä-Karelia - South Karelia	76 000	..	..	..	..	..	..
Varsinais-Suomi	187 000	13 000	..	10 000	..	13 000	17 000
Satakunta	101 000	..	..	..	..	..	..
Pirkanmaa	239 000	17 000	11 000	12 000	11 000	17 000	21 000
Keski-Suomi - Central Finland	121 000	..	..	..	..	..	11 000
Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia	89 000	..	..	..	..	..	..
Pohjanmaa - Ostrobothnia	55 000	..	..	..	..	..	..
Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia	37 000	..	..	..	..	..	..
Etelä-Savo	52 000	..	..	..	..	..	..
Pohjois-Savo	151 000	11 000	..	..	..	11 000	13 000
Pohjois-Karelia - North Karelia	94 000	..	..	..	..	..	..
Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia	238 000	17 000	11 000	12 000	11 000	17 000	21 000
Kainuu	35 000	..	..	..	..	..	..
Lappi - Lapland	89 000	..	..	..	..	..	..
Yhteensä - Total	3 161 000	227 000	150 000	164 000	146 000	222 000	280 000

**Taulukko 12. Vierailumatkat sukulaisten ja tuttaviensa luokse asuin- ja kohdemaakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2001**

**Table 12. Visits to friends and relatives by region of residence and destination in Mainland Finland in 2001**

Asuinmaakunta - Region of residence	Yhteensä Total	Kohdemaakunta - Region of destination					
		Uusimaa	Päijät- Häme	Varsinais- Suomi	Satakunta	Pirkanmaa	Keski- Suomi Central Finland
Uusimaa	3 334 000	521 000	152 000	269 000	157 000	305 000	222 000
Itä-Uusimaa	212 000	33 000	10 000	17 000	10 000	19 000	14 000
Kanta-Häme	354 000	55 000	16 000	28 000	17 000	32 000	24 000
Päijät-Häme	465 000	76 000	22 000	39 000	23 000	44 000	32 000
Kymenlaakso	448 000	70 000	20 000	36 000	21 000	41 000	30 000
Etelä-Karelia - South Karelia	363 000	57 000	16 000	29 000	17 000	33 000	24 000
Varsinais-Suomi	1 149 000	180 000	52 000	93 000	54 000	105 000	77 000
Satakunta	590 000	92 000	27 000	48 000	28 000	54 000	39 000
Pirkanmaa	1 206 000	188 000	55 000	97 000	57 000	110 000	80 000
Keski-Suomi - Central Finland	744 000	116 000	34 000	60 000	35 000	68 000	50 000
Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia	457 000	71 000	21 000	37 000	21 000	42 000	30 000
Pohjanmaa - Ostrobothnia	424 000	66 000	19 000	34 000	20 000	39 000	28 000
Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia	182 000	28 000	..	15 000	..	17 000	12 000
Etelä-Savo	497 000	77 000	23 000	40 000	23 000	45 000	33 000
Pohjois-Savo	725 000	114 000	33 000	59 000	34 000	66 000	48 000
Pohjois-Karelia - North Karelia	461 000	72 000	21 000	37 000	22 000	42 000	31 000
Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia	987 000	154 000	45 000	79 000	46 000	90 000	66 000
Kainuu	216 000	34 000	10 000	17 000	10 000	20 000	14 000
Lappi - Lapland	510 000	80 000	23 000	41 000	24 000	47 000	34 000
Yhteensä - Total	13 344 000	2 064 000	607 000	1 075 000	628 000	1 219 000	888 000

Kohdemaakunta - Region of destination							Asuinmaakunta - Region of residence
Keski-Suomi Central Finland	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala North Karelia	Pohjois-Pohjanmaa North Ostrobothnia	Lappi Lapland	Muut maakunnat Other regions	
108 000	141 000	75 000	62 000	73 000	83 000	233 000	Uusimaa
..	..	..	..	..	..	11 000	Itä-Uusimaa
..	..	..	..	..	..	12 000	Kanta-Häme
13 000	17 000	..	..	..	10 000	28 000	Päijät-Häme
..	..	..	..	..	..	16 000	Kymenlaakso
..	..	..	..	..	..	15 000	Etelä-Karjala - South Karelia
16 000	21 000	11 000	..	11 000	13 000	35 000	Varsinais-Suomi
..	11 000	..	..	..	..	19 000	Satakunta
21 000	27 000	15 000	12 000	14 000	16 000	45 000	Pirkanmaa
11 000	14 000	..	..	..	..	22 000	Keski-Suomi - Central Finland
..	10 000	..	..	..	..	17 000	Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia
..	..	..	..	..	..	10 000	Pohjanmaa - Ostrobothnia
..	..	..	..	..	..	..	Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia
..	..	..	..	..	..	10 000	Etelä-Savo
13 000	17 000	..	..	..	10 000	28 000	Pohjois-Savo
..	11 000	..	..	..	..	17 000	Pohjois-Karjala - North Karelia
21 000	27 000	14 000	12 000	14 000	16 000	45 000	Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia
..	..	..	..	..	..	..	Kainuu
..	10 000	..	..	..	..	17 000	Lappi - Lapland
276 000	357 000	190 000	160 000	185 000	212 000	492 000	Yhteensä - Total

Kohdemaakunta - Region of destination							Asuinmaakunta - Region of residence
Etelä-Pohjanmaa South Ostrobothnia	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala North Karelia	Pohjois-Pohjanmaa North Ostrobothnia	Lappi Lapland	Muut maakunnat Other regions	
157 000	199 000	198 000	136 000	235 000	188 000	595 000	Uusimaa
10 000	13 000	13 000	..	15 000	12 000	37 000	Itä-Uusimaa
17 000	21 000	21 000	14 000	25 000	20 000	64 000	Kanta-Häme
23 000	29 000	29 000	20 000	34 000	27 000	87 000	Päijät-Häme
21 000	27 000	27 000	18 000	32 000	25 000	80 000	Kymenlaakso
17 000	22 000	22 000	15 000	26 000	20 000	65 000	Etelä-Karjala - South Karelia
54 000	68 000	68 000	47 000	81 000	65 000	205 000	Varsinais-Suomi
28 000	35 000	35 000	24 000	42 000	33 000	105 000	Satakunta
57 000	72 000	72 000	49 000	85 000	68 000	216 000	Pirkanmaa
35 000	44 000	44 000	30 000	53 000	42 000	133 000	Keski-Suomi - Central Finland
21 000	27 000	27 000	19 000	32 000	26 000	83 000	Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia
20 000	25 000	25 000	17 000	30 000	24 000	77 000	Pohjanmaa - Ostrobothnia
..	11 000	11 000	..	13 000	10 000	32 000	Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia
23 000	30 000	30 000	20 000	35 000	28 000	90 000	Etelä-Savo
34 000	43 000	43 000	30 000	51 000	41 000	129 000	Pohjois-Savo
22 000	27 000	27 000	19 000	32 000	26 000	83 000	Pohjois-Karjala - North Karelia
46 000	59 000	59 000	40 000	70 000	56 000	177 000	Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia
10 000	13 000	13 000	..	15 000	12 000	39 000	Kainuu
24 000	30 000	30 000	21 000	36 000	29 000	91 000	Lappi - Lapland
628 000	795 000	794 000	544 000	942 000	752 000	2 388 000	Yhteensä - Total

**Taulukko 13. Kotimaan vapaa-ajanmatkoja tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001**  
**Table 13. Persons aged 15–74 with domestic leisure trips in 2001**

	MATKAT MAKSULLISESSA MAJOITUKSESSA					
	Trips with paid accommodation					
	Pitkät matkat, väh. 4 yöpymistä Long trips, 4 or more overnights		Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä Short trips, 1-3 overnights		Kaikki matkat All trips	
	Henkilöitä Persons	% väestöstä % of population	Henkilöitä Persons	% väestöstä % of population	Henkilöitä Persons	% väestöstä % of population
<b>HENKILÖITÄ YHTEENSÄ - Number of persons</b>	627 000	16	1 332 000	34	1 634 000	42
<b>Sukupuoli - Sex</b>						
Mies - Male	308 000	16	671 000	34	813 000	42
Nainen - Female	318 000	16	660 000	34	822 000	42
<b>Ikä - Age</b>						
15 - 24	75 000	11	221 000	34	281 000	40
25 - 34	96 000	15	244 000	37	286 000	44
35 - 44	154 000	20	342 000	45	409 000	54
45 - 54	157 000	19	294 000	36	364 000	44
55 - 64	91 000	16	155 000	27	202 000	36
65 - 74	54 000	12	75 000	17	113 000	26
<b>Koulutus - Education</b>						
Perusaste - Lower secondary education	197 000	13	414 000	28	509 000	35
Keskiaste - Upper secondary education	253 000	16	505 000	33	646 000	42
Korkea-aste - Tertiary education	176 000	19	413 000	46	479 000	53
<b>Asuinalue - Area of residence</b>						
Pääkaupunkiseutu <i>Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniainen)</i>	124 000	17	255 000	34	316 000	43
Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities	274 000	16	573 000	34	705 000	42
Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities	103 000	16	218 000	35	279 000	44
Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities	126 000	15	286 000	33	334 000	39
<b>Kotitaloustyyppi - Type of household</b>						
Yksinasuvat - Singles	104 000	12	224 000	27	270 000	32
Lapsiperheet (alle 15-vuotaita lapsia) <i>Families with children under 15</i>	201 000	18	469 000	43	559 000	52
Muut kotitaloudet - Other households	322 000	16	639 000	32	805 000	41
<b>Sosioekonominen asema - Socio-economic group</b>						
Yrittäjät - Self-employed persons, employers	33 000	13	87 000	35	105 000	42
Ylemmät toimihenkilöt - Upper salaried employees	122 000	25	262 000	54	304 000	62
Alemmat toimihenkilöt - Lower salaried employees	153 000	20	328 000	44	384 000	51
Työntekijät - Manual workers	132 000	16	243 000	30	326 000	40
Maanviljelijät - Farmers	..	..	43 000	48	50 000	56
Opiskelijat ja koululaiset - Students and schoolchildren	62 000	14	153 000	34	190 000	42
Eläkeläiset - Retired persons, pensioners	95 000	12	143 000	19	196 000	26
Muut kotona olevat - Other economically not active	15 000	6	66 000	24	71 000	26
Muu tai tuntematon - Other or unknown	..	..	..	..	..	..

**MATKAT OMALE MÖKILLE JA VIERAILUT  
SUKULAISTEN JA TUTTAVIEN LUO**

*Trips to own free-time residence and visits to friends and relatives*

**15-74 -vuotias  
väestö**  
*Population aged 15-74*

<b>Mökkimatkat</b> <i>Trips to own free-time residence</i>		<b>Vierailumatkat</b> <i>Visist to friends and relatives</i>	
Henkilöitä <i>Persons</i>	% väestöstä <i>% of population</i>	Henkilöitä <i>Persons</i>	% väestöstä <i>% of population</i>

1 214 000	31	2 384 000	61	3 904 000
612 000	31	1 089 000	56	1 945 000
602 000	31	1 295 000	66	1 960 000
205 000	31	420 000	64	659 000
219 000	34	467 000	72	653 000
221 000	29	496 000	65	761 000
281 000	34	438 000	53	828 000
191 000	34	316 000	56	567 000
97 000	22	247 000	57	437 000
376 000	26	791 000	54	1 464 000
443 000	29	951 000	62	1 537 000
395 000	44	641 000	71	904 000
340 000	46	464 000	63	741 000
589 000	35	1 087 000	65	1 680 000
140 000	22	363 000	58	630 000
146 000	17	471 000	55	854 000
205 000	24	539 000	64	842 000
320 000	29	708 000	65	1 085 000
688 000	35	1 138 000	58	1 977 000
78 000	31	146 000	59	248 000
256 000	53	364 000	75	487 000
257 000	34	517 000	69	752 000
194 000	24	466 000	57	820 000
..	..	23 000	26	90 000
141 000	31	293 000	65	453 000
198 000	26	410 000	54	764 000
75 000	28	154 000	57	272 000
..	..	11 000	..	18 000

**HENKILÖITÄ YHTEENSÄ - Number of persons**

**Sukupuoli - Sex**

Mies - Male

Nainen - Female

**Ikä - Age**

15 - 24

25 - 34

35 - 44

45 - 54

55 - 64

65 - 74

**Koulutus - Education**

Perusaste - Lower secondary education

Keskiaste - Upper secondary education

Korkea-aste - Tertiary education

**Asuinalue - Area of residence**

Pääkaupunkiseutu

Helinski area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniainen)

Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities

Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities

Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities

**Kotitaloustyyppi - Type of household**

Yksinasuvat - Singles

Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia)

Families with children under 15

Muut kotitaloudet - Other households

**Sosioekonominen asema - Socio-economic group**

Yrittäjät - Self-employed persons, employers

Yliemmät toimihenkilöt - Upper salaried employees

Alemmat toimihenkilöt - Lower salaried employees

Työntekijät - Manual workers

Maanviljelijät - Farmers

Opiskelijat ja koululaiset - Students and schoolchildren

Eläkeläiset - Retired persons, pensioners

Muut kotona olevat - Other economically not active

Muu tai tuntematon - Other or unknown

# Vapaa-ajanmatkat ulkomaille vuonna 2001

## Ulkomaan vapaa-ajanmatkat

(Taulukot 14, 15, 19)

Suomalaisten matkailu -tutkimuksen mukaan vuonna 2001 tehtiin 2,6 miljoonaa sellaista ulkomaan vapaa-ajanmatkaa, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa. Tämä on 10 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Pitkiä, vähintään neljä yöpymistä sisältäneitä matkoja tehtiin 1,7 miljoonaa eli 65 prosenttia kaikista matkoista. Joka kolmas matka eli 940 000 matkaa oli lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja.

Ulkomaille matkustettiin eniten heinäkuussa, jolloin matkoja tehtiin runsaat 350 000. Edellisvuotta enemmän matkailtiin myös keväällä ja alkukesällä (huhti-, touko- ja kesäkuussa) sekä syyskesällä ja syksyllä (elo-, syys- ja lokakuussa). Vähiten matkoja tehtiin tammi-, helmi- ja joulukuussa.

**Taulukko 14. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden ja keston mukaan vuonna 2001**

*Table 14. Leisure trips abroad by month of ending and number of overnights in 2001*

	Matkat, joissa yöpyminen kohdemaassa <i>Trips with overnight stays in destination country</i>		Yhteensä <i>Total</i>
	Pitkät matkat vähintään 4 yöpymistä <i>Long trips</i> 4 or more overnights	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips</i> 1-3 overnights	
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	1 710 000	936 000	2 645 000
<b>Matkan päättymiskuukausi - Trips by month of ending</b>			
Tammikuu - January	101 000	42 000	143 000
Helmikuu - February	109 000	49 000	159 000
Maaliskuu - March	151 000	45 000	196 000
Huhtikuu - April	154 000	75 000	230 000
Toukokuu - May	130 000	86 000	216 000
Kesäkuu - June	161 000	99 000	260 000
Heinäkuu - July	244 000	124 000	368 000
Elokuu - August	160 000	107 000	267 000
Syyskuu - September	154 000	82 000	236 000
Lokakuu - October	134 000	90 000	224 000
Marraskuu - November	103 000	83 000	186 000
Joulukuu - December	106 000	54 000	160 000
<b>Matkan kesto - Number of overnight stays</b>			
<b>Ei yöpymisiä - No overnight stays</b>			
1 yö - 1 night		371 000	371 000
2 yötä - 2 nights		321 000	321 000
3 yötä - 3 nights		243 000	243 000
4 yötä - 4 nights	183 000		183 000
5 yötä - 5 nights	117 000		117 000
6 yötä - 6 nights	214 000		214 000
7 yötä - 7 nights	602 000		602 000
8-13 yötä - 8-13 nights	245 000		245 000
14 yötä - 14 nights	179 000		179 000
Vähintään 15 yötä - 15 nights or more	170 000		170 000
<b>Yöpymisiä keskimäärin matkalla - Overnights on average</b>	10,3	1,9	7,3

Vapaa-ajanmatkat ulkomaille lyhenivät hieman edellisvuodesta. Vuonna 2001 ulkomaanmatkoilla oli keskimäärin 7,3 yöpymistä, kun vuotta aiemmin matkoilla yövyttiin keskimäärin 7,8 kertaa. Lyhyiden, 1–3 yöpymistä sisältäneiden matkojen pituus pysyi ennallaan, 1,9 yöpymisessä. Pitkien, vähintään neljän yöpymisen matkojen keskimääräinen yöpymisten määrä väheni 11,2 yöpymisestä 10,3 yöpymiseen.

Hotelli oli ulkomaanmatkoilla käytetyin majoitusmuoto. Se oli pääasiallinen majoitusmuoto lähes 1,9 miljoonalla matkalla, mikä on noin 70 prosenttia kaikista matkoista. Maksutonta majoitusta käytettiin noin 550 000 matkalla eli joka viidennellä matkalla.

Lentokone oli käytetyin kulkuväline matkustettaessa ulkomaille. Sitä käytettiin noin 1,4 miljoonalla matkalla, mikä on 52 prosenttia kaikista ulkomaanmatkoista. Lentokoneen osuus kulkuvälineenä väheni hieman edellisvuodesta. Lentokoneen käyttö oli edellisvuotta vähäisempää sekä ensimmäisellä että neljännellä vuosineljänneksellä, joten syyskuun 11. päivän tapahtumilla ei voida lentokoneen osuuden vähenemistä selittää.

Laivaa käytettiin toiseksi eniten ulkomaanmatkojen kulkuvälineenä. Noin 770 000 matkaa tehtiin laivalla. Noin joka viidennellä laivalla tehdyllä matkalla oli mukana henkilö- tai asuntoauto.

Risteilyt, yöpyminen vain laivassa <i>Cruises, overnight on board only</i>	Päivämatkat <i>Same-day visits</i>	Kaikki vapaa-ajan- matkat ulkomaille <i>All leisure trips abroad</i>	
2 087 000	430 000	5 162 000	<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>
			<b>Matkan päättymiskuukausi - Trips by month of ending</b>
161 000	11 000	315 000	Tammikuu - January
211 000	19 000	389 000	Heinäkokuu - February
191 000	17 000	404 000	Maaliskuu - March
182 000	21 000	433 000	Huhtikuu - April
162 000	30 000	408 000	Toukokuu - May
167 000	44 000	471 000	Kesäkuu - June
172 000	61 000	601 000	Heinäkuu - July
132 000	46 000	445 000	Elokuu - August
155 000	39 000	430 000	Syyskuu - September
215 000	45 000	484 000	Lokakuu - October
171 000	37 000	394 000	Marraskuu - November
167 000	58 000	385 000	Joulukuu - December
	430 000	430 000	<b>Matkan kesto - Number of overnight stays</b>
1 560 000		1 931 000	Ei yöpymisiä - No overnight stays
503 000		824 000	1 yö - 1 night
23 000		266 000	2 yötä - 2 nights
		183 000	3 yötä - 3 nights
		117 000	4 yötä - 4 nights
		214 000	5 yötä - 5 nights
		602 000	6 yötä - 6 nights
		245 000	7 yötä - 7 nights
		179 000	8-13 yötä - 8-13 nights
		170 000	14 yötä - 14 nights
			Vähintään 15 yötä - 15 nights or more
1,3		4,3	<b>Yöpymisiä keskimäärin matkalla - Overnights on average</b>

Lyhyet, 1–3 yöpymisen matkat, jotka suuntautuvat pääasiassa lähialueille, lähinnä Ruotsiin ja Viroon tehdään useimmiten laivalla. Lyhyistä matkoista 550 000 matkaa eli lähes 60 prosenttia tehtiin laivalla.

Ulkomaan vapaa-ajanmatkoista lähes 1,5 miljoonaa eli yli puolet oli pakettimatkoja, joihin sisältyi matkat kohteeseen ja majoitus. Matkatoimistojen palveluita käytettiin matkan järjestämisessä kaikkiaan 70 prosentilla matkoista. Suoraan majoitusliikkeistä tai liikenteenharjoittajien kautta järjestettiin 17 prosenttia matkoista. Ilman etukäteisvarauksia tehtiin ulkomaanmatkoista 11 prosenttia. (Kuvio 7)

Ulkomaanmatkojen varaamisessa internetin käyttö oli hieman kotimaanmatkoja yleisempää. Noin joka kymmenennen matkan varaus tehtiin internetin välityksellä ja joka neljännen matkan kohteeseen tutustuttiin internetissä.

Pitkiin lomamatkoihin käytettiin rahaa keskimäärin 1 100 euroa henkilöä kohden, kun mukaan lasketaan matkat kohdemaahan, majoitus- ja ravintolamenot sekä muut menot. Rahaa käytettiin keskimäärin 110 euroa päivässä. Lyhyillä matkoilla rahaa käytettiin keskimäärin 130 euroa päivässä eli koko matkalla 330 euroa. Keskimääräiset menot pitkillä ulkomaanmatkoilla olivat hieman edellisvuotta pienemmät, sen sijaan lyhyiden matkojen keskimääräiset kustannukset nousivat.

Ulkomaanmatkoista runsas kolmannes tehtiin Uudeltamaalta. Tämä on 0,9 matkaa jokaista 15–74 -vuotiasta uusmaalaista kohden. Uusmaalaiset tekivätkin ulkomaan matkoja eniten asukasta kohden heti ahvenanmaalaisten jälkeen. Ahvenanmaalaisten matkat suuntautuvat pääasiassa Ruotsiin. Ahvenanmaalta tehtiin kaikkiaan 23 000 ulkomaanmatkaa, mikä on 1,6 matkaa henkilöä kohden. Vähiten ulkomaille matkustettiin asukasta kohden Etelä-Pohjanmaalta, Keski-Pohjanmaalta, Pohjois-Pohjanmaalta, Etelä-Savosta, Pohjois-Savosta, Kainuusta ja Lapista. (Kuvio 9)

**Taulukko 15. Vapaa-ajanmatkat ulkomaille majoitusmuodon ja kulkuvälineen mukaan vuonna 2001**  
*Table 15. Leisure trips abroad by mode of accommodation and means of transport in 2001*

	Pitkät matkat väh. 4 yöpymistä <i>Long trips 4 or more overnights</i>	Lyhyet matkat 1-3 yöpymistä <i>Short trips 1-3 overnights</i>	Yhteensä <i>Total</i>
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	1 710 000	936 000	2 645 000
<b>Matkan pääasiallinen majoitusmuoto - Main mode of accommodation</b>			
Hotelli - Hotel	1 196 000	676 000	1 872 000
Leinintaalue - Camping site	44 000	..	47 000
Lomakylä - Holiday village	19 000	..	27 000
Muu maksullinen majoitus - Other paid accommodation	104 000	49 000	152 000
Maksuton majoitus - Free accommodation	347 000	200 000	547 000
<b>Kulkuväline - Means of transport</b>			
Lentokone - Airplane	1 220 000	143 000	1 363 000
Laiva tai lautta - Ferry, passenger line	219 000	553 000	772 000
Mukana auto - With car	60 000	81 000	140 000
Mukana linja-auto - With bus or coach	49 000	75 000	124 000
Ei kulkuvälinettä mukana - With no means of transport	110 000	398 000	507 000
Henkilö- tai asuntoauto - Passenger car or camper	163 000	101 000	264 000
Linja-auto - Bus or coach	67 000	111 000	178 000
Muu kulkuväline - Other means of transport	42 000	27 000	68 000

**Ulkomaanmatkojen kohdemaat**  
(Taulukot 16, 17, 18)

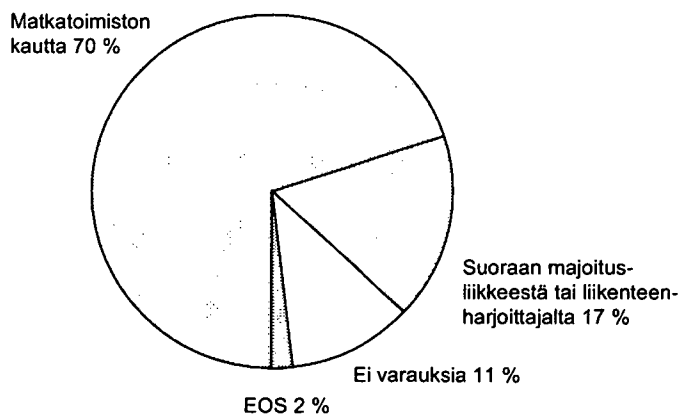
Ulkomaanmatkailun alueellinen jakauma pysyi vuonna 2001 lähes edellisvuoden kaltaisena. Pitkien, vähintään neljän yöpymisen matkojen pääasiallinen kohdealue oli Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat (Kypros, Turkki ja Israel). Tälle alueelle tehtiin 1,7 miljoonasta pitkistä ulkomaanmatkasta 43 prosenttia. Länsi-Eurooppaan suuntautui pitkistä matkoista 14 prosenttia. Eniten lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja suuntautui Venäjälle ja Baltiaan. Tälle alueelle tehtiin yhteensä lähes 650 000 lyhyttä matkaa, mikä on miltei 70 prosenttia kaikista lyhyistä matkoista. Pohjoismaihin suuntautui runsas viidennes lyhyistä matkoista.

Ulkomaan lomamatkojen viisi suosituinta kohdemaata ovat olleet jo useamman vuoden Viro, Espanja, Ruotsi, Venäjä ja Kreikka. Näihin maihin tehtiin vuonna 2001 yhteensä 1,6 miljoonaa matkaa, mikä on runsaat 60 prosenttia kaikista ulkomaanmatkoista. Pitkät, vähintään neljän yöpymisen matkat suuntautuvat enimmäkseen Espanjaan ja Kreikkaan. Pitkiä matkoja tehdään runsaasti myös Viroon ja Ruotsiin. Lyhyet, 1–3 yöpymisen matkat suuntautuvat pääasiassa lähialueille; Viroon, Ruotsiin ja Venäjälle.

Eniten ulkomaanmatkoja tehtiin Viroon. Neljännes kaikista ulkomaanmatkoista eli noin 650 000 matkaa suuntautui Viroon. Viroon tehtiin yli 20 prosenttia enemmän matkoja kuin edellisessä vuonna. Lyhyistä matkoista Viroon tehtiin 54 prosenttia.

Toiseksi suosituin kohdemaana oli Espanja. Sinne tehtiin 340 000 matkaa. Espanjaan suuntautunut matkailu väheni noin kaksi prosenttia edellisestä vuodesta. Pitkistä matkoista viidennes tehtiin Espanjaan. Espanjaan suuntautuneista matkoista 60 prosenttia eli noin 200 000 matkaa tehtiin Kanarian saarille. Manner-Espanjaan suuntautui noin 120 000 matkaa ja Baleaareille noin 20 000 matkaa. Manner-Espanjan matkat olivat selvästi pitempiä kuin Kanarian saarille suuntautuneet matkat. Kanarian saarten matkat kestivät keskimäärin runsaan viikon ja Manner-Espanjaan suuntautuneet matkat lähes kolme viikkoa.

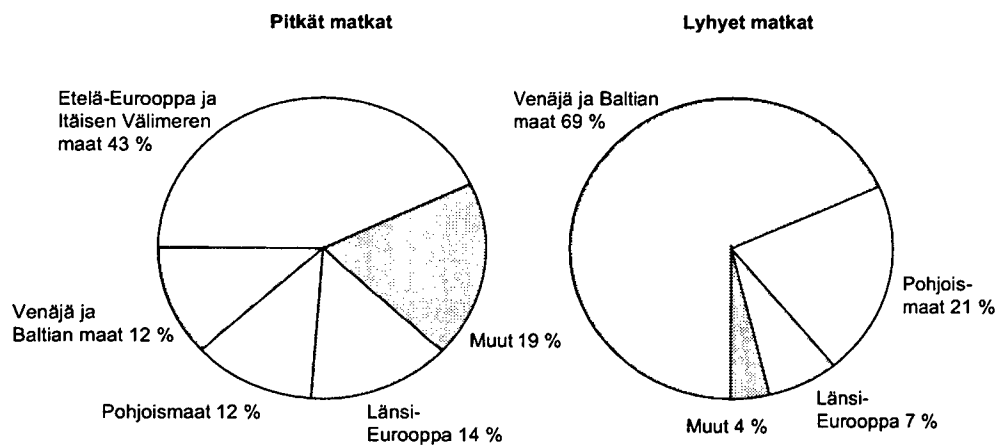
**Kuvio 7. Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen (yöp. kohdemaassa) järjestäminen vuonna 2001**  
*Figure 7. Organisation of leisure trips with overnight stays in destination country in 2001*



Ruotsiin tehtiin lähes 300 000 matkaa. Näistä matkoista lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja oli noin 56 prosenttia. Venäjälle suuntautui noin 170 000 matkaa. Venäjän-matkoista kolme neljäsosaa oli lyhyitä matkoja.

Matkailu Kreikkaan lisääntyi edellisestä vuodesta noin 15 prosenttia. Kreikkaan tehtiin kaikkiaan 160 000 matkaa. Pitkiä matkoja sinne tehtiin toiseksi eniten Espanjan jälkeen. Kreikka onkin suomalaisten suosituin rantalomakohde kesäaikaan.

**Kuvio 8. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat kohdealueen mukaan vuonna 2001**  
*Figure 8. Overnight leisure trips by destination area in 2001*



**Taulukko 16. Yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen suosituimmat kohdemmaat vuonna 2001**  
*Table 16. The most popular destination countries for overnight leisure trips abroad in 2001*

Pitkät matkat, vähintään 4 yöpymistä <i>Long trips with at least 4 overnights</i>		Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä <i>Short trips with 1 to 3 overnights</i>		Kaikki matkat <i>All trips</i>	
Kohdemaa <i>Destination country</i>	Matkoja <i>Trips</i>	Kohdemaa <i>Destination country</i>	Matkoja <i>Trips</i>	Kohdemaa <i>Destination country</i>	Matkoja <i>Trips</i>
<b>Matkoja yhteensä - Trips total</b>	<b>1 710 000</b>	<b>Matkoja yhteensä - Trips total</b>	<b>936 000</b>	<b>Matkoja yhteensä - Trips total</b>	<b>2 645 000</b>
Espanja, ml. Kanarian saaret <i>Spain, incl. the Canary Islands</i>	339 000	Viro - Estonia	505 000	Viro - Estonia	645 000
Kreikka - Greece	160 000	Ruotsi - Sweden	163 000	Espanja, ml. Kanarian saaret <i>Spain, incl. the Canary Islands</i>	344 000
Viro - Estonia	140 000	Venäjä - Russia	126 000	Ruotsi - Sweden	292 000
Ruotsi - Sweden	129 000	Britannia - United Kingdom	19 000	Venäjä - Russia	169 000
Italia - Italy	77 000	Saksa - Germany	17 000	Kreikka - Greece	160 000
Britannia - United Kingdom	60 000	Norja - Norway	16 000	Italia - Italy	80 000
Norja - Norway	60 000	Tanska - Denmark	13 000	Britannia - United Kingdom	79 000
Turkki - Turkey	59 000	Latvia	12 000	Norja - Norway	77 000
Saksa - Germany	58 000	Unkari - Hungary	11 000	Saksa - Germany	75 000
Ranska - France	57 000	Ranska - France	10 000	Ranska - France	67 000

**Taulukko 17. Yöpyymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat kohdemaittain vuonna 2001**  
**Table 17. Overnight leisure trips abroad by destination country in 2001**

	Pitkät matkat, vähintään 4 yöpymistä <i>Long trips, 4 or more overnights</i>		Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä <i>Short trips, 1-3 overnights</i>		Kaikki matkat <i>All trips</i>		Yöpyymisiä keskimäärin <i>Overnights on average</i>
	Matkoja <i>Trips</i>	%	Matkoja <i>Trips</i>	%	Matkoja <i>Trips</i>	%	
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	1 710 000	100	936 000	100	2 645 000	100	7,3
<b>EU-maihin yhteensä - to EU, total</b>	985 000	58	245 000	26	1 230 000	47	8,5
<i>Muut maat yhteensä - Other countries, total</i>	724 000	42	691 000	74	1 415 000	83	6,3
<b>Pohjoismaat - Scandinavian countries</b>	211 000	12	193 000	21	404 000	15	4,7
<i>Ruotsi - Sweden</i>	129 000	8	163 000	17	292 000	11	4,0
<i>Norja - Norway</i>	60 000	4	16 000	2	77 000	3	7,0
<i>Tanska - Denmark</i>	20 000	1	13 000	1	33 000	1	5,2
<b>Venäjä ja Baltia - Russia and the Baltic countries</b>	203 000	12	646 000	69	849 000	32	3,1
<i>Viro - Estonia</i>	140 000	8	505 000	54	645 000	24	3,0
<i>Venäjä - Russia</i>	43 000	3	126 000	13	169 000	6	3,0
<i>Latvia</i>	10 000	1	12 000	1	22 000	1	3,8
<i>Liettua - Lithuania</i>	10 000	1	..	..	14 000	1	4,6
<b>Etelä-Eurooppa ja Kanarian saaret</b>	628 000	37	..	..	636 000	24	10,4
<i>Southern Europe and the Canary Islands</i>							
<b>Espanja ja Kanarian saaret</b>	339 000	20	..	..	344 000	13	12,2
<i>Spain and the Canary Islands</i>							
<i>Kanarian saaret - the Canary Islands</i>	205 000	12	..	..	205 000	8	8,4
<i>Manner-Espanja - Mainland Spain</i>	112 000	7	..	..	116 000	4	19,4
<i>Baleaarit - the Balearics</i>	22 000	1	..	..	23 000	1	9,0
<i>Kreikka - Greece</i>	160 000	9	..	..	160 000	6	8,4
<i>Italia - Italy</i>	77 000	5	..	..	79 000	3	8,6
<i>Portugali ml. Madeira - Portugal incl. Madeira</i>	49 000	3	..	..	49 000	2	7,9
<b>Itäisen Välimeren maat - East Mediterranean countries</b>	105 000	6	..	..	105 000	4	8,6
<i>Turkki - Turkey</i>	59 000	3	..	..	59 000	2	8,8
<i>Kypros - Cyprus</i>	36 000	2	..	..	36 000	1	8,0
<i>Israel</i>	10 000	1	..	..	10 000	..	9,6
<b>Länsi-Eurooppa - Western Europe</b>	234 000	14	62 000	7	297 000	11	9,3
<i>Britannia - United Kingdom</i>	60 000	4	17 000	2	75 000	3	7,5
<i>Saksa - Germany</i>	58 000	3	17 000	2	75 000	3	8,2
<i>Ranska - France</i>	57 000	3	10 000	1	67 000	3	13,8
<i>Sveitsi - Switzerland</i>	22 000	1	..	..	23 000	1	8,2
<i>Itävalta - Austria</i>	18 000	1	..	..	22 000	1	12,1
<i>Alankomaat - Netherlands</i>	10 000	..	..	..	11 000	..	6,5
<b>Itä- ja Keski-Eurooppa - Central and East Europe</b>	95 000	6	27 000	3	121 000	5	6,4
<i>Unkari - Hungary</i>	29 000	2	11 000	1	40 000	2	5,6
<i>Tšekki - Czech Republic</i>	25 000	..	..	..	31 000	1	5,4
<i>Puola - Poland</i>	17 000	1	..	..	24 000	1	7,8
<i>Bulgaria</i>	21 000	..	..	..	22 000	1	7,2
<b>Afrikka - Africa</b>	56 000	3	..	..	56 000	2	11,0
<i>Egypti - Egypt</i>	21 000	1	..	..	21 000	1	8,4
<i>Tunisia - Tunis</i>	18 000	1	..	..	18 000	1	8,4
<b>Aasia ja Oseania - Asia and Oceania</b>	94 000	5	..	..	94 000	4	18,1
<i>Thaimaa - Thailand</i>	49 000	3	..	..	49 000	2	15,6
<b>Amerikka - Americas</b>	84 000	5	..	..	84 000	3	17,6
<i>Yhdysvallat - USA</i>	52 000	3	..	..	52 000	2	17,3
<b>Matkalla yöpymisiä vähintään 2 maassa (pl. Suomi)</b>	242 000	14	15 000	2	242 000	9	
<i>Trips with overnights in 2 or more countries (excluding Finland)</i>							

**Taulukko 18. Yöpyymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille vuonna 2001 – vertailua muihin tilastoihin**  
**Table 18. Overnight leisure trips abroad in 2001 – comparison between different statistics**

	Tilastokeskus Pitkät matkat, vähintään 4 yöpymistä Statistics Finland Long trips, 4 overnights or more	Suomen matkatoimistoalan liitto <sup>3)</sup> Lentäen tehdyt valmismatkat The Association of Finnish Travel Agents <sup>3)</sup> Package tours made by airplane		Ilmailulaitos Tilausliikenteen lähtevät matkustajat Civil Aviation Administration Departing charter passengers
		Matkoja Trips	Muutos 2001/2000 Change 2001/2000 %	
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	1 710 000	932 000	-5	603 000
<b>Etelä-Eurooppa ja Kanarian saaret</b> <i>Southern Europe and the Canary Islands</i>	628 000	577 000	1	340 000
Espanja ja Kanarian saaret <i>Spain and the Canary Islands</i>	339 000	332 000	1	203 000
Kanarian saaret - the Canary Islands	205 000	226 000	0	162 000
Baleaarit - the Balearics	22 000	19 000	21	..
Muu Espanja - Other Spain	112 000	87 000	0	41 000
Kreikka - Greece	160 000	160 000	2	98 000
Italia - Italy	77 000	44 000	-2	1 700
Portugali ml. Madeira - Portugal incl. Madeira	49 000	41 000	-5	11 000
<b>Itäisen Välimeren maat - East Mediterranean countries</b>	105 000	..	..	67 000
Turkki - Turkey	59 000	53 000	19	52 000
Kypros - Cyprus	36 000	47 000	17	7 000
Israel	10 000	..	..	8 000
<b>Länsi-Eurooppa - Western Europe</b>	234 000	..	..	69 000
Britannia - United Kingdom	60 000	8 000	-57	43 000
Saksa - Germany	58 000	..	..	7 000
Ranska - France	57 000	20 000	-36	4 000
Sveitsi - Switzerland	22 000	..	..	3 000
Itävalta - Austria	18 000	9 000	-20	4 000
Alankomaat - Netherlands	10 000	..	..	1 000
<b>Itä- ja Keski-Eurooppa - Central and East Europe</b>	95 000	..	..	30 000
Unkari - Hungary	29 000	16 000	-14	2 000
Tšekki - Czech Republic	25 000	23 000	-9	400
Puola - Poland	17 000	4 000	-9	500
Bulgaria	21 000	24 000	33	26 000
<b>Aasia, Oseania ja Afrikka - Asia, Oceania and Africa</b>	150 000	119 000	-6	76 000
Thaimaa - Thailand	49 000	..	..	20 000
Egypti - Egypt	21 000	24 000	23	27 000
Tunisia - Tunis	18 000	13 000	-30	12 000
<b>Amerikka - Americas</b>	84 000	19 000	-17	9 000
Yhdysvallat - USA	52 000	6 000	-41	600
<b>Pohjoismaat - Scandinavian countries</b>	211 000	..	..	4 000
<b>Venäjä ja Baltia - Russia and the Baltic countries</b>	203 000	..	..	8 000
<b>Eurooppa, erittelemätön - Europe, unspecified</b>	..	14 000	-42	..

<sup>3)</sup> Suomen matkatoimistoalan liiton jäseniltään keräämät tiedot lentäen tehdyistä vapaa-ajan valmismatkoista vuonna 2001.  
 Data collected by the Association of Finnish Travel Agents from its members on package tours with charter flights in 2001.

Suomen matkatoimistoalan liitto (SMAL) tilastoi lentäen tehtyjä vapaa-ajan valmismatkoja ulkomaille. Tiedot kerätään matkatoimistoilta, jotka ovat SMAL:n jäseniä.

SMAL:n tilastojen mukaan vuonna 2001 suomalaiset tekivät 932 000 valmismatkaa ulkomaille. Tämä sisältää myös alle 15-vuotiaiden ja yli 74-vuotiaiden tekemät matkat, jotka puuttuvat Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta. Sen sijaan SMAL tilastoi vain valmismatkat, eikä tilastoissa näy muilla kulkuvälineillä kuin lentokoneella tehtyjä matkoja. Nämä tiedot sisältyvät Suomalaisen matkailu -tutkimukseen.

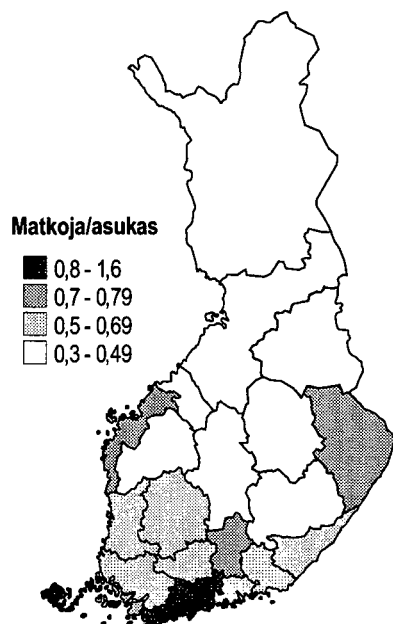
Suomalaisten matkailu -tutkimuksen mukaan vuonna 2001 tehtiin lähes 1,5 miljoonaa pakettimatkaa. Näistä matkoista noin 845 000 tehtiin lentäen. Pitkiä, vähintään neljä yöpymistä sisältäneitä pakettimatkoja tehtiin noin 960 000 ja näistä matkoista noin 800 000 tehtiin lentäen.

Ilmailulaitos tilastoi lähteneiden ja saapuneiden lentomatrustajien määriä sekä reitti- että tilauslennolla. Ilmailulaitoksen tilastoista ei käy ilmi matkailijoiden kotimaa eikä matkan tarkoitus, mutta suurin osa tilauslentoliikenteen matkustajista lienee suomalaisia vapaa-ajanmatkailijoita. Vuonna 2001 tilauslennoilla oli lähteviä matkustajia runsaat 600 000. Reittiliikenteessä lähteviä matkustajia oli 3,3 miljoonaa. Suomalaisten matkailu -tutkimuksen mukaan 15-74 -vuotiaat tekivät 2 miljoonaa ulkomaanmatkaa lentokoneella, kun mukaan lasketaan vapaa-ajanmatkat, työmatkat sekä päivämatkat.

Merenkulkulaitos tilastoi lähteneiden ja saapuneiden laivamatkustajien määriä Suomen satamissa. Tilastoista ei ilmene matkailijan kotimaa eikä matkan tarkoitus. Vuonna 2001 Suomesta lähteviä matkustajia oli Merenkulkulaitoksen tilaston mukaan 7,8 miljoonaa. Näistä lähes 1,4 miljoonaa oli Ahvenanmaalta Ruotsiin lähteneitä matkailijoita. Suurin osa heistä oli mitä luultavimmin ruotsalaisia. Suomalaisten matkailu -tutkimuksen mukaan 15-74 -vuotiaat tekivät vuonna 2001 yhteensä 3,6 miljoonaa matkaa laivalla, kun mukaan lasketaan laivalla tehdyt vapaa-ajanmatkat, työmatkat, päivämatkat sekä risteilyt.

### Kuvio 9. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneet vapaa-ajanmatkat asukasta kohden asuin- maakunnittain vuonna 2001

Figure 9. Overnight leisure trips abroad per resident by region of residence in 2001



**Vapaa-ajanristeilyt ja päivamatkat**  
(Taulukot 14, 20, 21)

Vuonna 2001 suomalaiset tekivät vapaa-ajanristeilyjä lähes 13 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Risteilyjä tehtiin yhteensä 2,1 miljoonaa. Matka määritellään risteilyksi silloin, kun se sisältää yöpymisen vain laivalla. Eniten risteilyjä tehtiin helmi- ja lokakuussa, jolloin eteläisen Suomen koululaisilla on hiihto- ja syyslomat.

Risteilyjä tehtiin lähes saman verran Ruotsiin ja Viroon. Kumpaankin suuntautui runsaat miljoona risteilyä. Edellisenä vuonna Viro oli Ruotsia suosituimpi risteilymatkojen kohde. Risteilyistä lähes

**Taulukko 19. Yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen keskimääräiset kustannukset vuonna 2001<sup>4)</sup>**  
*Table 19. Average expenses of overnight leisure trips abroad in 2001<sup>4)</sup>*

Euroa - EUR

	Pitkät matkat, väh. 4 yöpymistä <i>Long trips: 4 overnights or more</i>		Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä <i>Short trips: 1-3 overnights</i>		Yhteensä <i>Total</i>	
	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>	Per henkilö <i>Per person</i>	Päivässä <i>Per day</i>
<b>KAIKKI MATKAT - All trips</b>	1 100	110	330	130	860	120
EU-maat - to EU	1 200	120	520	220	1 000	120
Muut maat - other countries	1 100	100	280	160	690	110
Pohjoismaat - Scandinavian countries	460	68	500	220	480	100
Venäjä ja Baltia - Russian and the Baltic countries	450	59	260	160	310	100
Etela-Eurooppa ja Kanarian saaret <i>Southern Europe and the Canary Islands</i>	1 200	110	.	..	..	..
Itäisen Välimeren maat <i>East Mediterranean countries</i>	870	100	.	..	..	..
Länsi-Eurooppa - Western Europe	1 700	150	520	200	1 400	160
Itä- ja Keski-Eurooppa - Central and East Europe	940	130	..	..	..	..
Afrikka - Africa	1 400	130	.	..	..	..
Aasia ja Oseania - Asia and Oceania	2 700	150	.	..	..	..
Amerikka - America	2 800	160	.	..	..	..
Viro - Estonia	520	63	270	170	440	140
Espanja, ml. Kanarian saaret <i>Spain, incl. the Canary Islands</i>	1 200	100	..	..	..	..
Kanarian saaret - the Canary Islands	910	110	..	..	..	..
Manner-Espanja - Mainland Spain	2 000	99	..	..	..	..
Balearit - the Balearics	..	..	.	..	..	..
Ruotsi - Sweden	330	53	540	240	450	110
Venäjä - Russia	280	42	230	130	240	81
Kreikka - Greece	1 100	130	.	..	..	..
Italia - Italy	1 100	120	..	..	..	..
Britannia - United Kingdom	900	99	..	..	..	..
Norja - Norway	530	64	.	..	..	..
Saksa - Germany	2 500	260	..	..	..	..
Ranska - France	1 600	99	..	..	..	..
Turkki - Turkey	860	98	..	..	..	..
Yhdysvallat - USA	2 900	170	..	..	..	..
Thaimaa - Thailand	2 200	140	..	..	..	..
Portugali ml. Madeira - Portugal incl. Madeira	870	110	..	..	..	..
Pakettimatkat - Package tours	1 000	120	320	180	870	140

<sup>4)</sup> Matkakustannukset sisältävät muun muassa matkat kohdemaahan, majoitus- ja ravintolamenot sekä muut menot matkan aikana.  
*Travel expenses include such as travel to the destination country, accommodation and restaurant expenditure and other expenditure during the trip.*

40 prosenttia (780 000 risteilyä) oli sellaisia, joiden aikana ei ollut mahdollista poistua laivasta kohdemaassa. Näiden risteilyjen osuus lisääntyi hieman edellisestä vuodesta. Kohdemaassa käytiin risteilyn yhteydessä useammin Virossa kuin Ruotsissa. Maissakäyntejä oli Viroon suuntautu-neilla risteilyillä noin 610 000 ja Ruotsin-risteilyillä noin 480 000.

Risteilyistä vajaat 40 prosenttia tehtiin Uudeltamaalta. Asukasta kohden suhteutettuna risteilyjä tehtiin Uudenmaan lisäksi vilkkaasti myös Itä-Uudeltamaalta, Varsinais-Suomesta ja Kanta-Hämeestä. Vähiten risteilyjä tehtiin asukasta kohden Lapista, Pohjois-Pohjanmaalta, Kainuusta sekä Keski-Pohjanmaan maakunnasta. (Kuvio 10)

Risteilymatkoihin kului rahaa keskimäärin noin 250 euroa henkilöä kohden, kun mukaan lasketaan risteilyn hinta sekä menot laivalla ja kohdemaassa. Tämä on noin 50 euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Risteilyn ja laivamenojen osuus oli 160 euroa ja kohdemaassa kulutettiin vajaat 100 euroa. Menojen nousu johtui pääasiassa siitä, että kohdemaassa kulutettiin aiempaa enemmän. Risteilyn hinta ja menot laivalla lisääntyivät runsaalla 10 eurolla.

Päivämatkoja suomalaiset tekivät vuoden 2001 aikana 430 000. Tämä on runsaat 20 000 matkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lähes puolet matkoista (210 000) suuntautui Viroon. Venäjälle tehtiin noin 120 000 päivämatkaa ja Ruotsiin 90 000.

**Taulukko 20. Vapaa-ajanristeilyjen ja vapaa-ajan päivämatkojen kohdemaat vuonna 2001**

*Table 20. Overnight leisure cruises and same-day leisure trips by destination country in 2001*

	Risteilyt, yöpyminen vain laivalla <i>Cruises, overnight only on board</i>	Päivämatkat <i>Same-day trips</i>
<b>KAIKKI MATKAT - All trips</b>	2 087 000	430 000
<b>Kohdemaat - Destination country</b>		
Ruotsi - <i>Sweden</i>	1 038 000	90 000
Viro - <i>Estonia</i>	1 019 000	211 000
Venäjä - <i>Russia</i>	20 000	119 000
Muut maat tai tuntematon - <i>Other countries or unknown</i>	11 000	10 000
<b>Mahdollisuus maissakäyntiin - Possibility to visit ashore</b>		
Ruotsissa - <i>in Sweden</i>	610 000	
Virossa - <i>in Estonia</i>	669 000	
Muissa maissa - <i>in other countries</i>	28 000	
<b>Maissakäyntejä - Visits ashore</b>		
Ruotsissa - <i>in Sweden</i>	482 000	
Virossa - <i>in Estonia</i>	613 000	
Muissa maissa - <i>in other countries</i>	28 000	

**Taulukko 21. Menot henkilöä kohden vapaa-ajanristeilyillä ja päivämatkoilla vuonna 2001**

*Table 21. Expenditure per person on leisure cruises and same-day leisure trips in 2001*

Euroa - EUR				
	Kaikki matkat <i>All trips</i>	Ruotsin-matkat <i>Trips to Sweden</i>	Viron-matkat <i>Trips to Estonia</i>	Risteilyt, ei maissakäyntä <i>Cruises, no visits ashore</i>
<b>Menot keskimäärin risteilymatkalla</b> <i>Average expenditure on cruise</i>	260	220	270	170
Risteily ja menot laivalla - <i>Cruise and other expenditure on board</i>	160	180	140	170
Menot kohdemaassa - <i>Expenditure in destination country</i>	95	49	130	
<b>Menot keskimäärin päivämatkalla</b> <i>Average expenditure on same-day trips</i>				
Menot kohdemaassa - <i>Expenditure in destination country</i>	98	90	96	

### Vapaa-ajanmatkailu lähialueille (Taulukko 22)

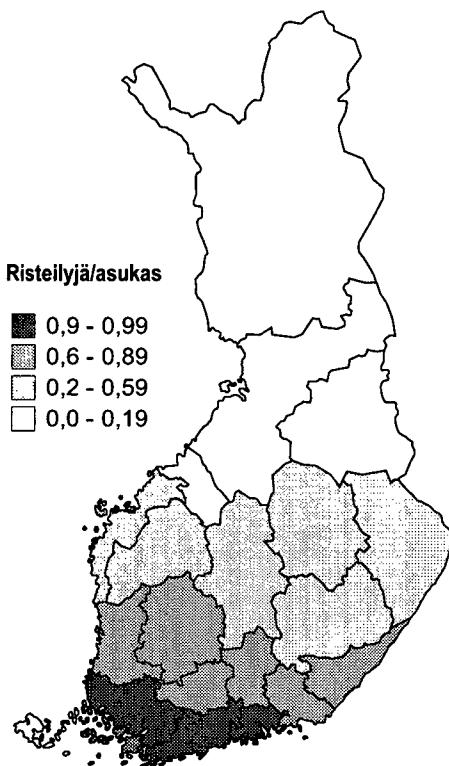
Suomen lähialueille suuntautuneita vapaa-ajanmatkoja tehtiin vajaat 3,8 miljoonaa. Tämä on noin 4 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Mukaan on laskettu päivämatkat, risteilyt ja kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat, joiden kohteena oli Venäjä, Ruotsi, Norja, Tanska tai jokin Baltian maista. Matkojen määrän väheneminen johtuu risteilyjen suosion pienenemisestä, sillä sekä päivämatkoja, että yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin vuonna 2001 enemmän kuin vuonna 2000.

Suomen lähialueille tehtiin edellisvuotta enemmän sellaisia ulkomaanmatkoja joiden aikana yövyttiin kohdemaassa. Näitä matkoja tehtiin vuonna 2001 lähes 1,3 miljoonaa. Näiden matkojen lisäksi päiväkäyntejä tehtiin 1,5 miljoonaa. Päiväkäyntien määrä väheni edellisestä vuodesta. Päiväkäynneissä ovat mukana maissikäynnit risteilyjen yhteydessä sekä sellaiset päivämatkat, joiden aikana ei yövytty kohdemaassa. Sellaisia risteilyjä, joiden aikana ei käyty kohdemaassa, tehtiin vajaa miljoona.

Kohdemaassa yöpymisen sisältäneillä matkoilla Ruotsissa yövyttiin keskimäärin 4 kertaa ja Virossa 3 kertaa. Ruotsin matkat olivat vuonna 2001 hieman lyhyempiä ja Viron-matkat pitempiä kuin edellisenä vuonna. Ruotsin-matkat ovat usein vierailumatkoja, sillä maksuttomassa majoituksessa yövytään joka toisella matkalla. Hotelli oli pääasiallinen majoitusmuoto runsaalla neljänneksellä Ruotsin-matkoja. Viroon suuntautuneilla matkoilla yövyttiin pääasiassa hotelleissa. Noin 82 prosenttia Viron-matkoista oli hotellimatkoja. Maksuttomassa majoituksessa yövyttiin noin 14 prosentilla Viron-matkoja.

### Kuvio 10. Vapaa-ajanristeilyjä asukasta kohden asuinmaakunnittain vuonna 2001

Figure 10. Overnight leisure cruises per resident by region of residence in 2001



## Ulkomaan vapaa-ajanmatkoja tehneet henkilöt

(Taulukko 23)

Yöpymisen kohdemaassa sisältäneen vapaa-ajanmatkan teki vuonna 2001 useampi 15–74 -vuotiaasta suomalaista kuin edellisenä vuonna. Ainakin yhden tällaisen matkan teki 1,5 miljoonaa henkilöä eli 39 prosenttia 15–74 -vuotiaasta väestöstä. Ulkomaanmatkoja teki noin 100 000 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Matkan tehneistä naisia oli 770 000 ja miehiä 750 000.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna eniten matkoja väestömäärään suhteutettuna tekivät 45–54 -vuotiaat ja 55–64 -vuotiaat. Kummastakin ikäryhmästä 45 prosenttia teki ainakin yhden ulkomaanmatkan. Vähiten matkoja tekivät nuoret 15–74 -vuotiaat, joista joka kolmas teki ainakin yhden ulkomaille suuntautuneen matkan. Jos tarkastellaan lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja ja pitkiä, vähintään neljän yöpymisen matkoja erikseen on lyhyissä matkoissa ikäryhmien välillä suuremmat erot matkustaneiden osuuksissa kuin pitkissä matkoissa.

Korkea-asteen koulutuksen saaneista yli puolet matkusti ainakin kerran ulkomaille vuonna 2001. Perus- ja keski-asteen koulutuksen suorittaneista vapaa-ajanmatkan ulkomaille teki runsas kolmannes.

Matkailuaktiivisuus väheni asuinalueen tyyppin mukaan. Pääkaupunkiseudun väestöstä yli puolet matkusti ainakin kerran ulkomaille, kun taas maaseutumaisista kunnista ulkomaille matkusti 30 prosenttia väestöstä.

Yhden hengen kotitalouksissa ja lapsiperheissä matkan tehneitä oli runsas kolmannes, mikä on vähemmän kuin muissa kotitalouksissa. Muissa kotitalouksissa asuvista ulkomaanmatkat teki vajaat 850 000 henkilöä eli 43 prosenttia.

Sosioekonomisen aseman mukaan aktiivisimmin yöpymisen sisältäneitä ulkomaanmatkoja tekivät ylemmät toimihenkilöt. Heistä 310 000 teki matkan, mikä on 64 prosenttia kaikista ylemmistä toimihenkilöistä. Yrittäjistä matkan teki 46 prosenttia ja alemmista toimihenkilöistä 42 prosenttia. Vähiten matkoja väestömäärään suhteutettuna tekivät muut kotona olevat henkilöt joista noin joka viides teki ulkomaanmatkan vuonna 2001.

Risteilymatkoja tehneiden määrä oli vuonna 2001 hieman edellisvuotta pienempi. Joko vapaa-ajan- tai työristeilyn tehneitä oli vajaat 1,4 miljoonaa eli 35 prosenttia 15–74 -vuotiaasta väestöstä. Edellisenä vuonna risteilyn teki noin 50 000 henkilöä enemmän. Tutkimuksessa ei erotella vapaa-ajan- ja työristeilyn tehneitä henkilöitä.

**Taulukko 22. Vapaa-ajanmatkailu lähialueille vuonna 2001**

Table 22. Leisure trips to the neighbouring countries in 2001

	Matkoja - Trips						Yhteensä Total
	Ruotsiin to Sweden	Viroon to Estonia	Venäjälle to Russia	Norjaan to Norway	Tanskaan to Denmark	Latviaan ja Liettuaan to Latvia and Lithuania	
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	1 419 000	1 875 000	308 000	83 000	33 000	38 000	3 756 000
Maissakäyntejä yhteensä - Visits ashore total	864 000	1 469 000	308 000	83 000	33 000	38 000	2 795 000
Yöpyminen kohdemaassa - Overnight in destination country	292 000	645 000	169 000	77 000	33 000	36 000	1 252 000
Päiväkäynnit - Day visits	572 000	824 000	139 000	..	..	..	1 543 000
Päivämatkat (ei yöpymistä) - Same-day visits (no overnights)	90 000	211 000	119 000	..	..	..	426 000
Maissakäyntejä yöpymisen sisältäneen risteilyn yhteydessä Visits ashore during cruise with overnight on board	482 000	613 000	20 000	..	..	..	1 117 000
Risteilyt ilman maissakäyntejä - Cruises without visits ashore	555 000	406 000	..	..	..	..	961 000

Eniten risteilyjä tekivät 25–34 -vuotiaat. Heistä 250 000 eli 39 prosenttia teki ainakin yhden risteilymatkan. Risteilyihin osallistuminen vähenee iän karttuessa, ikäryhmästä 64–74 -vuotiaat risteilymatkan teki runsas neljännes.

Koulutustasolla ei ole samanlaista merkitystä risteilyaktiivisuuteen kuin ulkomaan vapaa-ajanmatkoihin. Perusasteen koulutuksen suorittaneista joka kolmas teki ainakin yhden risteilymatkan vuonna 2001. Keskiasteen ja korkea-asteen koulutuksen suorittaneista risteilymatkan teki 37 prosenttia.

**Taulukko 23. Yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja ulkomaille tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001**  
*Table 23. Persons aged 15–74 with overnight leisure trips abroad in 2001*

	MATKAT, JOISSA YÖPYMINEN KOHDEMAASSA					
	Pitkät matkat, väh. 4 yöpymistä		Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä		Kaikki matkat	
	Henkilöitä	% väestöstä	Henkilöitä	% väestöstä	Henkilöitä	% väestöstä
	Persons	% of population	Persons	% of population	Persons	% of population
<b>HENKILÖITÄ YHTEENSÄ - Number of persons</b>	1 036 000	28	775 000	20	1 521 000	39
<b>Sukupuoli - Sex</b>						
Mies - Male	539 000	28	374 000	19	746 000	38
Nainen - Female	557 000	28	400 000	20	774 000	39
<b>Ikä - Age</b>						
15 - 24	173 000	26	75 000	11	217 000	33
25 - 34	190 000	29	148 000	23	269 000	41
35 - 44	174 000	23	131 000	17	255 000	34
45 - 54	260 000	31	216 000	28	374 000	45
55 - 64	180 000	32	161 000	27	265 000	45
65 - 74	119 000	27	54 000	12	151 000	35
<b>Koulutus - Education</b>						
Perusaste - Lower secondary education	359 000	25	230 000	16	494 000	34
Keskiaste - Upper secondary education	378 000	25	286 000	17	542 000	35
Korkea-aste - Tertiary education	359 000	40	279 000	31	485 000	54
<b>Asuinalue - Area of residence</b>						
Pääkaupunkiseutu <i>Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniais)</i>	330 000	45	201 000	27	402 000	54
Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities	466 000	28	312 000	19	650 000	39
Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities	144 000	23	115 000	18	210 000	33
Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities	156 000	18	147 000	17	259 000	30
<b>Kotitaloustyyppi - Type of household</b>						
Yksinaisuudet - Singles	204 000	24	149 000	18	292 000	35
Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia) <i>Families with children under 15</i>	268 000	25	205 000	19	384 000	35
Muut kotitaloudet - Other households	624 000	32	420 000	21	844 000	43
<b>Sosioekonominen asema - Socio-economic group</b>						
Yrittäjät - Self-employed persons, employers	87 000	35	49 000	20	114 000	46
Ylemmät toimihenkilöt - Upper salaried employees	229 000	47	182 000	37	312 000	64
Alemmät toimihenkilöt - Lower salaried employees	219 000	29	200 000	27	316 000	42
Työntekijät - Manual workers	168 000	20	142 000	17	262 000	32
Maanviljelijät - Farmers	14 000	16	13 000	14	27 000	30
Opiskelijat ja koululaiset - Students and schoolchildren	130 000	29	55 000	12	163 000	36
Eläkeläiset - Retired persons, pensioners	197 000	26	102 000	13	256 000	34
Muut kotona olevat - Other economically not active	40 000	15	29 000	11	60 000	22
Muu tai tuntematon - Other or unknown	11 000	61	..	..	11 000	61

Pääkaupunkiseudulta lähes joka toinen teki vähintään yhden risteilymatkan vuonna 2001. Muista kaupunkimaisista kunnista ja taajaan asutuista kunnista runsas kolmannes teki risteilyn. Maaseutumaisista kunnista joka neljäs teki risteilyn. Aktiivisuus tehdä risteily ei poikennut eri kotitaloustyypeillä. Jokaisesta kotitaloustyypistä, yksinasuvista, lapsiperheisiin sekä muihin kotitalouksiin kuuluvista, runsas kolmannes teki risteilymatkan.

Sekä ylemmistä että alemmista toimihenkilöistä risteilymatkan teki runsas 40 prosenttia. Vähiten risteilyjä tekivät yrittäjät, eläkeläiset ja muut kotona olevat (esim. äitiyslomalla ja hoitovapaalla olevat sekä työttömät).

**RISTEILYT, YÖPYMINEN VAIN  
LAIVASSA (ml. työ- ja kokousristeilyt)**  
*Overnight cruises abroad (incl. business and professional cruises)*

**15-74 -vuotias väestö**  
*Population aged 15-74*

**Henkilöitä**  
*Persons*

**% väestöstä**  
*% of population*

1 375 000	35	3 904 000
676 000	35	1 945 000
699 000	36	1 960 000
239 000	36	659 000
253 000	39	653 000
280 000	37	761 000
306 000	37	828 000
179 000	32	567 000
117 000	27	437 000
467 000	32	1 464 000
572 000	37	1 537 000
336 000	37	904 000
349 000	47	741 000
590 000	35	1 680 000
218 000	35	630 000
217 000	25	854 000
283 000	34	842 000
391 000	36	1 085 000
701 000	35	1 977 000
73 000	29	248 000
207 000	43	487 000
314 000	42	752 000
306 000	37	820 000
31 000	34	90 000
143 000	32	453 000
212 000	28	764 000
71 000	26	272 000
		18 000

**HENKILÖITÄ YHTEENSÄ** - *Number of persons*

**Sukupuoli** - *Sex*

Mies - *Male*

Nainen - *Female*

**Ikä** - *Age*

15 - 24

25 - 34

35 - 44

45 - 54

55 - 64

65 - 74

**Koulutus** - *Education*

Perusaste - *Lower secondary education*

Keskiaste - *Upper secondary education*

Korkea-aste - *Tertiary education*

**Asuinalue** - *Area of residence*

Pääkaupunkiseutu

*Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kaunialainen)*

Muut kaupunkimaiset kunnat - *Other urban municipalities*

Taajaan asutut kunnat - *Semi-urban municipalities*

Maaseutumaiset kunnat - *Rural municipalities*

**Kotitaloustyyppi** - *Type of household*

Yksinasuvat - *Singles*

Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia)

*Families with children under 15*

Muut kotitaloudet - *Other households*

**Sosioekonominen asema** - *Socio-economic group*

Yrittäjät - *Self-employed persons, employers*

Ylemmät toimihenkilöt - *Upper salaried employees*

Alemmät toimihenkilöt - *Lower salaried employees*

Työntekijät - *Manual workers*

Maanviljelijät - *Farmers*

Opiskelijat ja koululaiset - *Students and schoolchildren*

Eläkeläiset - *Retired persons, pensioners*

Muut kotona olevat - *Other economically not active*

Muu tai tuntematon - *Other or unknown*

# Työ- ja kokousmatkat

## Kotimaan työmatkat

(Taulukot 24, 26)

Kotimaassa tehtiin yöpymisen sisältäneitä työ- ja kokousmatkoja vuonna 2001 yhteensä runsaat 2,8 miljoonaa, mikä on neljä prosenttia edellisvuotta enemmän. Matkoja tehtiin eniten loka- ja marraskuussa, joissa molemmissa tehtiin noin 350 000 matkaa. Vähiten työmatkoja tehtiin kesällä sekä tammikuussa. Näiden kuukausien aikana matkojen määrä jäi alle 200 000. Kotimaan työmatkat sisälsivät keskimäärin 2 yöpymistä. Matkoista runsaat puolet sisälsivät yhden yöpymisen.

Kotimaan työmatkoilla yövyttiin eniten hotelleissa. Hotelli oli pääasiallinen majoitusmuoto yli 2,1 miljoonalla matkalla, mikä on 77 prosenttia kaikista matkoista. Maksuton majoitus oli pääasiallinen majoitusmuoto 465 000 matkalla eli 16 prosentissa matkoista. (Kuvio 11)

Työmatkoille kuljettiin eniten autolla. Kotimaan työmatkoista lähes 1,8 miljoonaa eli 62 prosenttia tehtiin autolla. Lentokonetta ja junaa käytettiin kumpaakin 14 prosentissa matkoista. (Kuvio 12)

Kotimaan työmatkoilla käytettiin rahaa keskimäärin 250 euroa henkilöä kohden, kun mukaan lasketaan matkustus-, majoitus- ja muut menot. Rahaa käytettiin keskimäärin 125 euroa päivässä. Menot lisääntyivät edellisestä vuodesta noin 25 eurolla.

**Taulukko 24. Työ- ja kokousmatkat päättymiskuukauden ja keston mukaan vuonna 2001**  
*Table 24. Business and professional trips by month of ending and number of overnights in 2001*

	Kotimaanmatkat, sisältää yöpymisen <i>Overnight domestic trips</i>	Ulkomaanmatkat yöp. kohdemaassa <i>Overnight trips abroad</i>	Risteilyt, yöp. vain laivassa <i>Cruises, overnight on board only</i>	Päivämatkat ulkomaille <i>Same-day visits abroad</i>	Kaikki työ- ja kokousmatkat <i>All business and professional trips</i>
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	2 839 000	861 000	231 000	86 000	4 017 000
<b>Matkan päättymiskuukausi</b> <i>Trips by month of ending</i>					
Tammikuu - January	190 000	53 000	12 000	..	260 000
Helmi-kuu - February	236 000	58 000	19 000	13 000	326 000
Maaliskuu - March	205 000	84 000	18 000	..	313 000
Huhtikuu - April	239 000	84 000	26 000	..	355 000
Toukokuu - May	245 000	102 000	25 000	..	381 000
Kesäkuu - June	133 000	70 000	..	11 000	219 000
Heinäkuu - July	137 000	45 000	..	..	192 000
Elokuu - August	197 000	66 000	10 000	..	278 000
Syyskuu - September	297 000	96 000	27 000	..	425 000
Lokakuu - October	349 000	95 000	28 000	..	479 000
Marraskuu - November	351 000	58 000	40 000	..	453 000
Joulukuu - December	259 000	50 000	18 000	..	335 000
<b>Matkan kesto - Number of overnight stays</b>					
Ei yöpymisiä - No overnight stays				86 000	86 000
1 yö - 1 night	1 484 000	244 000	172 000		1 900 000
2 yötä - 2 nights	773 000	217 000	52 000		1 042 000
3 yötä - 3 nights	270 000	115 000	..		393 000
4-7 yötä - 4-7 nights	275 000	199 000			474 000
Vähintään 8 yötä - 8 nights or more	37 000	87 000			124 000
<b>Yöpymisiä keskimäärin matkalla</b> <i>Overnights on average</i>	2,0	5,4	1,3		2,6

## Ulkomaan työmatkat

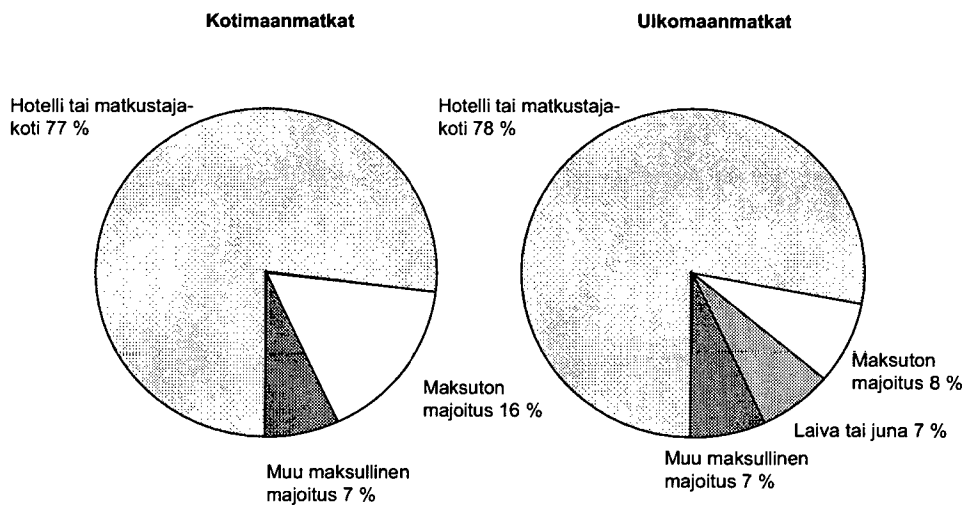
(Taulukot 24-27)

Ulkomaille suuntautunut työmatkailu väheni vuonna 2001 edellisestä vuodesta. Sellaisia työ- ja kokousmatkoja ulkomaille, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa tehtiin 860 000, mikä on 5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kaksi kolmesta ulkomaan työmatkasta oli lyhyitä, 1–3 yöpymisen matkoja. Keskimäärin ulkomaan työmatkoilla yövyttiin 5,4 kertaa. Eniten matkoja tehtiin touku- kuussa ja vähiten heinäkuussa. Jos työmatkan aikana on yövytty ainoastaan laivalla luokitellaan se työristeilyksi.

Ulkomaan työmatkoista yli 60 prosenttia tehtiin EU-maihin. Venäjälle ja Baltiaan matkoista suuntautui runsas viidennes. Venäjän ja Baltian osus työmatkojen kohdealueena lisääntyi edelli-

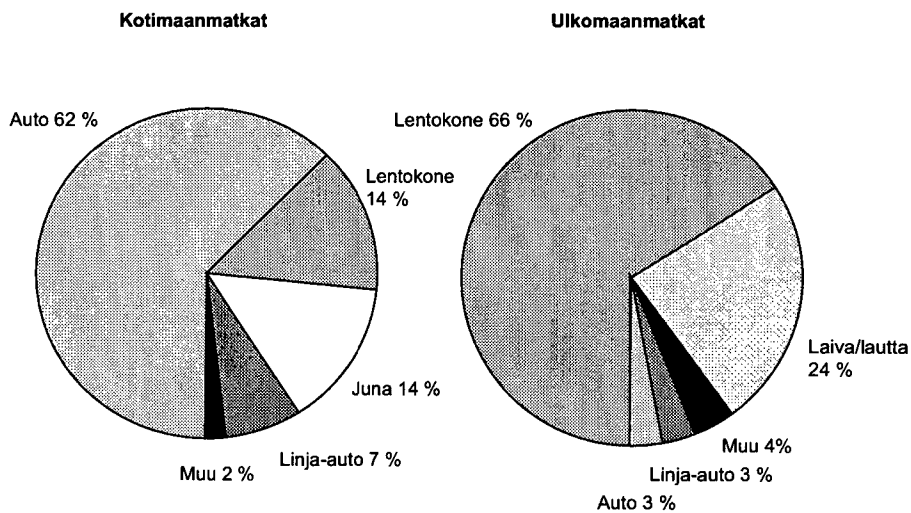
**Kuvio 11. Työ- ja kokousmatkat majoitusmuodon mukaan vuonna 2001**

Figure 11. Business and professional trips by mode of accommodation in 2001



**Kuvio 12. Työ- ja kokousmatkat käytetyn kulkuvälineen mukaan vuonna 2001**

Figure 12. Business and professional trips by means of transport in 2001



sestä vuodesta kolmella prosenttiyksiköllä. Amerikkaan suuntautui noin 30 000 matkaa, mikä on alle puolet edellisen vuoden työmatkojen määrästä. Matkoja tehtiin myös Aasiaan, Oseaniaan ja Afrikkaan vähemmän kuin vuonna 2000.

Eniten työmatkoja tehtiin Ruotsiin, Viroon ja Saksaan. Ruotsiin suuntautui yhteensä 175 000 matkaa eli viidennes kaikista ulkomaan työmatkoista. Viroon tehtiin toiseksi eniten työmatkoja ja se ohitti Saksan, jonne vuonna 2000 tehtiin toiseksi eniten työmatkoja. Viroon tehtiin 120 000 työmatkaa, mikä on noin 14 prosenttia kaikista matkoista. Viroon tehtiin 27 prosenttia enemmän työmatkoja kuin edellisenä vuonna. Saksaan tehtiin matkoja edellisvuotta vähemmän. Saksan suuntautui vajaat 100 000 työmatkaa.

Hotelli oli ulkomaan työmatkoilla käytetyin majoitusmuoto. Hotelleissa yövyttiin noin 670 000 matkalla, mikä on 78 prosenttia kaikista ulkomaan työmatkoista. Maksutonta majoitusta käytettiin 8 prosentilla työmatkoista. (Kuvio 11)

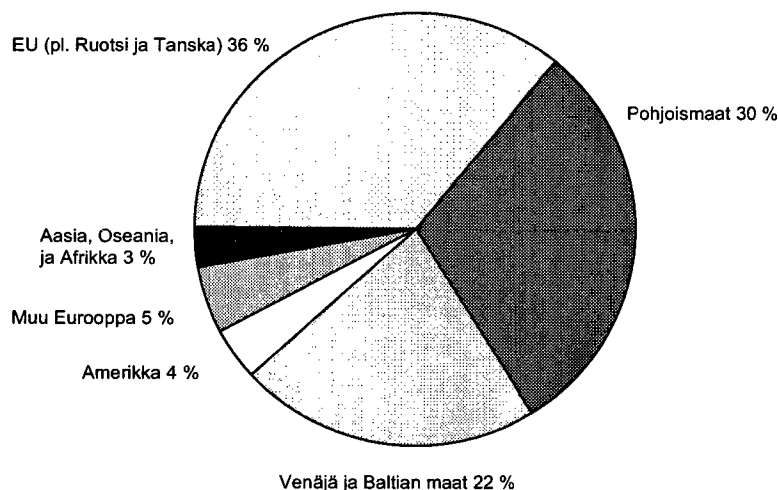
Eniten käytetty kulkuväline ulkomaan työmatkoilla oli lentokone. Sitä käytettiin noin vajaalla 570 000 matkalla, mikä on 66 prosenttia kaikista ulkomaanmatkoista. Lentokoneen osuus käytettynä kulkuvälineenä väheni edellisestä vuodesta 8 prosenttiyksikköä. Laivan osuus käytettynä kulkuvälineenä vastaavasti lisääntyi 6 prosenttiyksiköllä. Laivalla tehtiin runsaat 200 000 työmatkaa, mikä on noin neljäsosa kaikista työmatkoista. (Kuvio 12)

#### *Työristeilyt ja päivämatkat*

Työhön liittyviä risteilyjä tehtiin vuonna 2001 saman verran kuin vuotta aiemmin eli 230 000. Ruotsiin ja Viroon tehtiin saman verran, 115 000, työ- ja kokousristeilyjä. Aiemmin näitä tehtiin Ruotiin enemmän. Kaksi kolmesta eli noin 150 000 työ- tai kokousristeilyä oli laivakokouksia tai -seminaareja.

Työ- ja kokousristeilyjä tehtiin eniten marraskuussa. Risteilyjä tehtiin tuolloin 40 000. Marraskuu on yritysten pikkujoulusesonki ja monet yritykset viettävätkin pikkujoulunsa laivalla työristeilyn merkeissä. Kesä- ja heinäkuussa työhön liittyviä risteilyjä tehtiin vähiten.

**Kuvio 13. Työ- ja kokousmatkat (yöp. kohdemaassa) kohdealueen mukaan vuonna 2001**  
*Figure 13. Overnight business and professional trips abroad by destination area in 2001*



Ulkomaille tehtiin vajaat 90 000 työhön liittyvää päivämatkaa. Matkoista 50 000 tehtiin EU-alueelle. Ruotsiin tehtiin runsaat 30 000 matkaa ja muihin EU-maihin vajaat 20 000. Viroon matkoja tehtiin 24 000. Ulkomaille suuntautuneista työhön liittyvistä päivämatkoista 65 prosenttia tehtiin Intäen.

**Taulukko 25. Ulkomaille tehdyt työ- ja kokousmatkat kohdemaan mukaan vuonna 2001**

*Table 25. Business and professional trips abroad by destination country in 2001*

	Matkat, joissa yöpyminen kohdemaassa <i>Overnight trips abroad</i>		Risteilyt, yöp. vain laivassa <i>Cruises, overnight on board only</i>	Päivämatkat ulkomaille <i>Same-day visits abroad</i>	Kaikki työ- ja kokousmatkat ulkomaille <i>All business and professional trips abroad</i>
	Matkoja <i>Trips</i>	Yöpymisiä keskimäärin <i>Overnights on average</i>			
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	861 000	5,4	231 000	86 000	1 178 000
<b>EU-maat yhteensä - EU countries, total</b>	528 000	4,9	115 000	50 000	693 000
Muut maat - Other countries	333 000	6,4	115 000	36 000	484 000
<b>Pohjoismaat - Scandinavian countries</b>	258 000	3,6	115 000	36 000	409 000
Ruotsi - Sweden	175 000	3,4	115 000	32 000	322 000
Tanska - Denmark	42 000	3,0	..	..	44 000
Norja - Norway	37 000	5,5	..	..	39 000
<b>Venäjä ja Baltian maat - Russia and the Baltic countries</b>	190 000	3,3	115 000	32 000	337 000
Viro - Estonia	117 000	1,6	115 000	24 000	256 000
Venäjä - Russia	62 000	6,8	..	..	66 000
<b>EU-maat (pl. Ruotsi ja Tanska)</b>	311 000	6,1	..	16 000	327 000
<i>EU countries (excl. Sweden and Denmark)</i>					
Saksa - Germany	96 000	3,5	..	..	97 000
Iso-Britannia - Great Britain	52 000	12,5	..	..	56 000
Belgia - Belgium	37 000	3,1	..	..	42 000
Ranska - France	28 000	3,4	..	..	28 000
Afankomaat - Netherlands	23 000	2,9	..	..	23 000
Italia - Italy	23 000	9,6	..	..	23 000
Itävalta - Austria	19 000	3,1	..	..	21 000
Espanja - Spain	16 000	16,7	..	..	17 000
<b>Muu Eurooppa - Rest of Europe</b>	42 000	4,3	..	..	44 000
Puola - Poland	11 000	3,9	..	..	11 000
Unkari - Hungary	10 000	4,9	..	..	10 000
<b>Amerikka - Americas</b>	31 000	21,5	..	..	31 000
Yhdysvallat - USA	25 000	23,5	..	..	25 000
<b>Aasia, Oseania ja Afrikka - Asia, Oceania and Africa</b>	29 000	11,8	..	..	29 000

**Taulukko 26. Menot yöpymisen sisältäneillä työ- ja kokousmatkoilla vuonna 2001**

*Table 26. Expenditure on overnight business and professional trips in 2001*

	Euroa - EUR		
	Kotimaanmatkat, sisältää yöpymisen <i>Overnight domestic trips</i>	Ulkomaanmatkat yöp. kohdemaassa <i>Overnight trips abroad</i>	Risteilyt, yöp. vain laivassa <i>Cruises, overnight on board only</i>
Matkan menot keskimäärin henkilöä kohden <i>Average expenditure per person</i>	250	1 400	260
Menot keskimäärin päivässä - <i>Average expenditure per day</i>	130	270	200

## Työ- tai kokousmatkan tehneet henkilöt

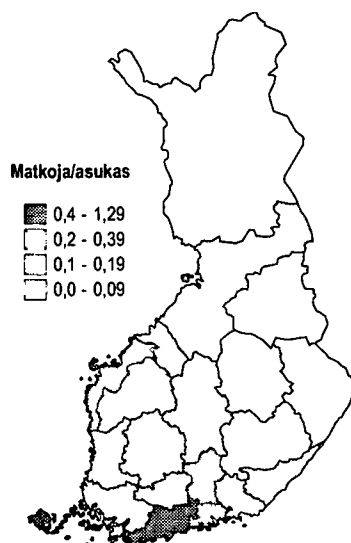
(Taulukko 28)

Työ- ja kokousmatkailuun osallistuminen rajoittuu noin neljäsosaan 15–74 -vuotiasta väestöä. Vuonna 2001 ainakin yhden työ- tai kokousmatkan joko kotimaassa tai ulkomaille teki noin 950 000 henkilöä. Matkan tehneistä yli 60 prosenttia oli miehiä. Eniten matkoja tekivät 35–44 -vuotiaat. Tästä ikäryhmästä lähes 40 prosenttia teki ainakin yhden työmatkan.

Koulutus ja sosioekonominen asema vaikuttavat työmatkailun yleisyyteen. Korkea-asteen koulutuksen saaneista yli puolet teki ainakin yhden työmatkan. Keski-asteen koulutuksen suorittaneista matkan teki runsas viidennes ja perusasteen koulutuksen suorittaneista joka kymmenes. Ylemmistä toimihenkilöistä työmatkan teki lähes 75 prosenttia. Yrittäjistä ja alemmista toimihenkilöistä matkan teki noin 40 prosenttia.

### Kuvio 14. Kohdemaassa yöpymisen sisältäneet työ- ja kokousmatkat asukasta kohden asuinmaakunnittain vuonna 2001

Figure 14. Overnight business and professional trips abroad per resident by region on residence in 2001



### Taulukko 27. Työ- ja kokousmatkat lähialueille vuonna 2001

Table 27. Business and professional trips to the neighbouring countries in 2001

	Matkoja - Trips						Yhteensä Total
	Ruotsiin to Sweden	Viroon to Estonia	Venäjälle to Russia	Norjaan to Norway	Tanskaan to Denmark	Latviaan ja Liettuaan to Latvia and Lithuania	
<b>MATKOJA YHTEENSÄ - Trips total</b>	322 000	256 000	66 000	38 000	44 000	15 000	741 000
Maissakäyntejä yhteensä - Visits ashore total	262 000	177 000	66 000	38 000	44 000	15 000	602 000
Yöpyminen kohdemaassa - Overnight in destination country	175 000	117 000	62 000	37 000	42 000	11 000	444 000
Päiväkäynnit - Day visits	87 000	60 000	..	..	..	..	158 000
Päivämatkat (ei yöpymistä) - Same-day visits	32 000	24 000	..	..	..	..	67 000
Maissakäyntejä yöpymisen sisältäneen risteilyn yhteydessä Visits ashore during cruise with overnight on board	55 000	36 000	..	..	..	..	91 000
Risteilyt ilman maissakäyntejä - Cruises without visits ashore	60 000	79 000	..	..	..	..	139 000

Työ ja kokousmatkoja kotimaassa tehneitä oli 820 000 henkilöä eli viidennes 15–74 -vuotiaista. Ulkomaille työ- ja kokousmatkoja teki ainoastaan 430 000 henkilöä eli runsaat 10 prosenttia väestöstä.

**Taulukko 28. Yöpymisen sisältäneitä työ- ja kokousmatkoja (pl. risteilyt) tehneet 15–74 -vuotiaat vuonna 2001**  
*Table 28. Persons aged 15–74 with overnight business and professional trips (excl. cruises) in 2001*

	Kotimaassa		Ulkomaille		Kotimaassa tai ulkomaille		15-74 -vuotias väestö Population aged 15-74
	Domestic trips		Outbound trip		Domestic or outbound trip		
	Henkilöitä Persons	% väestöstä % of population	Henkilöitä Persons	% väestöstä % of population	Henkilöitä Persons	% väestöstä % of population	
<b>HENKILÖITÄ YHTEENSÄ - Number of persons</b>	819 000	21	428 000	11	953 000	24	3 904 000
<b>Sukupuoli - Sex</b>							
Mies - Male	594 000	26	290 000	15	591 000	30	1 945 000
Nainen - Female	314 000	16	138 000	7	361 000	18	1 960 000
<b>Ikä - Age</b>							
15 - 24	45 000	7	26 000	4	62 000	9	659 000
25 - 34	172 000	26	100 000	15	211 000	32	653 000
35 - 44	248 000	33	128 000	17	287 000	38	761 000
45 - 54	244 000	29	122 000	15	265 000	32	828 000
55 - 64	100 000	18	53 000	9	119 000	21	567 000
65 - 74	..	..	..	..	..	..	437 000
<b>Koulutus - Education</b>							
Perusaste - Lower secondary education	124 000	8	54 000	4	142 000	10	1 464 000
Keskiaste - Upper secondary education	275 000	18	134 000	9	344 000	22	1 537 000
Korkea-aste - Tertiary education	420 000	46	239 000	26	466 000	52	904 000
<b>Asuinalue - Area of residence</b>							
Pääkaupunkiseutu <i>Helsinki area (includes Helsinki, Espoo, Vantaa and Kauniainen)</i>	169 000	23	148 000	20	220 000	30	741 000
Muut kaupunkimaiset kunnat - Other urban municipalities	384 000	23	168 000	10	428 000	25	1 680 000
Taajaan asutut kunnat - Semi-urban municipalities	116 000	18	41 000	7	129 000	20	630 000
Maaseutumaiset kunnat - Rural municipalities	149 000	17	71 000	8	175 000	20	854 000
<b>Kotitaloustyyppi - Type of household</b>							
Yksinasuvat - Singles	149 000	18	82 000	10	181 000	21	842 000
Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia) <i>Families with children under 15</i>	283 000	26	139 000	13	314 000	29	1 085 000
Muut kotitaloudet - Other households	386 000	20	206 000	10	457 000	23	1 977 000
<b>Sosioekonominen asema - Socio-economic group</b>							
Yrittäjät - Self-employed persons, employers	98 000	40	42 000	17	105 000	42	248 000
Ylemmät toimihenkilöt - Upper salaried employees	301 000	62	220 000	45	357 000	73	487 000
Alemmät toimihenkilöt - Lower salaried employees	238 000	32	98 000	13	268 000	36	752 000
Työntekijät - Manual workers	99 000	12	39 000	5	117 000	14	820 000
Maanviljelijät - Farmers	18 000	20	..	..	23 000	26	90 000
Opiskelijat ja koululaiset - Students and schoolchildren	18 000	4	..	..	26 000	6	453 000
Eläkeläiset - Retired persons, pensioners	23 000	3	..	..	23 000	3	764 000
Muut kotona olevat - Other economically not active	16 000	6	11 000	4	25 000	9	272 000
Muu tai tuntematon - Other or unknown	..	..	..	..	..	..	18 000

# Tuoteseloste

## Aineiston kokoaminen

Tutkimuksen aineisto kerätään kuukausittain puhelinhaastatteluilla, joissa kohdehenkilöinä ovat Suomessa vakituisesti asuvat 15–74 -vuotiaat henkilöt. Haastattelut toteuttaa Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskus (Computer Assisted Telephone Interviewing). Haastattelut tehdään yhdessä kuluttajabarometrin kanssa, ja tutkimuksen brutto-otos on 2 200 henkilöä kuukaudessa. Lisäksi vuosittain tehdään työvoimatutkimuksen liitännäisenä vuositutkimus, jolla kerätään tietoja vuoden aikana matkustaneista henkilöistä. Otokset on poimittu systemaattisella otannalla (tasavälinen otanta) väestön keskusrekisteristä. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät ikähaarukan ulkopuolisten lisäksi pysyvästi laitoksissa olevat henkilöt.

Vuoden 2000 alusta lähtien haastattelut on tehty kuukausittain ja haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysyttiin tietoja kahden edellisen kuukauden aikana päättyneistä matkoista. Koska jokaisen otoksen tutkimusjakso on kaksi kuukautta, saadaan kunkin kuukauden matkoista kaksi aineistoa. Varsinainen aineisto muodostuu tutkimusjakson jälkimmäisen kuukauden tiedoista ja ns. vertailuaineisto tutkimusjakson ensimmäisen kuukauden tiedoista. Jälkimmäisen kuukauden matkoista kysyttiin tiedot tarkemmin kuin ensimmäiseltä kuukaudesta.

**Taulukko 29. Matkan tehneet 15–74 -vuotiaat henkilöt matkaryhmittäin ja 95 %:n luottamusvälit**  
*Table 29. Persons aged 15–74 having travelled by type of trip and 95 % confidence intervals*

Matkaryhmä - Type of trip	Matkan tehneitä henkilöitä Persons having travelled	Luottamusvälit Confidence intervals %
Yöpymisen sisältäneitä matkoja tai päivämatkoja ulkomaille <i>Trips with overnight stay or same-day visits abroad</i>	3 487 000	± 2
Yöpymisen sisältäneitä matkoja - Trips with overnight stay	2 469 000	± 2
Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa <i>Domestic leisure trips with paid accommodation</i>	1 634 000	± 6
Lyhyitä matkoja, 1-3 yöpymistä - Short trips, 1-3 overnights	1 331 000	± 7
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yöpymistä - Long trips, 4 or more overnights	627 000	± 11
Matkoja omalle mökille tai vierailumatkoja sukulaisten tai tuttavien luo <i>Trips to own free-time residence and visits to friends and relatives</i>	2 798 000	± 3
Mökkimatkat - Trips to own free-time residence	1 214 000	± 7
Vierailumatkat - Visits to friends and relatives	2 384 000	± 4
Vapaa-ajanmatkoja ulkomaille - Leisure trips abroad	1 521 000	± 6
Lyhyitä matkoja, 1-3 yöpymistä - Short trips, 1-3 overnights	774 000	± 9
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yöpymistä - Long trips, 4 or more overnights	1 096 000	± 8
Risteilyt, yöpyminen vain laivalla (ml. työ- ja kokousristeilyt) <i>Cruises, overnight on board only (incl. business and professional cruises)</i>	1 375 000	± 6
Työ- ja kokousmatkoja (pl. työ- ja kokousristeilyt) <i>Business and professional trips (excl. business and professional cruises)</i>	953 000	± 8
Kotimaassa - Domestic trips	819 000	± 9
Ulkomaille - Abroad	428 000	± 13

## Muuttujat

Kohdehenkilöiden tekemistä matkoista on käytettävissä seuraavat tiedot:

- Matkan alkamis- ja päättymiskuukausi
- Matkan kesto
- Matkan kohde (ei sisälly kotimaan työ- ja kokousmatkoihin)
- Majoitusmuoto
- Kulkuväline
- Matkan menot
- Matkan järjestäminen (ei sisälly mökki- ja vierailumatkoihin, ulkomaan päivämatkoihin eikä risteilyihin)
- Harrastukset (vain kotimaan vapaa-ajanmatkoista)

Matkan tehneistä henkilöistä on käytettävissä seuraavat tiedot:

- Sukupuoli
- Ikä
- Koulutus
- Sosioekonominen asema
- Kieli
- Asuinmaakunta
- Kotitalouden bruttotulot
- Kotitalouden koko
- Kotitalouden lapsiluku

### Taulukko 30. Suomalaisten tekemät matkat matkaryhmittäin ja 95 %:n luottamusvälit

Table 30. Trips made by Finns and 95 % confidence intervals

Matkaryhmä - Type of trip	Matkoja Trips	Luottamusvälit Confidence intervals %
Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa <i>Domestic leisure trips with paid accommodation</i>	3 962 000	± 4
Lyhyitä matkoja, 1-3 yöpymistä - <i>Short trips, 1-3 overnights</i>	3 013 000	± 4
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yöpymistä - <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	949 000	± 7
Matkoja omalle mökille - <i>Trips to own free-time residence</i>	3 179 000	± 5
Lyhyitä matkoja, 1-3 yöpymistä - <i>Short trips, 1-3 overnights</i>	2 344 000	± 6
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yöpymistä - <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	835 000	± 8
Vierailumatkoja sukulaisten ja tuttavien luo - <i>Visits to friends and relatives</i>	13 430 000	± 2
Lyhyitä matkoja, 1-3 yöpymistä - <i>Short trips, 1-3 overnights</i>	11 099 000	± 3
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yöpymistä - <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	2 332 000	± 5
Vapaa-ajanmatkoja ulkomaille - <i>Leisure trips abroad</i>	2 645 000	± 4
Lyhyitä matkoja, 1-3 yöpymistä - <i>Short trips, 1-3 overnights</i>	936 000	± 8
Pitkiä matkoja, vähintään 4 yöpymistä - <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	1 710 000	± 5
Risteilyt, yöpyminen vain laivalla - <i>Cruises, overnight on board only</i>	2 318 000	± 5
Kotimaan työ- ja kokousmatkoja - <i>Domestic business and professional trips</i>	2 839 000	± 6
Työ- ja kokousmatkoja ulkomaille - <i>Business and professional trips abroad</i>	861 000	± 10
Päivämatkat ulkomaille - <i>Same-day visits abroad</i>	515 000	± 12

## *Tutkimuksessa tapahtuneita muutoksia*

Ensimmäiset matkailun kysyntää kuvaavat tutkimukset tehtiin 1970-luvulla. Tuolloin tutkimusta teki Matkailun edistämiskeskus (MEK). 1980-luvulla tutkimuksia tehtiin MEK:n toimesta muutama vuoden välein. Säännöllisesti matkailun kysyntää kuvaavia tutkimuksia on tehty vuodesta 1991 alkaen. Tutkimus siirtyi Tilastokeskukselle vuonna 1995, jossa sitä on kehitetty vastaamaan matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia.

Ensimmäiset uudistukset vuonna 1995 koskivat kestoltaan pitkien, vähintään neljän yöpymisen vapaa-ajanmatkojen vuositasen tietoja. Vuonna 1996 siirryttiin kolmannesvuosittaisesta neljännesvuosittaiseen aineistonkeruuseen sekä laajennettiin kestoltaan lyhyiden 1-3 yöpymisen vapaa-ajanmatkojen tietosisältöä. Vuonna 1997 toteutetussa uudistuksessa laajennettiin työ- ja kokousmatkojen tietosisältöä.

Vuoden 2000 alussa matkatutkimus siirtyi pois työvoimatutkimuksen yhteydestä, ja tiedonkeruu muuttui neljännesvuosittaisesta kuukausittaiseksi. Muutoksen yhteydessä myös tarkasteltava tutkimusjakso muuttui. Kun aikaisemmin kyselyn kohteena olivat viimeisen kolmen kuukauden aikana alkaneet matkat, haastateltavilta kysyttiin nyt kahden edellisen kuukauden aikana päättyneistä matkoista. Matkan enimmäispituus muuttui samalla 90 päivästä Maailman matkailujärjestön (WTO) ohjeiden mukaiseen 365 päivään.

Tutkimusjakso säilyi kolmena kuukautena huhti-, heinä-, loka- ja tammikuussa. Näinä kuukausina tehdyistä haastatteluista saatiin estimaatit vuosineljännesten matkailijamäärille. Vuodesta 2000 lähtien haastatteluissa saatua vertailuaineistoa on käytetty Suomalaisten matkailu -julkaisun matkojen määriä koskevissa taulukoissa.

Tutkimukseen tehtiin vuonna 2000 muutamia lisäyksiä. Lyhyistä mökki- ja vierailumatkoista kysytään kuukausitutkimuksessa lukumäärätiedon lisäksi tietoja mm. matkan kestosta, kohteesta ja kustannuksista. Lisäksi kotimaan rajojen ulkopuolelle suuntautuneista päivämatkoista alettiin tiedustella aiempaa tarkemmin.

## *Aineiston vertailukelpoisuus*

Matkojen määriä koskevat tiedot ovat vuodesta 2000 lähtien vertailukelpoisia. Tiedonkeruussa vuoden 2000 alussa tapahtuneiden muutosten seurauksena luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia tätä aiempien vuosien vastaavien kanssa.

Vuoden 2000 alusta asti tutkimusjakso on ollut kaksi kuukautta aiemman kolmen kuukauden sijaan. Tutkimusjakson lyheneminen vähentää muistista aiheutuvia virheitä, joten tulokset saattavat kuitenkin kuvata aiempaa paremmin ihmisten todellista matkustuskäyttäytymistä. Näin saattaa käydä esim. lyhyiden kotimaanmatkojen kohdalla. Niitä tehdään paljon, ja esim. omalle mökille tehtyjen matkojen määrä unohtuu helposti.

Vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan vuoden 2000 alusta alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Myös vertailuaineiston käyttö on uutta edellisiin vuosiin verrattuna. Tutkimusjakson lyhenemisen tapaan myös vertailuaineiston käyttöönotto lisäänee tutkimuksen tarkkuutta.

Vuonna 1997 muutettiin tutkimusmenetelmää siten että matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaatti kerättiin erillisellä otoksella. Samana vuonna aloitettiin kotimaanmatkojen matkakohteen kuntatasoinen luokittelu. Muutos mahdollisti matkan kohdepaikan tilastoinnin maakunnittain tilastollisen alueluokitusasteen NUTS 3 mukaan (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques).

Tämä on lisännyt pieniin havaintojen määriin liittyvää ongelmaa. Tätä ongelmaa vielä korostaa matkailijavirtojen epätasainen jakautuminen eri alueiden välillä.

Pienet havaintojen määrät rajoittavat lähtömaakunta–kohdemaakunta -tasoisten tulosteiden tekemistä erityisesti sellaisista pitkistä kotimaanmatkoista, joiden aikana yövytään maksullisessa majoituksessa. Ilmaismajoitusmatkoissa havaintoja on enemmän, joten tarkempien selvitysten tekeminen on mahdollista. Ahvenanmaata koskevat havainnot sekä kohde- että lähtöalueena jäävät liian vähäisiksi, joten sitä koskevat estimaatit matkailijamäärästä on jätetty pois matkailijavirtoja esittävistä taulukoista. (Taulukot 10-13)

Vuosia 1991–1994 kuvaavissa tutkimuksissa on käytetty yhdenmukaisia menetelmiä, joten tutkimukset ovat keskenään vertailukelpoisia. Vuonna 1995 aloitetut sisällölliset ja menetelmälliset muutokset ovat heikentäneet vertailukelpoisuutta joiltakin osin. Seuraavissa tiedoissa tapahtui merkittävä muutos, kun matkoista alettiin kysyä lukumäärän lisäksi myös matkan ominaisuuksia kuvaavia tietoja:

- Pitkät, vähintään neljän yöpymisen mökki- ja vierailumatkat (1995)
- Ulkomaan työ- ja kokousmatkat (1996)
- Kotimaan työ- ja kokousmatkat (1997)
- Lyhyet mökki- ja vierailumatkat (2000)

Osa matkamäärien vähenemisestä todennäköisesti johtuu näiden matkaryhmien ”puhdistumisesta” niihin kuulumattomista matkoista. Kun matkoista kysyttiin yksityiskohtaisempia tietoja, ne eivät aina enää täyttäneet määritelmän kriteerejä. Esimerkiksi ennen vuotta 1997 tehdyt kotimaan työ- ja kokousmatkat ovat todennäköisesti sisältäneet mm. kotipaikkakunnan ulkopuolella työn vuoksi asuvien henkilöiden säännöllistä liikkumista koti- ja työpaikkakuntien välillä.

## *Kattavuus*

Suomalaisten matkailu –tutkimus kattaa kokonaan 15–74 -vuotiaiden suomalaisten yöpymisen sisältävän matkailun. Tutkimusmenetelmästä johtuen ennen vuotta 2000 tehdyissä tilastoissa jäivät pois sellaiset matkat, jotka olivat silloista kolmen kuukauden seurantajaksoa pidempiä. Vuoden 2000 alussa tiedonkeruumenetelmään tehtyjen muutosten seurauksena tämä ongelma poistui.

Lyhyiden mökki- ja vierailumatkojen määrää rajoitetaan soveltamalla niihin ”tavanomaisen elinpiirin” käsitettä. WTO:n ohjeiden mukaisesti samaan paikkaan usein ja säännöllisesti tehdyt matkat jätetään tutkimuksen ulkopuolelle, koska matkan kohde katsotaan tällöin kuuluvaksi henkilön tavanomaiseen elinpiiriin. Käytännössä viikoittain säännöllisesti toistuvat samanlaiset matkat karsitaan pois.

Käytännön syistä yhden henkilön tekemien matkojen enimmäismäärä on kahden kuukauden seurantajaksoa rajoitettu 10 matkaan sekä kotimaan- että ulkomaanmatkoissa. Rajoitus ei juurikaan vähennä tilaston kattavuutta, sillä harvoin matkoja esiintyy tätä määrää enempää.

Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivamatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan ulkomaille suuntautuvasta matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivamatkat, joita myöskään EU:n matkailutilastodirektiivi ei velvoita tilastoimaan.

## Kato

(Taulukot 32 ja 33)

Kuukausittain tehtyjen haastattelujen lähtöotos oli 28 600 henkilöä. Haastatteluja saatiin 20 715. Lukuihin sisältyy joulukuun vertailuaineiston saamiseksi myös helmikuussa 2002 tehdyt haastattelut. Kokonaiskatoprosentiksi muodostuu 27,6. Kuukausittaiset katoprosentit vaihtelivat 24,1 ja 31,0 välillä. Pienin katoprosentti oli lokakuussa tehdyissä haastatteluissa ja suurin heinäkuun haastatteluissa. Erillisen vuositutkimuksen lähtöotos oli 2 145 ja toteutunut otos 1 763. Katoprosentiksi muodostui näin ollen 17,8.

**Taulukko 31. Tutkimuksiin osallistuneet henkilöt ja 15–74 -vuotias väestö**

Table 31. Survey participants and population aged 15 to 74

	Kuukausitutkimuksista yhdistetty aineisto		Vuositutkimuksen aineisto		15-74 -vuotias väestö 31.12.2000	
	Henkilöitä Persons	%	Henkilöitä Persons	%	Henkilöitä Persons	%
<b>YHTEENSÄ - Total</b>	20 715	100	1 763	100	3 904 373	100
<b>Sukupuoli - Sex</b>						
Mies - Male	10 133	49	852	48	1 944 772	50
Nainen - Female	10 582	51	911	52	1 959 601	50
<b>Ikä - Age</b>						
15 - 24	3 423	17	341	19	659 008	17
25 - 34	3 388	16	283	16	653 032	17
35 - 44	3 948	19	317	18	760 911	19
45 - 54	4 317	21	354	20	827 574	21
55 - 64	3 261	16	277	16	566 999	15
65 - 74	2 378	11	191	11	436 789	11
<b>Asuinmaakunta - Region of residence</b>						
Uusimaa	4 982	24	413	23	999 514	26
Itä-Uusimaa	378	2	28	2	65 929	2
Kanta-Häme	663	3	54	3	122 809	3
Päijät-Häme	772	4	72	4	149 814	4
Kymenlaakso	741	4	55	3	142 160	4
Etelä-Karjala - South Karelia	573	3	50	3	104 308	3
Varsinais-Suomi	1 787	9	154	9	337 261	9
Satakunta	977	5	76	4	179 114	5
Pirkanmaa	1 832	9	151	9	338 444	9
Keski-Suomi - Central Finland	1 063	5	89	5	198 469	5
Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia	798	4	64	4	143 464	4
Pohjanmaa - Ostrobothnia	701	3	64	4	126 248	3
Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia	299	1	25	1	52 264	1
Etelä-Savo	693	3	61	3	126 295	3
Pohjois-Savo	1 027	5	98	6	189 599	5
Pohjois-Karjala - North Karelia	696	3	66	4	128 980	3
Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia	1 490	7	133	8	267 626	7
Kainuu	365	2	29	2	68 041	2
Lappi - Lapland	772	4	64	4	145 185	4
Ahvenanmaa - Åland	106	1	17	1	18 829	0

Vuoden 2000 alussa tiedonkeruussa tapahtuneet muutokset kasvattivat otoskoon ohella myös kato prosenttia. Yksi keskeinen syy tähän on se, että paneelimenetelmään perustuvan työvoimatutkimuksen liitännäisenä Suomalaisten matkailu -tutkimuksen haastattelut tehtiin työvoimatutkimuksessa viidettä kertaa mukana olleille henkilöille, ja otoksessa oli ehtinyt ajan kuluessa tapahtua karsiutumista. Työvoimatutkimuksessa tehtiin puhelinhaastattelujen lisäksi myös kotikäyntejä, mikä osaltaan pienensi katoa. Vuonna 2001 kadosta 69 prosenttia johtui siitä, ettei kohdehenkilöille löytynyt puhelinnumeroa tai heitä ei muuten tavoitettu puhelimitse.

Miesten osuus kadosta oli suurempi kuin naisten. Samoin Uudenmaan osuus oli muita maakuntia suurempi. Vuositutkimuksen osalta näiden osuus oli kuukausitutkimusta tuntuvampi.

**Taulukko 32. Tutkimusten kadot ja 15–74 -vuotias väestö**

*Table 32. Survey non-response and population aged 15 to 74*

	Kuukausitutkimuksista yhdistetty kato		Vuositutkimuksen kato		15-74 -vuotias väestö 31.12.2000	
	Henkilöitä Persons	%	Henkilöitä Persons	%	Henkilöitä Persons	%
<b>YHTEENSÄ - Total</b>	7 885	100	382	100	3 904 373	100
<b>Sukupuoli - Sex</b>						
Mies - Male	4 181	53	213	56	1 944 772	50
Nainen - Female	3 704	47	169	44	1 959 601	50
<b>Ikä - Age</b>						
15 - 24	1 107	14	58	15	659 008	17
25 - 34	1 429	18	67	18	653 092	17
35 - 44	1 557	20	101	26	760 911	19
45 - 54	1 726	22	83	22	827 574	21
55 - 64	1 153	15	43	11	566 999	15
65 - 74	913	12	30	8	436 789	11
<b>Asuinmaakunta - Region of residence</b>						
Uusimaa	2 318	29	140	37	999 514	26
Itä-Uusimaa	111	1	8	2	65 929	2
Kanta-Häme	247	3	11	3	122 809	3
Päijät-Häme	304	4	13	3	149 814	4
Kyminlaakso	276	4	20	5	142 160	4
Etelä-Karjala - South Karelia	193	2	10	3	104 308	3
Versinais-Suomi	675	9	31	8	337 261	9
Satakunta	339	4	19	5	179 114	5
Pirkanmaa	668	8	34	9	338 444	9
Keski-Suomi - Central Finland	382	5	22	6	199 469	5
Etelä-Pohjanmaa - South Ostrobothnia	226	3	9	2	143 484	4
Pohjanmaa - Ostrobothnia	214	3	6	2	126 248	3
Keski-Pohjanmaa - Central Ostrobothnia	93	1	2	1	52 264	1
Etelä-Savo	258	3	9	2	126 295	3
Pohjois-Savo	375	5	4	1	189 599	5
Pohjois-Karjala - North Karelia	244	3	5	1	128 980	3
Pohjois-Pohjanmaa - North Ostrobothnia	504	6	16	4	267 626	7
Kainuu	127	2	8	2	68 041	2
Lappi - Lapland	296	4	14	4	145 185	4
Ahvenanmaa - Åland	35	0	1	0	18 829	0

## Matkailija- ja matkamäärien estimointi

Kuukausittain kerätyistä otoksista saadut tiedot on korotettu vuoden 2000 lopun väestötasolle painokertoimien avulla. Painokertoimet muodostetaan kuukausittain jälkiosittamalla aineisto sukupuolen mukaan.

Vuoden 2000 lopussa 15–74 -vuotiaita suomalaisia oli yhteensä 3 904 373. Jokaisen kuukauden aineistolle laskettiin painokertoimet erikseen miehille ja naisille jakamalla vuoden 2000 lopun miesten ja naisten määrät aineistossa olevilla miesten ja naisten määrillä. Vuositutkimukselle lasketaan korotuskertoimet vastaavalla tavalla. Kuukausitutkimuksen keskimääräiset painokertoimet olivat 2 495 miehille ja 2 407 naisille. Vuositutkimuksen painokertoimet olivat 2 283 miehille ja 2 151 naisille.

Matkojen lukumäärää kuvaavat vuositason tiedot on saatu yhdistämällä kuukausiaineistot. Matkoja tehneiden henkilöiden määrä taas on saatu erillisellä vuositutkimuksella. Otoksen kohdehenkilöiltä kysyttiin kyllä/ei -kysymyksillä tehdyistä matkoista. Kysymykset koskivat pelkästään sitä, oliko kohdehenkilö tehnyt matkan kussakin matkaryhmässä. Matkojen määriä tai muita tietoja ei kysytty.

## Tulosten luotettavuus

Edellisiin vuosiin verrattuna tutkimuksen otos on suhteellisen suuri. Otosvirheitä esiintyy silti varsinkin pienissä luokissa. Lisäksi satunnaisvaihtelu heikentää tulosten luotettavuutta. Tilaston tietoja tulisikin käyttää lähinnä matkailun kokonaisvolyymin ja matkaryhmittäisen kehityksen tarkastelemiseen.

Oma ongelmansa on myös kato. Loma-aikoina moni potentiaalinen vastaaja voi olla parhaillaan lomalla tai matkalla. Pitkiä, jopa kuukausia kestäviä matkoja ulkomaille tekevät suomalaiset eivät ole Suomalaisten matkailu -tutkimuksessa käytännössä ollenkaan edustettuina. Vaikka tällaiset matkat ovat hyvinkin yleisiä, haastatteluissa näistä ei juurikaan ole saatu havaintoja.

Paneeliasetus poistaisi erillisiin otoksiin liittyvän menetelmällisen ongelman. Tällöin kaikki osatutkimukset tehtäisiin vuoden aikana samoille henkilöille. Paneelitutkimus tuottaisi myös suoraan matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaatit ja vähentäisi pitkiin viitejaksoihin liittyviä

**Taulukko 33. Tutkimusten otokset, kato ja kadon syyt**

*Table 33. Samples, non-response and reasons for non-response of surveys*

	Kuukausitutkimuksista yhdistetty aineisto <i>Data combined from monthly surveys</i>		Vuositutkimus <i>Annual survey</i>	
	Henkilöitä <i>Persons</i>	%	Henkilöitä <i>Persons</i>	%
Otokset - <i>Samples</i>	28 600	100,0	2 145	100,0
Saadut haastattelut - <i>Responses</i>	20 715	72,4	1 763	82,2
Nettokato - <i>Net non-response</i>	7 885	27,6	382	17,8
<b>Kadon syyt - <i>Reasons for non-response</i></b>				
Kieltäytyi - <i>Refused</i>	1 818	23	142	37
Ei tavoitettu - <i>No contact</i>	5 403	69	194	51
Ei puhu suomea eikä ruotsia - <i>Does not speak Finnish or Swedish</i>	194	2	7	2
Jokin muu syy - <i>Other reason</i>	470	6	39	10

muistivirheitä. Pienien otosten edustavuutta heikentävää otosvirhettä paneelitutkimusasetelma pikemminkin pahentaisi. Uutena ongelmana sen sijaan tulisivat kierroskohtaiset kadon vaihtelut. Paneelitutkimuksesta puuttuisi myös erillisten otosten toisiaan tasapainottava ja korjaava vaikutus. Tämä saattaisi taas aiheuttaa nykyistä suurempaa luotettavuuden heikkenemistä matkojen lukumääriä kuvaavissa tiedoissa vuositasoaineistossa.

## *Mittaus ja käsittelyvirheet*

Sähköisessä muodossa oleva tutkimuslomake poistaa suuren osan tiedon käsittelyssä ja tallennuksessa normaalisti ilmenevistä virheistä, koska tietoa ei tarvitse siirtää systeemistä toiseen. Menetelmä parantaa myös tulosten laatua ja vähentää haastatteluvaiheen aikana syntyviä virheitä, koska lomake ohjaa haastattelua valitsemalla oikeat kysymyspolut ja kontrolloi vastausvaihtoehtoja

Keskeisiä mittausvirheiden lähteitä matkailututkimuksissa ovat tutkimusjakson lyhenemisestä huolimatta edelleenkin suhteellisen pitkien viitejaksojen aiheuttamat muistivirheet. Erityisen ongelmallisia muistivirheet ovat siksi, että niiden suuntaa ei tiedetä. Onko kohdehenkilön muistama matkojen määrä suurempi vai pienempi kuin todellinen määrä? Toisaalta kohdehenkilön voi olla vaikea sijoittaa matkaa oikeaan kuukauteen, jos matka on tehty kuukausien vaihteessa. Kaikesta huolimatta voidaan olettaa, että muistista johtuvaa virhettä esiintyy enemmän lyhyissä kuin pitkissä matkoissa ja vastaavasti enemmän kotimaan- kuin ulkomaanmatkoissa.

Myös käsitteiden määrittely ja kysymysten muotoilu saattavat aiheuttaa tulkintavaikeuksia haastattelutilanteessa. Kohdehenkilöt eivät välttämättä ymmärrä käsitteitä ja kysymyksiä tutkimuksen edellyttämällä tavalla. Ongelma on yhteinen kaikille kyselytutkimuksille.

## *Matkailuun liittyviä käsitteitä*

Suomalaisten matkailu -tutkimuksessa pyritään soveltamaan Maailman matkailujärjestö WTO:n kehittämiä yhdenmukaisia standardeja. Yhdenmukaisilla määritelmillä pyritään siihen, että matkailu ilmiönä olisi mahdollisimman helposti tilastoitavissa.

Keskeinen matkailuun liittyvien määritelmien taustalla oleva käsite on *tavanomainen elinpiiri*. Käsite voidaan määritellä lyhyesti siten että tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvat sellaiset kohteet jotka ovat fyysisesti lähellä henkilön kotipaikkaa, ja toisaalta kohteet joissa henkilö käy säännöllisesti. Tavallisimpia esimerkkejä jälkimmäisestä ovat työpaikkakunta ja kesämökki.

Maailman matkailujärjestön mukaan *matkailu (tourism)* on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Ihminen on WTO:n mukaan *matkailija (tourist)*, jos hän viipyy varsinaisen elinpiirinsä ulkopuolissa kohteessa vähintään yhden yön, mutta kuitenkin enintään vuoden.

Jos matka ei sisällä yöpymistä kohteessa, matkan tehnyttä henkilöä kutsutaan *päiväkävijäksi*. Kaikkia matkailuun osallistuvia henkilöitä kutsutaan *kävijöiksi*, mikä kattaa sekä matkailijat että päiväkävijät.

Matkailun määritelmän ulkopuolelle jäävät mm. pitkät, yli vuoden kestävät matkat ja tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvat matkat.

## Tilastossa käytettäviä käsitteitä

*Kotimaan vapaa-ajanmatkoiksi maksullisessa majoituksessa* on määritelty sellaiset vapaa-ajanmatkat, joihin sisältyy vähintään yksi yöpyminen jossain maksullisessa majoituksessa, kuten hotellissa, vuokratussa mökissä, leirintäalueella tai lomakylässä. Mukana ovat myös sellaiset *mökki- ja vierailumatkat*, joiden aikana yövytään sekä maksullisessa että maksuttomassa majoituksessa

*Mökki- ja vierailumatkat* eli ilmaismajoitusmatkat erotetaan omiksi ryhmikseen, mikäli matkojen aikana ei käytetä ollenkaan maksullisia majoituspalveluja. *Ilmaismajoitusmatkojen* aikana yövytään asuinpaikkakunnan ulkopuolella käyttämättä mitään maksullisia majoituspalveluja. Mökki- ja vierailumatkat suuntautuvat omalle mökille. Vierailumatkoihin sisältyvät matkat sukulaisten ja tuttavien luo, mutta myös muut vain ilmaismajoitusta sisältäneet matkat.

*Ulkomaanmatkat* ovat sellaisia ulkomaille tehtyjä vapaa-ajanmatkoja, joiden aikana yövytään ainakin kerran kohdemaassa. Mukana ovat matkat sekä maksullisessa että maksuttomassa majoituksessa. Ulkomaanmatkojen keston on laskettu mukaan matkalla tapahtuneet yöpymiset laivalla ja muissa liikennevälineissä.

*Risteilyiksi* on määritelty sellaiset Suomen aluevesien ulkopuolelle tehdyt laivamatkat, joiden aikana yövytään vain laivalla. Risteily voi olla joko pelkkä yöpymisen sisältävä merimatka, tai siihen voi myös kuulua käynti maissa ilman yöpymistä jossain ulkomaan satamassa. Risteilyt on jaettu vapaa-ajanristeilyihin sekä työ- ja kokousristeilyihin.

*Työ- ja kokousmatkat* ovat sellaisia yöpymisen sisältäviä työhön ja ammattiin liittyviä matkoja, joiden kustannuksiin työnantaja yleensä osallistuu. Myös kiinteästi opiskeluun liittyvät matkat lasketaan työmatkoiksi. Matkat luokitellaan kohteen mukaan kotimaan- tai ulkomaan työ- ja kokousmatkoihin.

Jos matka täyttää sekä vapaa-ajanmatkan, että työmatkan tunnusmerkit, määritellään se oikeaan luokkaan matkan pääsyyn mukaan. Matkan pääsy on se, mitä ilman matkaa ei olisi tehty. Ulkomaille tehdyissä matkoissa matkan keston on laskettu mukaan kaikki matkan aikana tapahtuneet yöpymiset riippumatta siitä liittyvätkö ne matkan päätarkoitukseen.

*Ulkomaan päivämatkat* ovat sellaisia maan rajojen ulkopuolelle suuntautuvia matkoja, joiden aikana ei yövytä ollenkaan.

Koti- ja ulkomaanmatkat sekä mökki- ja vierailumatkat jaetaan keston mukaan kahteen luokkaan: Matka on luokiteltu *lyhyeksi*, jos sen aikana yövytään 1–3 kertaa. Jos yöpymisiä on vähintään neljä, matka luokitellaan *pitkäksi*.

Matkan aikana käytetty *kulkuväline* on pääasiallinen kulkuväline, jolla matka on tehty. Jos menojen paluumatka on tehty eri välineillä, kysytään kohdehenkilöiltä välinettä, jolla hän on matkustanut kohteeseen. Poikkeuksena ovat sellaiset matkat, joissa menomatalla on käytetty omaa tai muuta yksityistä autoa, ja paluumatka on tehty julkisella kulkuneuvolla. Tällöin kulkuvälineeksi tilastoidaan julkinen kulkuneuvo.

*Harrastusvaihtoehdot* matkan aikana vaihtelevat tutkimuksessa vuodenaikojen mukaan. Touko- lokakuun aikana päättäneistä matkoista kysytään, onko matkan aikana harrastettu kalastusta, pyöräilyä, melontaa, vaellusta tai golfia. Loka-huhtikuun aikana päättäneistä matkoista kysytään, onko matkan aikana harrastettu murtomaahiihtoa, laskettelua/lumilautailua, moottorikelkkailua tai pilkkintää.

# Kirjallisuutta – Bibliography

## Säännöllisesti ilmestyviä tilastojulkaisuja

*Barometer of Travel and Tourism.* (Biannual). World Tourism Organization. Madrid.

*Compendium of Tourism Statistics.* (Annual). World Tourism Organization. Madrid.

*Kesämökäit.* (Vuosijulkaisu). *Free-Time Residences.* (Annual). Tilastokeskus. Statistics Finland. Helsinki.

*Lenntiikennetilasto.* (Vuosijulkaisu). *Air traffic statistics.* (Annual). Ilmailulaitos. Civil Aviation Administration. Vantaa.

*Matkailukohteiden kävijämäärät.* (Vuosijulkaisu). *Visitors to Finland's tourist attractions.* (Annual). Matkailun edistämiskeskus. Finnish Tourism Board. Helsinki.

*Matkailutilasto.* (Vuosi/kuukausijulkaisu). *Tourism Statistics.* (Annual/Monthly). Tilastokeskus. Statistics Finland. Helsinki.

*Meriliikenne Suomen ja ulkomaiden välillä.* (Vuosijulkaisu). *Shipping between Finland and Foreign Countries.* (Annual). Merenkululaitoksen tilastoja. Merenkululaitos. Finnish Maritime Administration. Helsinki.

*Rajahaastattelututkimus.* *Border Interview Survey.* Matkailun edistämiskeskus. Finnish Tourism Board. Helsinki.

*Suomalaisten matkailu.* (Vuosijulkaisu). *Finnish Travel.* (Annual). Tilastokeskus. Statistics Finland. Helsinki.

*Suomen rautatietilasto.* (Vuosijulkaisu). *The Finnish Railway Statistics.* (Annual). Ratahallintokeskus. Finnish Rail Administration. Helsinki.

*Tourism. Annual Statistics.* Eurostat. Luxembourg.

*Tourism Highlights.* World Tourism Organization. Madrid.

*Yearbook of Tourism Statistics.* (Annual). World Tourism Organization. Madrid.

## Muut

*Community methodology on tourism statistics.* (1998) Office for Official Publications of the European Communities. Luxembourg.

*Travel Tourism – Country Reports.* Euromonitor. London.

*Henkilöliikennetutkimus 1998-1999.* (1999) Liikenneministeriö. Helsinki.

*Measuring the Role of Tourism in OECD Economies. The OECD Manual on Tourism Satellite Accounts and Employment.* (2000) OECD. Paris.

*Neuvoston direktiivi 95/57/EY matkailualaa koskevien tilastotietojen keräämisestä. Council Directive on the Collection of Statistical Information in the Field of Tourism. Annettu 23. marraskuuta 1995. Bryssel.*

*Tourism in Europe. (1995) Eurostat. Luxembourg.*

*Tourism in Europe. Key figures 1997-1998. (1999) Eurostat. Luxembourg.*

*Tourism in Europe. Trends 1995-98. (2000) Eurostat. Luxembourg.*

*Tourism in the Central European Countries. Key figures 1997-1998. (1999) Eurostat. Luxembourg.*

*Tourism in the Mediterranean Countries. Key figures 1997-1998. (1999) Eurostat. Luxembourg.*

*Tourism Satellite Account. Recommended Methodological Framework. (2001) Eurostat, World Tourism Organization, OECD, YK. Luxembourg, Madrid, Paris, New York.*

*World Tourism Organization Technical Manuals. (1995) World Tourism Organization. Madrid.*

## **Internet-osoitteita**

Eurostat: <http://www.europa.eu.int/eurostat.html>

Ilmailulaitos: <http://www.ilmailulaitos.fi>

Lapin yliopisto: <http://www.urova.fi/home/ytk/talmatk/matkailu>

Matkailualan verkostoyliopisto: <http://www.tourismuninet.org>

Matkailun edistämiskeskus: <http://www.mek.fi>

Merenkulkulaitos: <http://www.fma.fi>

Ratahallintokeskus: <http://www.rhk.fi>

Suomen matkailun kehitys oy (SMAK): <http://www.smak.fi>

Suomen matkatoimistoalan liitto (SMAL): <http://www.smal.fi>

The Travel and Tourism Research Association (TTRA): <http://www.ttra.com>

Tilastokeskus: <http://www.stat.fi>

World Tourism Organization (WTO): <http://www.world-tourism.org>

World Travel&Tourism Council (WTTC): <http://www.wttc.org>

---

Suomalaisten matkailu 2001 sisältää tietoja 15–74 -vuotiaan väestön kotimaan- ja ulkomaanmatkailusta vuoden aikana. Puhelinhaastatteluilla kerätyn tutkimuksen kohteena olivat kaikki yöpymisen sisältäneet matkat sekä päivämatkat ulkomaille.

Kotimaanmatkat on luokiteltu vapaa-ajanmatkoihin, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa, mökkimatkoihin, vierailumatkoihin sekä työ- ja kokousmatkoihin. Ulkomaanmatkat on luokiteltu vapaa-ajanmatkoihin, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa, risteilymatkoihin, päivämatkoihin sekä työ- ja kokousmatkoihin. Matkat on luokiteltu lisäksi mm. matkan keston, kohteen, päättymiskuukauden, kulkuvälineen, majoitusmuodon ja menojen mukaan.

Julkaisu sisältää lisäksi tietoja matkan tehneistä henkilöistä. Matkan tehneet henkilöt on luokiteltu mm. iän, sukupuolen, asuinalueen, sosioekonomisen aseman ja kotitaloustyyppin mukaan.

Tutkimusaineistosta voidaan toimeksiannosta tehdä erillisselvityksiä.

